

Määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Version 4.0
Märts 2019

Õigusteave

Juhendi eesmärk on aidata kasutajatel täita CLP-määrusest tulenevaid kohustusi. Ainus autentne õiguslik alus on CLP-määrus ja käesolev dokument ei ole õiguslikult samaväärne. Teabe kasutamise eest vastutab ainuisikuliselt selle kasutaja. Euroopa Kemikaaliamet ei vastuta juhendis sisalduva teabe kasutamise eest.

Määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Viide: ECHA-19-G-03-ET

Katalooginumber: ED-04-19-167-ET-N

ISBN: 978-92-9481-100-4

DOI: 10.2823/882822

Avaldamiskuupäev: Märts 2019

Keel: ET

© Euroopa Kemikaaliamet, 2019

Kui teil on käesoleva dokumendi kohta küsimusi või tähelepanekuid, saate need esitada teabenõude vormil (märkige dokumendi viide ja avaldamisaeg). Teabenõude vorm on ECHA veebilehel kontaktandmete jaotises

<https://echa.europa.eu/et/contact>

Euroopa Kemikaaliamet

Postiaadress: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Soome

Küllastusaadress: Annankatu 18, Helsinki, Soome

Dokumendi muudatused

Version	Muudatused	Kuupäev
Version 1.0 (algsetl nummerdamata)	Esmaväljaanne	Aprill 2011
Version 2.0	<p>Juhendi sisu ja ülesehituse täielik läbivaatamine. Juhendi peamised muudatused on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> võetakse arvesse CLP-määruse neljandat kohandamist tehnika arenguga (komisjoni määrus (EL) nr 487/2013), mille eesmärk on viia CLP-määrus vastavusse ÜRO ühtse ülemaailmse kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteemi (GHS) neljanda muudetud versiooniga; võetakse arvesse CLP-määruse viiendat kohandamist tehnika arenguga (komisjoni määrus (EL) nr 944/2013) ja muudetakse hoiatuslauset P210, et see oleks täielikult kooskõlas ÜRO ühtse ülemaailmse kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteemi (GHS) viienda läbivaatamise muudatustega; lisatakse uus alapunkt 3.5.1 lastekindla turvasulguri ja reljeefse hoiatusmärgise kohta; lisatakse uus alapunkt 3.5.2, mis sisaldab teavet lahustuvas kapslis vedelaid pesupesemisvahendeid käsitlevate lisaohutusmeetmete kohta, mis võeti vastu komisjoni määrusega (EL) nr 1297/2014; lisatakse uued alapunktid 4.2.1 ja 4.2.2, milles selgitatakse CLP-määruse artikli 18 lõike 3 sätteid aine ja segu tootetähise kohta; punkti 4.3 teavet korrastatakse uute alapunktide 4.3.1, 4.3.2, 4.3.3 lisamise teel; lisatakse uus alapunkt 4.3.4, milles kirjeldatakse tühjade piktogrammide väljastamist; punktis 4.8 sisalduvat lisamärgistusteavet korrastatakse ja selgitatakse uute alapunktide 4.8.1 ja 4.8.2 lisamise teel; punkti 5.2 mõistetele „loetavus“ ja „minimaalne tähesuurus“ lisatakse selgitus; punkti 5.3 teksti korrastatakse ja ajakohastatakse, et võtta arvesse CLP-määruse artikli 29 ja I lisa alapunktide 1.5.1 ja 1.5.2 sätteid; alapunkti 5.3.1.1 lisatakse volditava märgistuse üld- ja erinõuete teave; 6. peatükk: näidetes ajakohastatakse märgistust ja teksti vastavalt CLP-määruse neljandale ja viiendale kohandamisele tehnika arenguga; eemaldatakse näide 6.6 (taimekaitsevahendi volditava infolehe kujuline ühekeelne märgistus tarnimiseks ja 	September 2016

	<p>kasutamiseks);</p> <ul style="list-style-type: none"> • lisatakse uus näide 6 (elanikkonnale tarnitava laiatarbesegu volditav märgistus); • lisatakse uus punkt 6.1, mis eraldab väikeste või raskesti märgistatavate pakendite märgistamise näited; • lisatakse uus punkt 6.2, milles kirjeldatakse kahe koostisosaga toodete märgistamist; • punkti 7.2 teksti selgitatakse ja laiendatakse; • punkt 7.3: valikutabelites ajakohastatakse hoiatuslauseid vastavalt CLP-määruse neljandale ja viiendale kohandamisele tehnika arenguga; • punkt 7,4: praktilisi näiteid ajakohastatakse vastavalt CLP-määruse neljandale ja viiendale kohandamisele tehnika arenguga; • kogu dokumendist eemaldatakse aegunud viited varasematele tähtaegadele, ohtlike ainete direktiivile ja ohtlike valmististe direktiivile; • dokumenti kohandatakse ECHA viimaste nõuetega ettevõtte maine kohta. 	
Version 3.0	<p>Juhendi täielik läbivaatamine. Juhendi peamised muudatused on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • võetakse arvesse CLP-määruse kaheksandat kohandamist tehnika arenguga (komisjoni määrus (EL) 2016/918); • lisatakse uus alapunkt 5.4.2, milles selgitatakse veo ajal tarnepakendite kooshoidmiseks kasutatava pakkematerjali küsimust; • ajakohastatakse hoiatuslauseid vastavalt CLP-määruse kaheksandale kohandamisele tehnika arenguga (6. peatükk ja punkt 7.4). 	Juuli 2017
Version 4.0	<p>Juhendi täielik läbivaatamine. Juhendi peamised muudatused on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • juhendit kohandatakse komisjoni määrusega (EL) 2017/542, millega muudetakse CLP-määrust, lisades lisa ühtlustatud teabega tervisealases hädaolukorras tegutsemise kohta; • lisatakse uus punkt 6.2, milles kirjeldatakse mitme koostisosaga toodete märgistamist, koos märgiste näidetega; • jäetakse välja vananenud lõige „Übermärgistamise ja -pakendamise piiratud erand“ punktis 2.4 ja vananenud punkt 3.4 „CLP-määruse ning ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiivi märgistamiseeskirjade erinevused“; • dokumendi redaktsioonilised muudatused ja ümbervormindamine; • „Preambul“ nimetatakse ümber „Eessõnaks“ ja 	Märts 2019

	<p>paigutatakse sisukorra ette;</p> <ul style="list-style-type: none">• ajakohastatakse vigased vananenud hüperlingid;• nummerdatakse ümber punktid, tabelid ja joonised.	
--	--	--

Eessõna

Selles dokumendis kirjeldatakse määruse (EÜ) nr 1272/2008¹ (CLP-määrus) III ja IV jaotise erisätteid keemiliste ainete ja segude märgistamise ja pakendamise kohta. Dokumendi eesmärk on aidata ainete ja segude tootjatel, importijatel, allkasutajatel ja levitajatel CLP-määrust tõhusalt kohaldada.

Käesolev juhend sisaldab asjakohaseid muudatusi, mis tulenevad CLP-määruse teisest, neljandast, viiendast ja kaheksandast kohandamisest tehnika arenguga, samuti CLP-määruse tehnika arenguga kohandamisest tingitud muudatusi, mis on seotud ühekordses lahustuvus pakendis vedelate pesupesemisvahendite märgistamise ja pakendamisega (määrus (EL) nr 1297/2014).

Dokument sisaldab samuti komisjoni määrusega (EL) 2017/542 (millega muudetakse CLP-määrust, lisades VIII lisa, mis sisaldab ühtlustatud teavet tervisealases hädaolukorras tegutsemise kohta) sisse viidud asjakohaseid muudatusi.

Kõik kehtivad ECHA juhenddokumendid on kättesaadavad ECHA veebilehel aadressil <https://echa.europa.eu/et/support/guidance>.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/TXT/?uri=CELEX%3A02008R1272-20150601>)).

Sisukord

EESSÕNA	6
1. SISSEJUHATUS	11
1.1 Kes peaks seda juhendit lugema?	11
1.2 Mida juhend sisaldab?	11
2. ÜLDINE ÜLEVAADE	12
2.1 Õiguslik taust.....	12
2.2 CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise kohaldamisala	13
2.3 Märgistusnõuete erandid erijuhtudel	13
2.4 Klassifitseerimise, märgistamise, pakendamise ja CLP-ohumärgistuse ajakohastamise tähtajad.....	14
3. CLP-MÄÄRUSE KOHASE MÄRGISTAMISE JA PAKENDAMISE NÕUDED 15	15
3.1 Üldised märgistuseeskirjad	15
3.2 CLP-ohumärgistuse elemendid.....	15
3.3 Teabe asukoht CLP-ohumärgistusel	16
3.4 CLP-määruse eeskirjad ainete ja segude pakendamise kohta	18
3.4.1 Lastekindlad turvasulgurid ja reljeefsed hoiatusmärgised.....	19
3.4.2 Kodumajapidamises kasutatavad ühekordses lahustuvas pakendis vedelad pesupesemisvahendid	22
4. CLP-MÄRGISTUSELEMENTIDE KOHALDAMISE EESKIRJAD	24
4.1 Tarnija kontaktandmed	24
4.2 Tootetähis	24
4.2.1 Ained	24
4.2.2 Segud	25
4.3 Ohupiktogrammide	28
4.3.1 Üldteave	28
4.3.2 Kuju, värvus ja mõõtmed.....	28
4.3.3 Eelisjärjekorra eeskirjad.....	29
4.3.4 Tühjad piktogrammide	30
4.4 Tunnussõnad.....	31
4.5 Ohulaused	32
4.6 Hoiatuslaused	33
4.7 Ohu- ja hoiatuslausete koodid	34
4.8 Märgistuse lisateave	34
4.8.1 Märgistusel esitatav kohustuslik lisateave.....	35
4.8.1.1 Unikaalne koostise tähis (UFI).....	41
4.8.2 Märgistusel esitatav mittekohustuslik lisateave	42
5. JUHISED CLP-OHUMÄRGISTUSE TEATAVATE ASPEKTIDE KOHTA	44
5.1 Lisaaspektid, mida tuleb CLP-ohumärgise juures arvesse võtta	44
5.2 Märgise ja selle elementide suurus	44
5.3 Märgistus- ja pakendamisenõuete erandid	46
5.3.1 Volditava märgistuse, külgeseotava sildi ja välispakendi kasutamine	47

5.3.1.1 Volditav märgistus ja külgeseotav silt.....	47
5.3.1.2 Välispakend	49
5.3.2 Teatavate märgistuselementide väljajätmine	50
5.3.2.1 Selliste pakendite märgistamine, mille maht ei ületa 125 ml	50
5.3.2.2 Selliste ühekordsete lahustuvate pakendite märgistamine, mille maht ei ületa 25 ml.....	52
5.3.2.3 Selliste sisepakendite märgistamine, mille maht ei ületa 10 ml.....	52
5.3.2.4 Pakendamata ohtlikud ained ja segud, mida tarnitakse elanikkonnale	52
5.3.2.5 Keskkonnamärgistus	52
5.4 CLP-määruse ja veoga seotud märgistamiseeskirjade seos	53
5.4.1 Välispakendi, sisepakendi ja üksikpakendi märgistamise erieeskirjad	53
5.4.2 Veo ajal tarnepakendite kooshoidmiseks kasutatav pakkematerjal	54
6. MÄRGISTUSNÄITED	56
1. näide. Aine ühekeelne märgistus (ei tarnita elanikkonnale)	56
2. näide. Aine mitmekeelne märgistus, mis sisaldab mittekohustuslikku lisateavet (ei tarnita elanikkonnale)	58
3. näide: Segu ühekeelne märgistus, mis sisaldab nii kohustuslikku kui ka mittekohustuslikku lisateavet (tarnitakse elanikkonnale)	60
4. näide. Aine ühekeelne märgistus, mis sisaldab täiendavaid ohulauseid (ei tarnita elanikkonnale)	62
5. näide. Segu mitmekeelne märgistus, mis sisaldab nii kohustuslikku kui ka mittekohustuslikku lisateavet (tarnitakse elanikkonnale)	63
6. näide: Segu volditav märgistus (tarnitakse elanikkonnale)	65
6.1 Märgistamiseks liiga väike või liiga keerulise kujuga pakend	67
7. näide. Aine 8 ml pudelis (ei tarnita elanikkonnale)	67
8. näide: Ohtlik tahke aine 100 ml pudelis (ei tarnita elanikkonnale).....	69
9. näide. Üksikpakendi tarne- ja veomärgistus (ei tarnita elanikkonnale).....	72
10. näide: Maismaal välis- ja sisepakendis veetava segu märgistus (ei tarnita elanikkonnale).....	74
11. näide: Maismaal üksikpakendis veetava segu märgistus (ei tarnita elanikkonnale).....	75
6.2 Erijuhtum: kahe koostisosaga toodete märgistamine	77
12. näide: Komplektina müüdava kahekomponendilise liimi märgistamine	77
13. näide. Koaksiaalse kapsli märgistamine	78
7. CLP-OHUMÄRGISTUSE HOIATUSLAUSETE VALIMISE JUHISED	80
7.1 Sissejuhatus	80
7.2 Metoodika	81
7.3 Valikutabelid	84
7.3.1 Üldised hoiatuslauseid.....	85
7.3.2 Füüsikaliste ohtudega seotud spetsiifilised hoiatuslauseid.....	86
7.3.2.1 Lõhkeained	86
7.3.2.1 Lõhkeained (järg)	88
7.3.2.1 Lõhkeained (järg)	91
7.3.2.1 Lõhkeained (järg)	93
7.3.2.2 Tuleohtlikud gaasid (sh keemiliselt ebapüsivad gaasid).....	96
7.3.2.2 Tuleohtlikud gaasid (sh keemiliselt ebapüsivad gaasid) (järg)	97
7.3.2.3 Aerosoolid	98
7.3.2.3 Aerosoolid (järg)	99
7.3.2.4 Oksüdeerivad gaasid	100
7.3.2.5 Rõhu all olevad gaasid.....	101
7.3.2.5 Rõhu all olevad gaasid (järg)	102
7.3.2.6 Tuleohtlikud vedelikud.....	103
7.3.2.7 Tuleohtlikud tahked ained.....	106
7.3.2.8 Isereageerivad ained ja segud.....	108
7.3.2.8 Isereageerivad ained ja segud (järg).....	110

7.3.2.8	Isereageerivad ained ja segud (järg).....	112
7.3.2.9	Pürofoorsed vedelikud	114
7.3.2.10	Pürofoorsed tahked ained	116
7.3.2.11	Isekuumenevad ained ja segud	118
7.3.2.12	Ained ja segud, millest kokkupuutel veega eraldub tuleohtlikke gaase	119
7.3.2.12	Ained ja segud, millest kokkupuutel veega eraldub tuleohtlikke gaase (järg).....	120
7.3.2.13	Oksüdeerivad vedelikud	121
7.3.2.13	Oksüdeerivad vedelikud (järg).....	123
7.3.2.14	Oksüdeerivad tahked ained	124
7.3.2.14	Oksüdeerivad tahked ained (järg)	125
7.3.2.15	Orgaanilised peroksiidid	126
7.3.2.15	Orgaanilised peroksiidid (järg).....	128
7.3.2.15	Orgaanilised peroksiidid (järg).....	130
7.3.2.16	Metalle söövitavad ained.....	132
7.3.3	Konkreetsed hoiatuslaused terviseohtude kohta	133
7.3.3.1	Äge mürgisus – suukaudne	133
7.3.3.1	Äge mürgisus – suukaudne (järg).....	135
7.3.3.1	Äge mürgisus – nahakaudne	136
7.3.3.1	Äge mürgisus – nahakaudne (järg)	138
7.3.3.1	Äge mürgisus – nahakaudne (järg)	140
7.3.3.1	Äge mürgisus – sissehingamisel	142
7.3.3.1	Äge mürgisus – sissehingamisel (järg)	144
7.3.3.1	Äge mürgisus – sissehingamisel (järg)	145
7.3.3.2	Nahasöövitus/-ärritus.....	146
7.3.3.2	Nahasöövitus/-ärritus (järg).....	149
7.3.3.3	Raske silmakahjustus (eraldi)	151
7.3.3.3	Silmade ärritus (eraldi)	152
7.3.3.4	Hingamiselundite sensibiliseerimine	153
7.3.3.4	Naha sensibiliseerimine	154
7.3.3.5	Mutageensus sugurakkudele	156
7.3.3.6	Kantserogeensus	158
7.3.3.7	Reproduktiivtoksilisus.....	160
7.3.3.7	Reproduktiivtoksilisus (järg)	162
7.3.3.8	Mürgisus sihtelundi suhtes ühekordse kokkupuute järel	164
7.3.3.8	Mürgisus sihtelundi suhtes ühekordse kokkupuute järel (järg).....	166
7.3.3.8	Mürgisus sihtelundi suhtes ühekordse kokkupuute järel (järg).....	168
7.3.3.9	Mürgisus sihtelundi suhtes korduva kokkupuute järel	170
7.3.3.9	Mürgisus sihtelundi suhtes korduva kokkupuute järel (järg)	172
7.3.3.10	Hingamiskahjustused	173
7.3.4	Spetsiifilised hoiatuslaused keskkonnaohtude kohta	174
7.3.4.1	Ohtlik vesikeskkonnale – lühiajaline (äge) mürgisus.....	174
7.3.4.1	Ohtlik vesikeskkonnale – pikaajaline (krooniline) mürgisus	175
7.3.4.1	Ohtlik vesikeskkonnale – pikaajaline (krooniline) mürgisus (järg)	176
7.3.5	Lisaohud	177
7.3.5.1	Oht osoonikihile.....	177
7.4	Näited mürgistusele hoiatuslausete valimise kohta	178
1.	näide. Ainele X määratud füüsikalise ohu ja erinevate terviseohtude	
	klassifikatsioon	178
2.	näide. Ainele Y määratud tõsise füüsikalise ja terviseohu klassifikatsioon	180
Näide 3.	Ainele Z määratud füüsikalise, tervise- ja keskkonnaohu	
	klassifikatsioonid.....	182
Näide 4.	Elanikkonnale kasutamiseks ettenähtud segu ABC	184
LISA.	JUHENDIS KASUTATUD VALITUD MÕISTETE SELGITUSED	187

Joonised

Joonis 1. Mustaks värvitud tühjad rombid.....	31
Joonis 2. Loetavus.....	45
Joonis 3. CLP- ja veomärgistuse kasutamise otsustuskeem üksikpakendi (vasakul) ja liitpakendi (paremal) jaoks.....	54
Joonis 4. CLP-märgistuse kasutamine tarne- ja veopakenditel.....	55

Tabelid

Tabel 1. CLP-märgistusnõuded ja tarnija otsustusvabadus.....	17
Tabel 2. Ohuklassifikatsioonid, mille korral kohalduvad CLP-määruse sätted lastekindlate turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgiste kohta.....	21
Tabel 3. Ained, mille suhtes kehtivad CLP-määruse sätted lastekindlate turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgiste kohta, kui need ained sisalduvad muudes ainetes või segudes ettenähtud või suuremas kontsentratsioonis.....	22
Tabel 4. CLP-määruse kohaste ohu- ja hoiatuslausete koodivahemikud.....	34
Tabel 5. CLP-määruse artiklite 25 ja 32 kohane kohustuslik märgistuse lisateave.....	37
Tabel 6. CLP-määruse kohase märgise ja piktogrammide miinimummõõtmed.....	44
Tabel 7. Selliste pakendite märgistuse erandid, mille maht ei ületa 125 ml.....	51

1. Sissejuhatus

1.1 Kes peaks seda juhendit lugema?

Käesolev dokument on suunatud keemiliste ainete ja segude tarnijatele, nimelt:

- ainete tootjatele ja importijatele;
- segude importijatele;
- ainete ja segude allkasutajatele, sh segutootjatele;
- ainete ja segude levitajatele, sh jaemüüjatele.

Kõik tarnijad peavad tagama, et nende ained ja segud on enne ELi turule viimist CLP-määruse sätete kohaselt märgistatud ja pakendatud.

1.2 Mida juhend sisaldab?

Juhendis esitatakse CLP-määruses sätestatud ainete ja segude märgistus- ja pakendamise juhised. Juhend algab üldist ülevaadet pakkuva [2. peatükiga](#), kus selgitatakse ka CLP-määruse õiguslikku tausta ja reguleerimisala ning CLP-märgistuse ajakohastamist. Veel sisaldab see peatükk teavet klassifitseerimise, märgistamise, pakendamise ja CLP-märgistuse ajakohastamise tähtaegade kohta. Juhend jätkub [3. ja 4. peatükiga](#), milles selgitatakse märgistus- ja pakendamise nõudeid ning CLP-märgistuse elementide kasutamise eeskirju. [5. peatükis](#) on juhised CLP-ohumärgistuse konkreetsete aspektide kohta (nt teatavate märgistus- ja pakendamise nõuete erandid, CLP-määruse ja veoga seotud märgistuseeskirjade seos, märgistamisnõuded unikaalsete pakenditega seotud erijuhtumite korral). Juhendi [6. ja 7. peatükis](#) esitatakse praktilisi näited, et selgitada märgistuse kujundamisel tekkivaid võimalikke erinevaid olukordi.

Juhendi eesmärk on selgitada eelkõige järgmist:

- mis aspekte tuleb arvesse võtta **märgistuse suuruse** hindamisel;
- mis liiki **lisateave** on võimalik ja kuhu see märgistusel paigutada (juhendi [punkt 4.8](#));
- **väikepakendite suhtes kehtestatud erandite** tingimused;
- **CLP-määruse ja veoga seotud märgistuseeskirjade** seos;
- ühekordses lahustuvas pakendis vedelate pesupesemisvahendite tehnilised nõuded;
- kuidas valida märgistuse jaoks kõige sobivamad **hoiatuslaused**;
- kuidas liigendada märgistusel teavet, et tagada nõuetekohane loetavus.

Klassifitseerimis-, märgistus- ja pakendamise nõuete lisateave füüsikaliste, tervise- ja keskkonnaohtude korral on [CLP-kriteeriumide kohaldamise juhendis](#). Üldise ülevaate CLP-määrusega kehtestatud põhitingimustest ja -menetlustest annab [CLP-määruse sissejuhatav juhend](#).

2. Üldine ülevaade

2.1 Õiguslik taust

CLP-määrus on Euroopa Liidu määrus, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ning pakendamist. See põhineb ÜRO ühtsel ülemaailmsel kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteemil (ÜRO GHS). Määrus jõustus Euroopa Liidus 20. jaanuaril 2009 ja on praegu õiguslikult siduv ka Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riikides (Norra, Island ja Lichtenstein)². CLP-määrusega asendati ohtlike ainete direktiivi 67/548/EMÜ ja ohtlike valmististe direktiivi 1999/45/EÜ sätteid alates 1. juunist 2015 (vt juhendi [punkt 2.4](#)). CLP-määrust kohaldatakse vahetult ELi tarnijatele, kes toodavad, impordivad, kasutavad või levitavad keemilisi aineid ja segusid.

Juhendis selgitatakse CLP-määruse märgistus- ja pakendamisnõudeid ning tuuakse näiteid märgistuse kujundamise kohta.

Üldiselt peab CLP-märgistus sisaldama ÜRO GHSist ülevõetud märgistuselemente, sealhulgas ohupiktogrammi (piktogramme), tunnussõnu, ohu- ja hoiatuslauseid, vajadusel koos lisateabega, et kajastada ainele või segule määratud klassifikatsiooni. Samas on CLP-määruses alles jätetud mõni ohtlike ainete direktiivist ja ohtlike valmististe direktiivist pärinev märgistuspõhimõte, näiteks väikeste pakendite suhtes kehtestatud erandid. CLP-määrusega võetakse kasutusele märgistusel esitatava lisateabe kontseptsioon, et tagada kooskõla teatava ohuteabega, mida ÜRO GHS ei sisalda, samuti muudes ELi õigusaktides nõutavate märgistuselementidega.

Ohtlikuks klassifitseeritud ja pakendatud aine või segu peab kandma CLP-määruse III jaotise (*Ohtudest teavitamine märgistusel*) kohast märgistust ja selle pakend peab vastama IV jaotise (*Pakendamise*) nõuetele.

Lisaks märgistusele on teiseks ohtudest teavitamise põhivahendiks ohutuskaart, mis on ette nähtud ainult kutselistele/tööstuslikele kasutajatele. Ohutuskaardi nõutav vorm ja sisu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH-määrus) artiklis 31 ja II lisa³. Neid sätteid on kohandatud, et viia need vastavusse ÜRO GHSiga ning täielikku kooskõlla CLP-määrusega. Ohumärgistusel ja ohutuskaardi punktis 2.2 tuleb sama aine või segu kohta esitada ühesugune teave⁴.

Ohutuskaardi koostamise lisateave on [Ohutuskaartide koostamise juhendis](#).

² CLP-määrus lisati EMP lepingusse EMP ühiskomitee 15. juuni 2012. aasta otsusega nr 106/2012, millega muudeti EMP lepingu II lisa (tehnilised normid, standardid, katsetamine ja sertifitseerimine; ELT L 309, 8.11.2012, lk 6–6).

³ Komisjoni määrustega (EL) nr 453/2010 ja (EL) nr 2015/830 muudeti REACH-määrust, asendades selle II lisa nende määruste lisadega, et viia ohutuskaartide nõuded vastavusse ÜRO GHSi ohutuskaartide nõuetega, vt http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html.

⁴ REACH- ja CLP-määruse pädevad asutused (CARACAL) on heaks kiitnud tõlgenduse, et vaikenõue lisada ohutuskaardile unikaalne koostise tähis (UFI) (v.a pakendamata segud) ei ole vajalik. NB! CLP-määruse VIII lisa ja REACH-määruse II lisa muudatusettepanekuid arutatakse praegu CARACALI tasandil (UFI täpsem teave on juhendi [alapunktis 4.8.1.1](#)).

2.2 CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise kohaldamisala

Üldiselt viiakse ained ja segud turule pakendis, millel on vajalik märgistusteave. Pakendis sisalduv aine või segu tuleb märgistada vastavalt CLP-määruse eeskirjadele, kui

- aine või segu on klassifitseeritud ohtlikuks;
- segu on käsitletud CLP-määruse artikli 25 lõikes 6, isegi kui see ei ole klassifitseeritud ohtlikuks. Sel juhul tuleb koos tootetähise, tarnija nime ja telefoninumbriga esitada ka CLP-määruse II lisa 2. osas kirjeldatud märgistuse lisaelemendid.

Peale selle tuleb CLP-määruse eeskirjade kohaselt märgistada lõhketoode (st toode, mis sisaldab ühte või mitut lõhkeainet või -segu), mis vastab CLP-määruse I lisa punktis 2.1 kirjeldatud kriteeriumidele.

Määruse (EÜ) nr 1107/2009⁵ (taimekaitsevahendite määrus) või määruse (EL) nr 528/2012 (biotsiidimäärus) olevad ained ja segud peavad olema vajaduse korral olema varustatud CLP-määruse kohaste märgistuselementidega. Taimkaitsevahendite määruse reguleerimisalasse kuuluvate ainete ja segude märgistusel tuleb lisaks esitada ohulause EUH401 „*Inimeste tervise ja keskkonna ohustamise vältimiseks järgida kasutusjuhendit*” (vt CLP-määruse artikli 25 lõige 2). Samas jäävad nende õigusaktide märgistussätted täielikult kehtima kõikide nende reguleerimisalasse kuuluvate toodete suhtes (vt CLP-määruse põhjendus 47). Näiteks on nendes õigusaktides selliste ainete ja segude märgistuse ajakohastamise kohta eraldi sätted, mida nende ainete ja segude tarnijad peavad järgima CLP-määruse eeskirjade asemel (vt ka CLP-määruse artikli 30 lõige 3). Veel üheks kõrvalekaldeks CLP-määrusest on erinevad eeskirjad selle kohta, mis teavet võib esitada infolehel, mis on alternatiivne võimalus nõutava märgistusteabe esitamiseks (vt juhendi [alapunkt 5.3.1.1](#)).

CLP-määrus sisaldab ka märgistus- ja pakendamisnõuete erandeid, näiteks pakend, mis on nii väike või sellise kujuga, et märgistuse üldeeskirju ei ole võimalik täita (juhendi [alapunkt 5.3.1](#)). Lisaks lubab CLP-määrus tarnijatel teatavad märgistuselemendid välja jätta (juhendi [alapunkt 5.3.2](#)).

Teatavaid aineid ja segusid võib tarnida elanikkonnale pakendamata kujul, kuid sellisel juhul peab aine või seguga olema kaasas märgistuselementide koopia, näiteks arvel. Praegu kehtib see üksnes valmissegatud märjas olekus tsemendi ja betooni suhtes (juhendi [alapunkt 5.3.2.4](#)).

2.3 Märgistusnõuete erandid erijuhtudel

CLP-määrusega määratakse kindlaks märgistusnõuete erandid erijuhtudel ja tingimused, millal need erandid kehtivad. Üks erijuhtum on näiteks **metallid kompaktsel kujul**. CLP-määruse artikli 23 punktis d on sätestatud, et märgistusnõuete erandit kohaldatakse järgmise suhtes: „*metallid kompaktsel kujul, sulamid, polümeere sisaldavad segud, elastomeere sisaldavad segud*”.

CLP-määruse I lisa alapunktis 1.3.4.1 on artiklit 23 täiendavalt selgitatud ja esitatud tingimused, millal märgistust ei nõuta, nimelt kui ained ja segud „*ei ole turustamise*

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta tunnistatakse alates 14. juunist 2011 kehtetuks nõukogu direktiivid 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ. Määruse (EÜ) nr 1107/2009 artiklis 80 sätestatakse siiski, et direktiiv 91/414/EMÜ jääb selle I lisasse kantud toimeainete suhtes teatava üleminekuperioodi jooksul kehtima.

vormis sissehingamisel, allaneelamisel või kokkupuutel nahaga inimese tervisele ohtlikud ega ohusta ka veekeskkonda".

CLP-määruses ei ole täpsustatud, mille põhjal otsustada, et metall esineb kompaktsel kujul. Ei ole võimalik täpsustada osakese suuruse vaikepiirangut, et teha kindlaks, kas CLP artiklit 23 teatava metalli suhtes kohaldatakse.

Mürgistusnõuete erandi kohaldamiseks peab tootja või tarnija suutma tõendada, et metall või sulam ei ole selle turustamise vormis ohtlik. Ohutuskaardi punktis 2.1 tuleb esitada metalli klassifikatsioon ja selle turustamise vormi suhtes mürgistamiserandi kohaldamise teave.

Muude CLP artiklis 23 kirjeldatud juhtumite kohta võib lugeda nimetatud artiklist ja CLP-määruse I lisa punktist 1.3, sest rohkem juhiseid käesolevas dokumendis ei anta.

2.4 Klassifitseerimise, mürgistamise, pakendamise ja CLP-ohumürgistuse ajakohastamise tähtajad

CLP-määrus jõustus täielikult 1. juunil 2015, kuid seda hakati juba enne järk-järgult kohaldama. Üleminekuperioodil kohaldati CLP-määruse ja varasemate õigusaktide (ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiivi) teatavaid nõudeid paralleelselt, et anda ettevõtjatele aega CLP-määruse eeskirjade rakendamisele üle minna. Siiski lubati ettevõtjatel CLP-määrust alates selle jõustumisest vabatahtlikult ka täies mahus kohaldada.

CLP-määruse kohase ainete klassifitseerimise, mürgistamise ja pakendamise tähtaeg oli 1. detsember 2010. Segude suhtes kohaldati samu kohustusi alates 1. juunist 2015. Ohtlike valmististe direktiivi kohaselt klassifitseeritud, mürgistatud ja pakendatud ning enne 1. juunit turule viidud segude üleminekuperiood lõppes 1. juunil 2017.

Ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiivi ei kohaldata enam ühelgi juhul ja nii aineid kui ka segusid tuleb nüüd klassifitseerida, mürgistada ja pakendada CLP-määruse kohaselt. See klassifikatsioon tuleb esitada ainete ja segude ohutuskaardil. Ohtlike ainete direktiivi kohase ainete või segu koostisainete klassifikatsiooni või ohtlike valmististe direktiivi kohase segude klassifikatsiooni esitamine ohutuskaardil ei ole enam nõutav. Esitada tuleb üksnes CLP-määruse kohane asjaomane teave (vt ka [Ohutuskaartide koostamise juhend](#)).

Kui klassifikatsiooni ja mürgistust tuleb muuta seepärast, et muudetud klassifikatsioon on rangem või vaja on täiendavaid mürgistuselemente, nõutakse CLP-määruse artikliga 30 tarnijalt selle teabe ajakohastamist mürgistusel ilma põhjendamatu viivitusega, st kohe, kui see on mõistlikult teostatav.

Kui tegu on teistsuguse mürgistusmuudatusega (nt kui muudetud klassifikatsioon on leebem või tarnija kontaktandmed on muutunud), on tarnijal mürgistuse ajakohastamiseks aega 18 kuud.

Kui CLP-määruse kohandamisel tehnika arenguga luuakse uus või ajakohastatud ühtlustatud klassifikatsioon, on sätestatud tehnika arenguga seotud kohanduse jõustumise kuupäev.

18 kuu jooksul rakendatavad mürgistuse lisamuudatused hõlmavad teatavate segude mürgistusteabe ajakohastamist, millele kehtivad CLP-määruse II lisa 2. osa kohased täiendavate mürgistuselementide kasutamise erieeskirjad.

Biotsiidimääruses ja taimekaitsevahendite määruses on siiski eraldi sätted mürgistuse ajakohastamise kohta ning nende õigusaktide kohaldamisalasse jäävate ainete ja segude tarnijad peavad neid sätteid kohaldama.

3. CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise nõuded

3.1 Üldised märgistuseeskirjad

CLP-märgistuse sisu ja kasutamist käsitlevad üld- ja erieeskirjad on sätestatud CLP-määruse artiklis 31.

CLP-määrusega nõutakse, et märgistus kinnitataks kindlalt vahetult ainet või segu sisaldava pakendi ühele või mitmele pinnale ja et see oleks horisontaalselt loetav, kui pakend on normaalasendis. Märgistuselemendid, eriti ohupiktogramm, peavad taustast selgesti eristuma. Lisaks peavad kõik märgistuselemendid olema nii suured ja selliselt paigutatud, et need oleksid kergesti loetavad. Need peavad olema selgelt ja kustumatult märgitud. Füüsilist märgist ei ole vaja, kui märgistuselemendid on pakendil selgesti esitatud.

3.2 CLP-ohumärgistuse elemendid

Vastavalt CLP-määruse artiklile 17 on ohtlikuks klassifitseeritud aine või segu märgistusel järgmised elemendid:

- tarnija(te) nimi, aadress ja telefoninumber;
- aine või segu nimikogus üldsusele kättesaadavaks tehtud pakendis, kui see kogus ei ole pakendil mujal märgitud;
- tootetähised;
- vajaduse korral ohupiktogramm;
- vajaduse korral tunnussõnad;
- vajaduse korral ohulaused;
- vajaduse korral hoiatuslaused;
- vajaduse korral lõik lisateabega.

Kooskõlas CLP-määruse VIII lisaga⁶ tuleb asjakohasel juhul lisada unikaalne koostise tähis (UFI), st trükkida või kinnitada see CLP-määruse artikli 45 ja CLP-määruse VIII lisa reguleerimisalas olevate segude märgistusele (juhendi [alapunkt 4.8.1.1](#))⁷.

Teatavate märgistuselementide kasutamisel kehtivad eelisjärjekorra eeskirjad. Neid eeskirju selgitatakse põhjalikumalt allpool punktides.

- CLP-määrusega nõutakse, et märgistus esitataks selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus aine või segu turule viiakse, kui asjaomane liikmesriik ei näe ette teisiti⁸. Selleks võivad tarnijad koostada kas ühe mitmekeelse märgistuse, mis hõlmab nende riikide kõiki ametlikke keeli, kuhu ainet või segu tarnitakse, või eraldi märgistuse iga riigi vastava(te)s keel(t)es.

⁶ Vt komisjoni määrus (EL) 2017/542.

⁷ NB! CARACAL andis loa trükkida UFI vajaduse korral pakendile muu märgistusteabe lähedale, mitte märgistusele. Kuigi Euroopa Komisjon ja enamik liikmesriike leiavad, et CLP-määruse artikli 32 lõike 4 ja artikli 31 lõike 5 koos tõlgendamise võimaldab seda, on mõne liikmesriigi märkuste tõttu veel lõpetamata õigusliku tõlgenduse arutelu selle üle, kas kehtiv õigustekst võimaldab sellist koostõlgendust või on vaja muuta VIII lisa A osa punkti 5.2 ja CLP-määruse artikli 25 lõiget 7.

⁸ Märgistusel ja ohutuskaardi nõutud keelte tabel on ECHA veebilehel aadressil <https://echa.europa.eu/regulations/clp/labelling>.

Soovi korral võivad tarnijad kasutada märgistusel lisaks nõutavatele keeltele ka rohkem keeli eeldusel, et kõigis keeltes esitatakse samad andmed. See ei tohi siiski mõjutada kohustusliku märgistusteabe loetavust ega olla aluseks märgistusnõuete erandite kohaldamisele (juhendi [alapunkt 5.3.1](#)).

3.3 Teabe asukoht CLP-ohumärgistusel

CLP-määruse artiklis 32 on sätestatud mõned piiravad eeskirjad, mis reguleerivad teabe asukohta märgistusel. Ülejäänud märgistuselementide paigutuse üksikasjad jäetakse märgistuse koostamise eest vastutava isiku otsustada. Üldiselt tuleks teave paigutada nii, et seda oleks lihtne lugeda ja mõista. Tabelis 1 on esitatud näited.

Tabel 1. CLP-mürgistusnõuded ja tarnija otsustusvabadus

CLP-määruse nõue (artikkel 32)	Näide tarnijale jäetud otsustusvabadusest
Ohupiktogramm, tunnussõna, ohulaused ja hoiatuslaused peavad olema mürgistusel lähestikku.	Tarnija võib piktogrammide paigutuse vabalt valida.
Ohulaused tuleb mürgistusel rühmitada.	Tarnija võib ohulausete järjekorra vabalt valida. Tarnija võib valida, kas esitada need rühmad mürgistuse vasak- või parempoolses osas või mujal.
Hoiatuslaused tuleb mürgistusel rühmitada.	Tarnija võib hoiatuslausete järjekorra vabalt valida, kuid need peavad olema rühmitatud koos ohulausetelega. Tarnija võib valida, kas esitada need rühmad mürgistuse vasak- või parempoolses osas või mujal.
Kui mürgistusel kasutatakse rohkem kui ühte keelt, tuleb sama keele ohulaused mürgistusel rühmitada koos sama keele hoiatuslausetelega.	Kui tarnija peab seoses mõnes liikmesriigis nõutava(te) keel(t)ega kasutama CLP-määruse artikli 31 nõuete täitmiseks alternatiivseid vahendeid, võib ta CLP-määruse I lisa alapunkti 1.5.1 kohaselt kasutada volditavat mürgistust, külgeseotavat silti või mürgist välispakendil.
CLP-määruse artiklis 25 nimetatud lisateave tuleb esitada lisamürgistuse osas ja paigutada CLP-määruse artikli 17 lõike 1 punktides a–g osutatud mürgistuselementide kõrvale.	Tarnija võib valida, kuidas eraldada see osa nähtavalt mürgistuselementidest, millele on osutatud CLP-määruse artikli 17 lõike 1 punktides a–g. Selle teabe võib paigutada mürgistusel ka mitmesse kohta.
Mürgistuselemendid peavad olema kergesti loetavad (artikli 31 lõige 3).	Võimaluse korral soovitatakse hoida täislaused koos ja ühes reas. Kirjasuurus ja tähe- ja reavahe peavad olema piisavalt suured ja vastama mürgistuse mõõtmetele.

3.4 CLP-määruse eeskirjad ainete ja segude pakendamise kohta

Enne CLP-määruse pakendamise nõuete üksikasjalikumalt kirjeldamist tuleks lugejale tutvustada kolme CLP-määruse mõistet.

Artikli 2 punkt 35: „**pakend**” – pakkimisprotsessi lõpp-produkt, mis koosneb pakkematerjalist ning selle sisust.

Artikli 2 punkt 36: „**pakkematerjal**” – üks või mitu ümbrist ning muud komponendid või materjalid, mis on vajalikud selleks, et ümbrised täidaksid oma mahutavus- ja muid ohutusfunktsioone;

Artikli 2 punkt 37: „**vahepakend**” – sisepakendi või toodete ja välispakendi vahele paigutatud pakkematerjal.

CLP-määruse artiklis 35 on sätestatud ohtlike ainete või segude pakendamise nõuded. Nende sätete eesmärk on tagada, et

- pakend on kujundatud, valmistatud ja kinnitatud sellisena, et sisu ei pääse välja;
- pakendi sisu ei kahjusta pakendi ja kinnituste materjali ega moodusta koos materjaliga ohtlikke ühendeid;
- pakend ja kinnitused on üleni vastupidavast ja tugevast materjalist, nii et need ei avane;
- asendatavate kinnituseadistega varustatud pakendid kujundatakse selliselt, et neid saab korduvalt sulgeda, ilma et sisu välja pääseks;
- elanikkonnale tarnitav pakend ei tohi tõmmata endale laste tähelepanu, äratada neis uudishimu või eksitada tarbijat;
- pakendit ei tohi esitada või kujundada viisil, mis sarnaneb toiduainete, sööda, ravimite ja kosmeetikavahendite esitusviisi või kujundusega, mis eksitaks tarbijat.

Transpordialaste õigusaktide kohane pakend peab vastama eespool esitatud loetelu nõuetele (arvestage siiski, et üksnes vastavusest eespool esitatud loetelupunktide tingimustele ei piisa enamasti transpordialaste õigusaktide nõuete täitmiseks).

Elanikkonnale tarnitavate ainete ja segude kohta on CLP-määruses sätestatud järgmised eeskirjad:

- lastekindla turvasulguri kasutamine, vt juhendi [alapunkt 3.4.1](#);
- reljeefse hoiatusmärgise kasutamine, vt juhendi [alapunkt 3.4.1](#);
- kodumajapidamises kasutatavad ühekordses lahustuvas pakendis vedelad pesupesemisvahendid (juhendi [alapunkt 3.4.2](#)).

Neid kaht esimest sätet kohaldatakse kas teatava ohuklassi/-kategorია või muudes ainetes või segudes leiduva kindla aine kontsentratsiooni korral (vt juhendi tabelid 2 ja 3).

3.4.1 Lastekindlad turvasulgurid ja reljeefsed hoiatusmärgised

Selles alapunktis kirjeldatud sätteid kohaldatakse ainult elanikkonnale tarnitavate tootepakendite suhtes, näiteks tooted, mida müüakse ja/või pakutakse kauplustes või müügikohtades, kus elanikel on neile otsene juurdepääs, ja tooted, mida müüakse elanikkonnale veebilehe kaudu.

Lastekindla turvasulguri ja reljeefse hoiatusmärgise nõudeid ei kohaldata tootepakenditele, mis on ette nähtud üksnes kutsealaseks kasutuseks.

Lastekindel turvasulgur

Lastekindel pakend⁹ on pakend, mis koosneb mahutist ja sobivast sulgurist, mida alla 52 kuu vanustel lastel on raske avada (või mille sisule on raske ligi pääseda), kuid mida täiskasvanutel ei ole raske nõuetekohaselt kasutada¹⁰.

CLP-määruse II lisas kirjeldatakse kaht tüüpi lastekindlaid pakendite turvasulgureid:

- **ühekordselt suletav pakend** on pakend, mida ei saa pärast kogu või osa sisu eemaldamist uuesti korralikult sulgeda, näiteks mullpakend või õhuvärskendaja täiteaine;
- **korduvalt suletav pakend** on pakend (näiteks üheliitrine pudel või viieliitrine konteiner), mida saab esmakordse avamise järel uuesti mitu korda sulgeda ja kasutada ilma turvaomadusi kaotamata.

Eespool kirjeldatud pakendite sulgemiseks tuleb CLP-määruse II lisa kohaselt täita järgmiste muudetud standardite nõudeid:

- EN ISO 8317 (korduvalt suletavad pakendid) ja
- CEN EN 862 (ühekordselt suletavad pakendid).

Vastavust neile standarditele tohivad tõendada üksnes laborid, mis järgivad muudetud standardit EN ISO/IEC 17025. Standard EN ISO/IEC 17025 käsitleb katselaborite kompetentsust ja nõudeid, millele laborid peavad vastama, et tõendada oma tehnilist pädevust ja saavutada tehniliselt usaldusväärseid tulemusi. CLP-määruse II lisa alapunktis 3.1.4.2 osutatud juhtudel, nimelt kui on selge, et pakend on lastele piisavalt ohutu, sest sisu ei ole neile ilma töövahendita kättesaadav, ei ole vaja teha eespool kirjeldatud ühekordselt ja korduvalt suletavate pakendite katseid¹¹.

Elanikkonnale tarnitav mis tahes mahutavusega pakend tuleb varustada lastekindla turvasulguriga, kui aine või segu

- on klassifitseeritud kui suukaudsel (H300 ja H301), nahkaudsel (H310 ja H311) kokkupuutel või sissehingamisel (H330 ja H331) ägedalt mürgine 1.–3. kategooria aine või segu; ühekordsel kokkupuutel sihtelundi suhtes mürgine 1. kategooria aine või segu (H370); korduval kokkupuutel sihtelundi suhtes mürgine 1. kategooria aine või segu (H372); nahka söövitav 1. kategooria alamkategooriate 1.A, 1.B ja 1.C aine või segu (H314) või

⁹ NB! CLP-määruse tekstis ja EN standardis kasutatakse erinevaid mõisteid. CLP-määruses viidatakse pakenditele, mis on varustatud lastekindlate **turvasulguritega**, aga EN ISO 8317 standardis räägitakse lastekindlatest **pakenditest**.

¹⁰ Vastavalt standardile EN ISO 8317.

¹¹ Vt ka [lastekindlaid turvasulgureid käsitleva foorumi pilootprojekti aruanne](#).

- on klassifitseeritud kui hingamiskahjustusi põhjustav aine või segu (H304), v.a ained ja segud, mis viiakse turule aerosoolina või hermeetilise pihustusotsakuga pakendis, või
- mille metanoolisisaldus on suurem või võrdne 3%ga või mille diklorometaanisisaldus on suurem või võrdne 1%ga (vt ka juhendi tabel 3).

Reljeefsed hoiatusmärgised

Reljeefse hoiatusmärgisega pakend võimaldab pimedal või vaegnägijal hinnata, kas see sisaldab ohtlikku ainet või segu. Reljeefne hoiatusmärgis tuleb paigutada pakendile nii, et seda on võimalik kombata enne sisule juurde pääsemist. Märgis peab olema paigutatud viisil, mida ei saa segi ajada muu reljeefse mustriga. Reljeefse hoiatusmärgise täpne asukoht peab vastama standardile EN ISO 11683.

Hoiatusmärgis peab jääma reljeefseks ka pakendi eeldatava kasutusaja jooksul tavapärastes käitlustingimustes. Välispakendile, näiteks klaaspudelit kaitsvale pappkarbile, ei pea reljeefset hoiatusmärgist paigutama¹².

CLP-määruse II lisa kohaselt peab reljeefne hoiatusmärgis vastama muudetud standardile EN ISO 11683. Nõutav standardne reljeefse hoiatusmärgi sümbol (ISO standardi kohane normaalsuuruses sümbol) on võrdkülgne kolmnurk. Erandjuhtudel (kui normaalsuuruses sümboli kasutamine ei ole füüsiliselt võimalik) võib kasutada kolmepunktsümbolit. Kui füüsiliselt ei ole võimalik paigutada isegi kolmepunktsümbolit, võib kasutada kolmemillimeetrist sümbolit¹³.

Elanikkonnale tarnitav mis tahes mahutavusega pakend tuleb varustada reljeefse hoiatusmärgisega, kui aine või segu on klassifitseeritud kui

- suukaudsel (H300, H301 ja H302), nahakaudsel (H310, H311 ja H312) kokkupuutel ja sissehingamisel (H330, H331 ja H332) ägedalt mürgine 1.–4. kategooria aine või segu;
- nahka söövitav 1. kategooria alamkategooriate 1A, 1B ja 1C aine või segu;
- sugurakkudele mutageenne 2. kategooria aine või segu (H341);
- kantserogeenne 2. kategooria aine või segu (H351);
- reproduktiivtoksiline 2. kategooria aine või segu (H361);
- hingamisteid sensibiliseeriv 1. kategooria alamkategooriate 1.A ja 1.B aine või segu (H334);
- sihtelundi suhtes ühekordsel kokkupuutel mürgine 1. või 2. kategooria aine või segu (H370, H371);
- sihtelundi suhtes korduval kokkupuutel mürgine 1. või 2. kategooria aine või segu (H370, H371, H372 ja H373);
- hingamiskahjustusi põhjustav 1. kategooria aine või segu (H304);

¹² Vastavalt standardile EN ISO 11683.

¹³ Kolmnurga, kolmepunktsümboli ja kolmemillimeetrise sümboli asukoht ja paigutus on kindlaks määratud standardis EN ISO 11683.

- tuleohtlike gaaside hulka kuuluv 1. ja 2. kategooria aine või segu (H220 ja H221);
- tuleohtlike vedelike hulka kuuluv 1. ja 2. kategooria aine või segu (H224 ja H225) või
- tuleohtlike tahkete ainete hulka kuuluv 1. ja 2. kategooria aine või segu (H228).

Vastavalt CLP-määruse II lisa alapunktile 3.2.1.2 ei nõuta reljeefse hoiatusmärgise paigaldamist transporditavale gaasimahutile. Samuti ei ole reljeefset hoiatusmärgist vaja aerosoolil ega hermeetilise pihustusotsakuga pakendil, mis sisaldab ainet või segu, mis võib tekitada hingamiskahjustusi, v.a juhul, kui see klassifitseeritakse ühe või rohkema eespool märgitud ohu alla.

Tabelis 2 antakse ülevaade ohuklassifikatsioonidest, mille korral kohalduvad CLP-määruse sätted lastekindlate turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgiste kohta. Tabelis 3 loetletakse ained, mille suhtes võib olla vajalik kohaldada CLP-määruse sätteid lastekindlate turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgiste kohta, kui need ained esinevad muudes ainetes või segudes teatavas kontsentratsioonis.

Tabel 2. Ohuklassifikatsioonid, mille korral kohalduvad CLP-määruse sätted lastekindlate turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgiste kohta

Ohuklass, kategooria	Lastekindlad turvasulgurid	Reljeefsed hoiatusmärgised
Äge mürgisus, 1.–3. kategooria	✓	✓
Äge mürgisus, 4. kategooria		✓
Mürgisus sihtelundi suhtes, ühekordne kokkupuude, 1. kategooria	✓	✓
Mürgisus sihtelundi suhtes, ühekordne kokkupuude, 2. kategooria		✓
Mürgisus sihtelundi suhtes, korduv kokkupuude, 1. kategooria	✓	✓
Mürgisus sihtelundi suhtes, korduv kokkupuude, 2. kategooria		✓
Nahasöövitus, 1. kategooria alamkategooriad 1.A, 1.B ja 1.C	✓	✓
Hingamiselundite sensibiliseerimine, 1. kategooria, alamkategooriad 1.A ja 1.B		✓
Hingamiskahjustus, 1. kategooria <i>NB! Lastekindel turvasulgur ega reljeefne hoiatusmärgis ei ole vajalik, kui ainet või segu tarnitakse aerosoolina või hermeetilise pihustusotsakuga pakendis ja kui ainet või segu ei klassifitseerita muu ohu alusel, mille korral tuleb kasutada lastekindlat turvasulgurit või reljeefset hoiatusmärgist</i>	✓	✓
Mutageensus sugurakkudele, 2. kategooria		✓
Kantserogeensus, 2. kategooria		✓
Reproduktiivtoksilisus, 2. kategooria		✓

Ohuklass, kategooria	Lastekindlad turvasulgurid	Reljeefsed hoiatusmärgised
Tuleohtlikud gaasid, 1. ja 2. kategooria		✓
Tuleohtlikud vedelikud, 1. ja 2. kategooria		✓
Tuleohtlikud tahked ained, 1. ja 2. kategooria		✓

Tabel 3. Ained, mille suhtes kehtivad CLP-määruse sätted lastekindlate turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgiste kohta, kui need ained sisalduvad muudes ainetes või segudes ettenähtud või suuremas kontsentratsioonis

Aine identifitseerimisandmed	Kontsentratsiooni piirväärtus	Lastekindlad turvasulgurid	Reljeefsed hoiatusmärgised
Metanool	≥ 3%	✓	✓*
Diklorometaan	≥ 1%	✓	✓**

* NB! Teatud kontsentratsiooni ületamisel on ka metanooli jaoks nõutav reljeefne hoiatusmärgis, sest segu klassifitseeritakse sellisel juhul 2. kategooria tuleohtlikuks vedelikuks, millel on 1. või 2. kategooria mürgisus sihtelundi suhtes ühekordsel kokkupuutel.

** Lisaks klassifitseeritakse segud, mille diklorometaani kontsentratsioon on üle 1%, 2. kategooria kantserogeenseteks segudeks ja seetõttu tuleb neile paigaldada reljeefne hoiatusmärgis.

3.4.2 Kodumajapidamises kasutatavad ühekordses lahustuvas pakendis vedelad pesupesemisvahendid

Lahustuvas pakendis vedelate pesupesemisvahendite jaoks on kasutusele võetud lisaohutusmeetmed. Nende eesmärk on kaitsta paremini elanikkonda, eriti väikelapsi, kellel võib tekkida kiusatus neid kapsleid suhu panna.

Uued ohutusnõuded muudavad pakendi lastele vähem huvipakkuvaks ja raskemini avatavaks. Lisaks peavad pakendil olema hoiatused, millega teavitatakse vanemaid ja lastehoidjaid, et sellised tooted tuleb hoida lastele kättesaamatus kohas.

Lisaks nende erieeskirjade täitmisele vastutab tarnija kooskõlas CLP-määruse artikli 35 lõikega 2 kõikide vajalike sammude eest, mis tagavad, et pakendi kujundus ei tõmba endale laste tähelepanu, nii et seda ei saa segi ajada näiteks toiduainete või mänguasjadega.

Kodumajapidamises kasutatav pesupesemisvahend on detergent, mida kasutatakse pesu pesemiseks ja mis on turule viidud olmekasutuseks, sealhulgas avalikes selvepesulates¹⁴.

CLP-määruse artikli 35 lõikes 2 ja II lisa punktis 3.3 sätestatakse lahustuvas pakendis ühekordse doosina kasutatavate vedelate pesupesemisvahendite pakendamise ja märgistamise kohta järgmised nõuded:

¹⁴ Detergendimääruse (EÜ) 648/2004 artikli 2 lõige 1a.

Kohustus turustada kodumajapidamises kasutatavaid vedelaid pesupesemisvahendeid välispakendis

Kodumajapidamises kasutatavad ühekordses lahustuvas pakendis vedelad pesupesemisvahendid (näiteks pesumasinas kasutatavad vedela vahendiga kapslid või lahustuva tabletid) peavad olema pakendatud välispakendisse. Vastasel juhul ei oleks see kooskõlas CLP-määruse artikli 35 lõike 1 ja CLP-määruse II lisa alapunktiga 3.3.1.

Välispakendit käsitlevad sätted

Et vähendada kodumajapidamises kasutatavate vedelate pesupesemisvahendite kapslite ligitõmbavust laste jaoks, peab välispakend olema läbipaistmatu või tume (näiteks läbipaistmatus mahutis või vastandvärvides), nii et see takistab sisu, st toodet või üksikdoose nägemast.

Välispakendil peab olema hoiatuslause P102 („Hoida lastele kättesaamatus kohas“) nähtaval kohal ja kujul, mis tõmbab tähelepanu.

Lisaks peab välispakend olema ise püsti seisev mahuti, mis on kergesti taassuletav, st pakendi kinnitust peab saama hõlpsasti üheainsa liigutusega (näiteks purgi või topsi puhul ühe sõrmevajutusega) uuesti sulgeda. Sellega välditakse ohtu, et mahuti jäetakse lihtsalt lahti, sest sulgemine on liiga vaevanõudev.

Et õnnetuste peamine põhjus näib olevat kerge juurdepääs pesupesemisvahendi kapslitele, tuleb välispakend varustada kinnitusega, mis takistab väikelapsi pakendit avamast. Selline kinnitus nõuab koordineeritud tegevust mõlema käega ja jõuga, mis teeb avamise väikelastele raskeks. Tuleb märkida, et see nõue ei tarvitse alati olla kooskõlas käesoleva juhendi [alpunktis 3.4.1](#) kirjeldatud lastekindlale turvasulgurile esitatavate nõuetega.

Lisaks peab pakendisulgur olema kavandatud mitmekordseks kasutuseks, nii et see säilitab oma funktsionaalsuse korduval avamisel ja sulgemisel välispakendi kogu kasutusaja vältel.

Lahustuvat (sise)pakendit käsitlevad sätted

Lahustuva pakendi vastupidavamaks muutmiseks on kehtestatud tehnilised lisanõuded (mehaaniline vastupidavus ja vees lahustuvus).

Lisaks välispakendile kehtestatud nõuetele peab lahustuv pakend sisaldama vastikust tekitavat (nt mõru maitsega või muul viisil ebameeldivat) lisandit suukaudse kokkupuute ärahoidmiseks. Vastikust tekitav lisand peab olema kontsentratsioonis, mis on ohutu ja tekitab suus ebameeldiva maitse kuni kuue sekundi jooksul.

Samuti peab lahustuv pealiskihht vastama mehaanilise ja lahustuvuse vastupidavuse miinimumnõuetele. See peab säilitama oma vedela sisu vähemalt 30 sekundit, kui see asetatakse 20 °C vette. Samuti peab see vastu pidama mehaanilisele survetugevusele vähemalt 300 N katsetamise standardtingimustes.

Kuni 25 ml mahuga ühekordselt kasutatava lahustuva pakendi mürgistamisel võib teha CLP-määruse I lisa alapunktis 1.5.2.2 sätestatud tingimustel erandi (juhendi [alpunkt 5.3.2.2](#)); kui lahustuv pakend mahutab üle 25 ml, kohaldatakse selle suhtes CLP-määruse artiklis 17 sätestatud mürgistamisnõudeid.

4. CLP-märgistuselementide kohaldamise eeskirjad

4.1 Tarnija kontaktandmed

CLP-määruse artikli 17 kohaselt tuleb märgistusel esitada ühe või mitme tarnija kontaktandmed. Põhimõtteliselt võib samal ainel või segul olla tarneahelas mitu tarnijat, nt kui segutootja tarnib segu levitajale, kes tarnib seda ka kolmandatele isikutele. CLP-määruse artiklis 17 ei täpsustata siiski, kas sel juhul on vaja mõlema tarnija kontaktandmeid. Samuti ei täpsustata, kas mõne tarnija kontaktandmed on teistest olulisemad.

CLP-määruse artikli 4 lõike 4 kohaselt peab iga tarnija tagama, et ohtlik aine või segu märgistataks ja pakendataks enne turule viimist vastavalt CLP-määruse III ja IV jaotisele. Tarneahelas liikudes võib sama aine või segu märgistus olla erinev sõltuvalt pakendi mahust või lisakihtide tõttu (juhendi [alapunktid 5.2](#), [5.3](#) ja [5.4](#)).

Kui tarnija muudab pakendit selliselt, et CLP-määruse artiklis 17 sätestatud märgistuselemendid tuleb esitada teisiti kui talle tarnitud märgistusel/pakendil, vastutab ta ümberpakendamise ja -märgistuse eest ning peab lisama märgistusele oma nime ja kontaktteabe. Sel juhul võib ta asendada oma tarnija kontaktandmed enda kontaktandmetega.

Kui tarnija ei muuda pakendit, ei pea ta lisama märgistusele oma kontaktandmeid või asendama oma tarnija kontaktandmeid enda kontaktandmetega, kuid ta võib seda soovi korral teha. Kui tarnija muudab märgistusel näidatud keelt (keeli), peab ta lisama oma kontaktandmed tarnija kontaktandmetele, kes väljastas esialgse märgistuse, sest nii võtab tarnija endale vastutuse märgistuse sisu õige tõlke eest.

4.2 Tootetähis

Selles punktis antakse juhiseid aine (CLP-määruse artikli 18 lõige 2) ja segu (CLP-määruse artikli 18 lõige 3) tootetähisele kehtestatud nõuete kohta. Üldjuhul peab märgistuse jaoks valitud tootetähis kasutama ka aine või segu ohutuskaardil¹⁵. Märgistusele valitud tootetähis tuleb kirjutada selle liikmesriigi (nende liikmesriikide) ametlikus keeles (ametlikes keeltes), kus aine või segu turule viiakse, kui asjaomane liikmesriik (liikmesriigid) ei näe ette teisiti, vt CLP-määruse artikli 17 lõige 2.

4.2.1 Ained

Aine tootetähis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

- CLP-määruse VI lisa 3. osas loetletud nimetus ja tunnuscode.
Nimetus on ükskõik milline rahvusvahelise keemilise tunnusega sätestatud nimetus, mis on kirjas CLP-määruse VI lisa 3. osa tabelite teises veerus¹⁶.

¹⁵ Lisateabe saamiseks vt [Ohutuskaartide koostamise juhend](http://echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach) (<http://echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach>).

¹⁶ NB! Komisjoni 16. aprilli 2018. aasta määrusega (EL) nr 2018/669 (CLP-määruse üheteistkümnese kohandamine tehnika arenguga) sätestatakse ainete keemiliste nimetuste tõlkimine kooskõlas CLP-määruse VI lisa tabelis 3 esitatud ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistamise nõuetega. CLP-määruse üheteistkümnese tehnika arenguga kohandamine toimus CLP-määruse kuuenda tehnika arenguga kohandamise konsolideeritud teksti alusel, sest hilisemate tehnika arenguga kohandamiste puhul olid keemilised nimetused juba tõlgitud. Muud teavet, v.a keemilised nimetused, kohaldatakse

Tunnuskood on tavaliselt indeksinumber, EÜ number või CASi number. Soovitatakse kasutada numbrit, mis tagab aine ühese identifitseerimise. Mõnel juhul võib olla õigustatud kahe numbri, nt CASi ja EÜ numbri kasutamine. VI lisas oleva aine nimetuse tõlkimisel nõutud keelde (keeltesse) on mõistlik kontrollida, kas sobiv tõlge on juba olemas mõnes avalikus andmebaasis, nt ECHA klassifitseerimis- ja märgistusandmikus, vt <https://echa.europa.eu/information-on-chemicals/cl-inventory-database>). Lisaks tuleks eelistada tõlgitud nime, kui see on esitatud CLP-määruse VI lisas või klassifitseerimis- ja märgistusandmikus.

- Kui aine ei ole loetletud CLP-määruse VI lisa 3. osas, siis tuleb esitada nimetus ja tunnuscode, mis on olemas klassifitseerimis- ja märgistusandmikus.

Nimetus on tavaliselt IUPACi nimetus,¹⁷ EÜ nimetus või CASi nimetus. Tunnuskood peab olema EÜ või CASi number või indeksinumber (vt CLP-määruse VI lisa tabel 3). Soovitatakse kasutada numbrit või numbreid, mis tagavad aine ühese identifitseerimise. Tähtsaks soovitatakse valida (kui see on asjakohane) EÜ number või CASi number, et vähendada ohutuskaardi läbivaatamise vajadust, või

- kui aine ei ole loetletud CLP-määruse VI lisa 3. osas ega klassifitseerimis- ja märgistusandmikus, siis CASi number ja IUPACi nimetus või CASi number ja muu rahvusvaheline keemiline nimetus, nt INCI nomenklatuuri¹⁸ kohane nimetus, kui see on asjakohane, või
- kui CASi numbrit ei ole ja ükski eeltoodud tingimus ei kehti, siis IUPACi nimetus või muu rahvusvaheline keemilainimetus, nt INCI nomenklatuuri kohane nimetus, kui see on asjakohane.

4.2.2 Segud

Segu tootetähised peavad hõlmama mõlemat järgmist elementi:

- segu kaubanduslik nimi või nimetus, ja
- kõikide nende segus sisalduvate ainete identifitseerimisandmed, mis tingivad segu klassifitseerimise ägedat mürgisust põhjustavaks, nahka söövitavaks või tõsiselt silmakahjustust põhjustavaks, sugurakkudele mutageenseks, kantserogeenseks, reproduktiivtoksiliseks või sissehingamisel sensibiliseerivaks

asjakohaste tehnika arenguga kohandamiste alusel, eriti klassifikatsiooni ja märgistamise nõuded, v.a tehnika arenguga kohandamist käsitlev muudetud kanne, mis võeti vastu pärast kuuendat tehnika arenguga kohandamist ja mida juba kohaldatakse. Üheteistkümnendat tehnika arenguga kohandamist kohaldatakse alates 1. detsembrist 2019, kuid soovi korral võib seda kohaldada varem.

¹⁷ Kui IUPACi nimetus koosneb rohkem kui 100 tähemärgist, võib tarnija kasutada ühte muudest nimetustest (tavanimetus, kaubanimi, lühend), millele on osutatud REACH-määruse VI lisa alapunktis 2.1.2, tingimusel et CLP-määruse artikli 40 lõike 1 punkti b kohaselt esitatavas teatises sisalduvad nii IUPACi nimetus kui ka muu kasutatav nimetus.

¹⁸ Kosmeetikatoodete koostisainete rahvusvahelise nomenklatuuri (INCI) kohane nimetus on Euroopa Liidus kohustuslik vastavalt määrusele (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta. INCI süsteem võeti Euroopa Ühenduses kasutusele aastatel 1996–1997 ja see toimib kosmeetikatoodete puhul hästi. Seda kasutatakse ka paljudes ELi-välistes riikides. Alates 2004. aastast on INCI süsteem detergendumääruse (EÜ) nr 648/2004 kohaselt säilitusainete ja allergeensete parfüümkomponentide märgistamisel ELis kohustuslik.

või nahka sensibiliseerivaks või sihtelundi suhtes mürgiseks või hingamiskahjustusi põhjustavaks.

CLP-määruses ei täpsustata keemilise nimetuse tüüpi,¹⁹ mida tuleks kasutada segus sisalduvate keemiliste ainete identifitseerimiseks. Määruses osutatakse ainult selliste segus sisalduvate ainete identifitseerimise meetodile, mis mõjutavad segu klassifitseerimist (vt artikli 18 lõike 3 punkt b ja CLP-määruse artikli 18 lõike 3 teine lõik). Sellele vaatamata soovitatakse keemilist nimetust valides järgida CLP-määruse artikli 18 lõikes 2 kirjeldatud meetodit. Seega, kui mõni aine nimetus on lühem kui muud kasutajale/tarbijale kättesaadavad nimetused või on kasutajale/tarbijale tuttavam liikmesriigi keeles, kus segu turule viiakse, tuleks kasutada seda nimetust. Tavaliselt kehtib see üldkasutatavate või põhikoostisosade puhul. Lisaks tuleks eelistada tõlgitud nime, kui see on esitatud CLP-määruse VI lisas²⁰ või klassifitseerimis- ja mürgistusandmikus.

Kui muu rahvusvaheline keemiline nimetus (näiteks INCI kohane nimetus) on kasutajale/tarbijale tuttavam, võib CLP-määruse artikli 18 lõikes 2 kirjeldatud meetodist kõrvale kalduda. Eelistatav on kasutada üldtuntuks peetavat nimetust. Aine nimetus peab osutama ühetähenduslikult selle identiteedile. Kui INCI kohane nimetus ei osuta aine identiteedile piisavalt täpselt võrreldes näiteks CLP-määruse artikli 18 lõike 2 nõuete või REACH-määruses ohutuskaardi kohta esitatud nõuetega, tuleks eelistada täpsemat identifitseerimist.

Kui segu kaubanimi või nimetus juba hõlmab aine(t)e nimetust (nimetusi), mis aitavad seda klassifitseerida artikli 18 lõike 3 punktis b kirjeldatud viisil, ei ole vaja neid enam korrata. Sama kehtib siis, kui mürgistusel esitatud lisateave sisaldab juba aine keemilist nimetust, näiteks detergendumäärusega (EÜ) nr 648/2004 ettenähtud allergeenide ja säilitusainete loetelus – sel juhul on soovitatav kasutada sama nimetust. Seda põhimõtet tuleks järgida nii kodumajapidamises kui ka kutsetöös kasutatavate toodete korral.

Valitud keemilised nimetused peavad osutama ainetele, mis põhjustavad peamisi terviseohte, mille alusel segu on klassifitseeritud ja asjaomased ohulaused kindlaks määratud.

Et vähendada ainete (keemiliste) nimetuste arvu mürgistusel, ei tohiks segu mürgistusel esitada rohkem kui neli nimetust, v.a juhul, kui see on vajalik ohtude laadi ja raskusastme tõttu. Selline olukord võib tekkida siis, kui segu sisaldab rohkem kui nelja ainet, mis esinevad märkimisväärse kontsentratsioonis ning mille alusel segu klassifitseeritakse vastavaks CLP-määruse artikli 18 lõike 3 punktis b osutatud ühele või mitmele ohule. Nagu selgitatakse CLP-määrust käsitlevas korduvas küsimuses ID=1050 (aadressil <https://echa.europa.eu/support/qas-support/qas>), puuduvad ranged eeskirjad, mille põhjal otsustatakse mürgistusel ainete esitamise järjekorra üle, kuid järgmine selgitus võib aidata valikut teha. Eraldi arvestatavate terviseohtude esinemisel (nt mutageenne toime sugurakkudele, kantserogeensus, reproduktiivtoksilisus,

¹⁹ Segude ja segus sisalduvate ainete identifitseerimisel kasutatavad mõisted peavad olema samad mis ohutuskaardil.

²⁰ NB! Komisjoni 16. aprilli 2018. aasta määrusega (EL) nr 2018/669 (CLP-määruse üheteistkümnnes kohandamine tehnika arenguga) sätestatakse ainete keemiliste nimetuste tõlkimine kooskõlas CLP-määruse VI lisa tabelis 3 esitatud ühtlustatud klassifikatsiooni ja mürgistamise nõuetega. CLP-määruse üheteistkümnnes tehnika arenguga kohandamine toimus CLP-määruse kuuenda tehnika arenguga kohandamise konsolideeritud teksti alusel, sest hilisemate tehnika arenguga kohandamiste puhul olid keemilised nimetused juba tõlgitud. Muud teavet, v.a keemilised nimetused, kohaldatakse asjakohaste tehnika arenguga kohandamiste alusel, eriti klassifikatsiooni ja mürgistamise nõuded, v.a tehnika arenguga kohandamist käsitlev muudetud kanne, mis võeti vastu pärast kuuendat tehnika arenguga kohandamist ja mida juba kohaldatakse. Üheteistkümnendat tehnika arenguga kohandamist kohaldatakse alates 1. detsembrist 2019, kuid soovi korral võib seda kohaldada varem.

hingamisteede või naha sensibiliseerimist põhjustav ning 1. ja 2. kategooria toksilisus konkreetse sihtorgani suhtes) tuleb kõik segu koostisosad, mille sisaldus on võrdne üldise kontsentratsiooni piirväärtusega või konkreetse kontsentratsiooni piirväärtusega või sellest suurem, lugeda selliseks, „millega kaasnevad põhilised terviseohud“ CLP-määruse artikli 18 lõike 3 punkti b tähenduses, ja lisada märgistusele. CLP-määruse artikli 18 lõike 3 punktis b käsitletud arvestatavate terviseohtude esinemisel (nt äge mürgisus, naha söövitamine, raske silmakahjustus, 3. kategooria toksilisus konkreetse sihtorgani suhtes ja hingamiskahjustused) tuleb kõik segu koostisosad, mille sisaldus on võrdne üldise kontsentratsiooni piirväärtusega või konkreetse kontsentratsiooni piirväärtusega või sellest suurem, lisada märgistusele. Juhul kui klassifikatsiooni aluseks oleva ohunäitaja kujunemist mõjutab mitu koostisosa, tuleb lisada märgistusele ainult klassifikatsiooni kõige rohkem mõjutavad koostisosad, näiteks need, mille kontsentratsioon on kõige suurem või kõige lähemal üldise kontsentratsiooni piirväärtusele või konkreetse kontsentratsiooni piirväärtusele, ning seetõttu ei ole vaja lisada muude koostisosade nimetusi, mille mõju klassifitseerimisele on piiratud. Lisaks kohaldatakse märgistuse erinõudeid segudele, mis sisaldavad nahka ja hingamisteid sensibiliseerivaid koostisosi (vt CLP-määruse I lisa tabel 3.4.3 ja CLP-määruse II lisa punkt 2.8).

NB! Kuigi UFI on CLP-määruse VIII lisa tähenduses kasutatav tuvastuselement, ei ole see tootetähis CLP-määruse artikli 18 mõistes. UFI on (kohustusliku) lisateabe osa (CLP-määruse artikli 25 lõige 7) (vt käesoleva juhendi [alapunkt 4.8.1.1](#) ja [Ühtlustatud teave tervisealases hädaolukorras tegutsemise kohta – CLP-määruse VIII lisa](#)).

Teatavates segudes sisalduvate vähem ohtlike ainete tootja, importija või allkasutaja võib leida, et nõuetekohane aine identiteedi avalikustamine märgistusel või ohutuskaardil võib ohustada tema ärisaladust või intellektuaalomandiõigusi. Sellisel juhul võib ta esitada ECHA-le taotluse, et saada luba kasutada alternatiivset keemilist nimetust vastavalt CLP-määruse artiklile 24. Alternatiivne nimetus on üldisem nimetus, millega identifitseeritakse kõige olulisemad funktsionaalsed rühmad, või alternatiivne keemiline nimetus. Alternatiivse nimetuse kasutamise loa tingimused on CLP-määruse I lisa 1. osa punktis 1.4.

Taotluse eest tuleb tasuda lõiv vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 440/2010 (lõivumääruse) artiklile 3. Kui teate esitab mikroettevõtja või väikese või keskmise suurusega ettevõtja (VKE),²¹ nõuab ECHA vähendatud lõivu vastavalt lõivumääruse artikli 24 lõikele 2 ja I lisale.

Lisateave, kuidas taotleda segus sisalduva aine alternatiivse keemilise nimetuse kasutusluba, on tehnilistes juhistes, mis on REACH- ja CLP-toimikute koostamise käsiraamatus: [Kuidas koostada segus sisalduva aine alternatiivse keemilise nimetuse taotlust](#). Lisateave on ka ECHA veebilehe järgmises jaotises: <https://echa.europa.eu/et/support/dossier-submission-tools/reach-it/requesting-an-alternative-chemical-name-in-mixtures>.

²¹ VKE mõiste on määratletud komisjoni soovitusel (EÜ) nr 2003/361/EÜ.

4.3 Ohupiktogramm

4.3.1 Üldteave

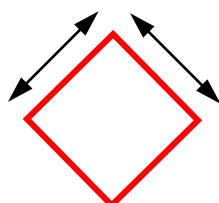
Ohupiktogramm on piltkujutis, mille abil edastatakse teavet asjaomase ohu kohta, vt ka CLP-määruse artikli 2 lõikes 3 ja artikli 31 lõikes 2 esitatud määratlus. CLP-määruse artikli 19 kohaselt määratakse aine või segu klassifikatsiooni alusel kindlaks ohupiktogramm, mis tuleb märgistusel esitada. Kindlaid ohuklasse ja -kategoriaid/alajaotusi tähistavate ohupiktogrammide teave on ka CLP-määruse V lisas.

Praegu on olemas üheksa erinevat piktogrammi. Ehkki tavaliselt tähistab üht ohuklassi või ohukategooriat vaid üks piktogramm, on mõne ohuklassi alajaotuse jaoks vaja kahte piktogrammi. Sellised on näiteks ained ja segud, mis on klassifitseeritud isereageerivate B-tüüpi ainete ja segude ning B-tüüpi orgaaniliste peroksiidide alla (vt ka punktid allpool). Samuti hõlmab mõni piktogramm mitut ohuklassi ja -kategoriat.

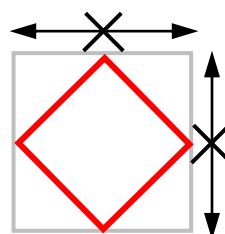
4.3.2 Kuju, värvus ja mõõtmed

Märgistuse värvus ja paigutus peab olema selline, et ohupiktogramm ja selle taust oleksid selgelt näha. Ohupiktogramm peab olema nurgale toetuva ruudu kujuline, st märgistuse horisontaalsel lugemisel peab see moodustama rombi, ja sisaldama valgel taustal musta sümbolit, mida ümbritseb punane raam (vt CLP-määruse I lisa alapunkt 1.2.1). Punase täpne toon, st Pantone number, ei ole kindlaks määratud ja märgistajad võivad selle valida vastavalt oma äranägemisele.

Iga ohupiktogramm peab katma vähemalt ühe viieteistkümnendiku CLP-määruse artiklis 17 nõutava teabe jaoks ettenähtud märgise minimaalpinnast, kuid piktogrammi enda minimaalne pind ei tohi olla väiksem kui 1 cm². Märgistuste ja piktogrammide miinimummõõtmed on CLP-määruse I lisa tabelis 1.3. Piktogrammi puhul näitavad need miinimummõõtmed piktogrammi enda punase raami külgede suurust, mitte virtuaalse ruudu suurust, mille sees piktogramm asub.

Õige mõõtmine

Vale mõõtmine

Allpool on esitatud piktogrammi näitena hüüumärk (piktogramm GHS07). See tähistab mitmesuguseid väiksema raskusastmega terviseohuklasse ja -kategoriaid, vt CLP-määruse V lisa 2. osa:

Prinditavaid piktogramme saab tasuta alla laadida aadressilt <http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/pictograms.html>.

4.3.3 Eelisjärjekorra eeskirjad

Mitme ohu alusel klassifitseeritud ainete ja segude märgistusel võidakse nõuda mitut piktogrammi. Sellisel juhul tuleb kontrollida, kas on vaja kohaldada CLP-määruse artiklis 26 sätestatud eelisjärjekorra eeskirju. Üldiselt tuleb märgistusel esitada ohupiktogramm, mis kajastavad iga ohuklassi kõige tõsisemat ohukategooriat. See kehtib ka olukorras, kus ainel on nii ühtlustatud kui ka ühtlustamata (st ise määratud) klassifikatsioon, vt CLP-määruse artikli 26 lõige 2.

Lisaks on CLP-määruses sätestatud teatavate ohupiktogrammide ja klassifikatsioonide jaoks eelisjärjekorra reeglid:

- **füüsikalised ohutegurid:** kui märgistusel on piktogramm GHS01 (plahvatav pomm), ei ole GHS02 (leek) ja GHS03 (leek ringi kohal) kohustuslikud,

kohustuslik

vabatahtlik

vabatahtlik

... v.a juhul, kui kohustuslik on rohkem kui üks piktogramm, st kui tegemist on ainete ja segudega, mis on klassifitseeritud isereageerivateks B-tüüpi aineteks ja segudeks või orgaanilisteks B-tüüpi peroksiidideks, vt CLP-määruse I lisa;

- **füüsikalised ja terviseohud:** kui märgistusel on piktogramm GHS02 (leek) või GHS06 (pealuu ja ristatud sääreluud), ei ole GHS04 (gaasiballoon) kohustuslik²²:

kohustuslik

või

kohustuslik

vabatahtlik

- **terviseohud:** kui märgistusel on piktogramm GHS06 (pealuu ja ristatud sääreluud), ei tohi piktogrammi GHS07 (hüüumärk) kasutada:

²² See eelisjärjekorra eeskiri kehtestati komisjoni 10. märtsi 2011. aasta määrusega (EL) nr 286/2011 (CLP-määruse teine kohandamine tehnika arenguga).

- **terviseohud:** kui märgistusel on piktogramm GHS05 (söövitus), ei tohi piktogrammi GHS07 (hüüumärk) naha- või silmaärrituse tähistamiseks kasutada ...

kuid see on ikkagi vajalik muude ohtude tähistamiseks;

- **terviseohud:** kui märgistusel on piktogramm GHS08 (terviseoht) hingamisteede sensibiliseerimise tähistamiseks, ei tohi piktogrammi GHS07 (hüüumärk) naha sensibiliseerimise või naha- või silmaärrituse tähistamiseks kasutada ...

kuid see on ikkagi vajalik muude ohtude tähistamiseks;

Kui ainele või segule on määratud täiendav ohulause EUH071 („hingamisteid söövitav“), võib kasutada söövituse piktogrammi (GHS05), vt CLP-määruse I lisa tabeli 3.1.3 märkus 1. Kui seda on tehtud, peab märgistuselt välja jätma piktogrammi GHS07 (hüüumärk) – mürgisus sihtelundi suhtes, ühekordne kokkupuude, 3. kategooria (hingamisteede ärritus) – ja ohulause H335 („Võib põhjustada hingamisteede ärritust“).

Kui aine ja segu tuleb märgistada nii CLP-määruse kui ka ohtlike ainete veoeskirjade kohaselt, võib CLP-määruse kohase(d) piktogrammi(d) välis- või ühekihilise pakendi märgistuselt välja jätta, kui need on seotud sama ohuga, mis on kirjas veoeskirjades (juhendi [punkt 5.4](#)).

4.3.4 Tühjad piktogramm

Ohumärgiste koostamisel kasutatakse üldjuhul eeltrükitud rombikujulisi märgistusi (kõigepealt trükitakse märgistuse taust, seejärel trükitakse sellele konkreetne märgistusteave). Seetõttu võib ettevõtja olla ostnud arvukalt eeltrükitud märgistusi, kus on tühjad rombid, millest kõiki ei pruugi tal vaja minna. Sel juhul võib ühe või mitu eeltrükitud rombi tühjaks jätta.

CLP-määrusega ei keelata sõnaselgelt tühjade rombide kasutamist. Siiski ei tohi kohustuslikku miinimummärgistust täiendav teave olla vastuolus kohustusliku märgistusteabega või seda kahtluse alla seada (CLP artikli 25 lõige 3), ehkki tühjad punased raamid võivad küsimusi tekitada. Kui tühje punaseid raame ei ole võimalik vältida, on soovitatav need katta tugeva ületrükiga, mis muudab need täiesti mustaks, vt näide joonisel 1.

	Aine A	
	Ettevaatust Reageerib ägedalt veega Kokkupuutel veega eraldab tuleohtlikke gaase, mis võivad iseenesest süttida. Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi. Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski. Pühkida lahtised osakesed nahalt maha. Hoida jahedas vees. ALLANEELAMISE KORRAL: Loputada suud. MITTE kutsuda esile oksendamist. Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/... NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: võtta viivitamata kõik saastunud rõivad seljast. Loputada nahka veega / loputada duši all. SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord. Täpsem teave toote ohutu kasutamise kohta on esitatud ohutuskaardil.	
Ettevõtte X,	Y tänav, Z linn	telefon: +49 (0) 0000 000000

Joonis 1. Mustaks värvitud tühjad rombid

Tühjade rombide mustaks värvimisega saab vältida muljet, nagu oleksid asjakohased ohusümbolid trükivea tõttu mürgistuselt välja jäänud.

Vt ka rubriik „Korduvad küsimused“, ID = 240, <https://echa.europa.eu/et/support/qas-support/qas>.

4.4 Tunnussõnad

Tunnussõna näitab konkreetse ohu suhtelist raskusastet. Mürgistus peab sisaldama asjakohast tunnussõna vastavalt ohtliku aine või segu klassifikatsioonile: tõsisem oht nõuab tunnussõna „ettevaatust“, vähem tõsine oht tunnussõna „hoiatus“ (vt CLP-määruse artikkel 20).

Iga konkreetse klassifikatsiooni puhul asjakohane tunnussõna on sätestatud tabelites, kus on esitatud iga ohuklassi jaoks nõutavad mürgistuselemendid, nagu on kirjas CLP-määruse I lisa 2.–5. osas. Mõnel ohukategoorial, näiteks alamklassi 1.6 lõhkeainetel, ei ole tunnussõna.

Ka siis, kui aine või segu on klassifitseeritud rohkem kui ühe ohu alla, tuleb mürgistusel esitada ainult üks tunnussõna. Sellistel juhtudel on sõna „ettevaatust“ tähtsam ja tunnussõna „hoiatus“ ei ole vaja esitada.

4.5 Ohulaused

CLP-ohumärgistus peab sisaldama ka asjakohaseid ohulauseid, mis kirjeldavad aine või seguga seotud ohtude laadi ja raskusastet, vt CLP-määruse artikkel 21.

Iga ohuklassi ja -kategooria/alajaotuse asjakohased ohulaused on esitatud CLP-määruse I lisa 2.–5. osa tabelites. Näiteks on ohulause H302 („Allaneelamisel kahjulik“) määratud 4. kategooria ägeda suukaudse mürgisuse jaoks. Ohulausetes sõnastus on esitatud CLP-määruse III lisa tabelites 1.1–1.3.

Mõnel juhul tuleb ohulause koostamisel esitada lisateavet²³, näiteks täpsustada kokkupuuteviisi või teatava terviseohu sihtelundit, st ohuklassid kantserogeensuse, mutageensuse või reproduktiivtoksilisuse ning sihtelundi suhtes esineva mürgisuse korral (1. ja 2. kategooria) ühe- ja mitmekordsel kokkupuutel. Näide:

- Kui tegu on sihtelundi suhtes mitmekordsel kokkupuutel avalduva 1. kategooria mürgisusega, tuleb ohulauset H372 („Kahjustab elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel“) täiendada teabega mõjutatud elundite kohta, kui need on teada, ning kokkupuuteviisi kohta, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud, nt H372 („Kahjustab maksa pikaajalisel või korduval nahakaudsel kokkupuutel“).
- Sihtelundi suhtes ühekordsel kokkupuutel avalduva 1. kategooria mürgisuse korral võib ohulausele lisada ka kokkupuuteviisi või sihtelundi, nt H370 („Allaneelamisel kahjustab maksa“).

Seoses reproduktiivtoksilisusega osutavad ohulaused H360 („Võib kahjustada viljakust või loodet“) ja H361 („Arvatavasti kahjustab viljakust või loodet“) üldisele ohule. Need üldised ohulaused võib asendada ohulausetega, mis osutavad konkreetsele ohule, kui see on teada, vastavalt CLP-määruse VI lisa alapunktile 1.1.2.1.2 (nt H360F „Võib kahjustada viljakust“, H361d „Arvatavasti kahjustab loodet“, H360Df „Võib kahjustada loodet. Arvatavasti kahjustab viljakust“).

Kui aine klassifikatsioon on ühtlustatud ja sisaldub CLP-määruse VI lisa 3. osas, tuleb märgisel kasutada selle klassifikatsiooni asjakohast ohulauset (ohulauseid). Mõni CLP-määruse VI lisa 3. osas esitatud klassifikatsioon on miinimumklassifikatsioon; sel juhul võib olla vaja määrata raskema astme klassifikatsioon või vastav ohulause. Samuti võib olla vaja lisada ohulauseid seoses sama aine klassifikatsiooni ühtlustamata osadega, st ohuklassid või alajaotused, mis ei ole hõlmatud VI lisa loendiga (vt CLP-määruse artikli 4 lõige 3).

CLP-määruse III lisa tabelis 1.2 on sätestatud, millised ühendohulaused on lubatud²⁴. Praegu on lubatud omavahel kombineerida ägeda mürgisuse ohulauseid, mis on seotud erinevate kokkupuuteviiside, kuid sama kategooriaga. Sellised laused võib esitada märgistusel ja ohutuskaartidel, näiteks suu- ja nahakaudse 3. kategooria kokkupuute korral kasutatakse ühendlauset H301+H311 („Allaneelamisel või nahale sattumisel mürgine“).

Kui aine või segu on klassifitseeritud mitmesse ohuklassi või alajaotusse, kantakse märgistusele kõik klassifikatsioonist tulenevad ohulaused, v.a juhul, kui see on selgelt dubleeriv või üleaarne (vt CLP-määruse artikkel 27). Näiteks, kui kasutatakse ohulauset H314 („Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi“), võib ohulause H318

²³ NB! See ei ole siiski märgistusel esitatav lisateave CLP-määruse artikli 25 tähenduses. See on pigem täiendav ohuteave, mille esitamist nõutakse ohulauses lisaks standardsõnastusele.

²⁴ Komisjoni 10. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 286/2011.

(„Põhjustab tõsiseid nägemiskahjustusi“) välja jätta (vt ka [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) alapunkt 3.3.4). Samamoodi, kui kasutatakse ohulauset H410 („Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime“), võib ohulause H400 („Väga mürgine veeorganismidele“) välja jätta (vt ka [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) alapunkt 4.1.6). Dubleerivaid või üleaaruseid ohulauseid tuleks vältida ka ainete ja segude korral, millele on määratud täiendav ohulause EUH071 („Söövitav hingamisteedele“)²⁵. Sellisel juhul tuleb märgistuselt välja jätta ohulause H335 („Võib põhjustada hingamisteede ärritust“), mis on kasutusel juhul, kui tegu on 3. kategooria mürgisusega sihtelundi suhtes ühekordsel kokkupuutel (hingamisteede ärritus). Palun arvestage, et ohumärgistusel ja ohutuskaardi jaotises 2.2 tuleb sama aine või segu kohta esitada ühesugune teave.

Märgistusele kantavate ohulausetate korrektne sõnastus on esitatud kõikides ELi keeltes CLP-määruse III lisas. Ühe keele ohulaused tuleb märgistusel rühmitada koos sama keele hoiatuslausetega (juhendi [punkt 3.3](#)).

4.6 Hoiatuslaused

CLP ohumärgistusel peavad olema asjakohased hoiatuslaused, kus antakse nõu meetmete kohta, millega vältida või vähendada ohtliku aine või segu kahjulikku mõju inimtervisele või keskkonnale, vt CLP-määruse artikkel 22. Üks selline näide on hoiatuslause P373 („Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid“). Iga ohuklassi ja -kategooria/alajaotuse jaoks asjakohased hoiatuslaused on esitatud tähestikulises ja nummerdatud järjekorras tabelites, kus on esitatud iga ohuklassi korral CLP-määruse I lisa 2.–5. osas nõutavad märgistuselemendid.

Hoiatuslaused tuleb valida kooskõlas CLP-määruse artiklitega 22 ja 28 ning CLP-määruse IV lisa 1. osaga: valimisel tuleb arvesse võtta kasutatud ohulauseid, aine või segu kavandatavat (kavandatavaid) või kindlaks määratud kasutusala(sid), samuti põhijuhiseid, mida kirjeldatakse CLP-määruse IV lisa tabelite 6.1–6.5 veerus „Kasutamistingimused“. Dubleerimist ja üleaarust teavet tuleks vältida. Kui ainet või segu tarnitakse elanikkonnale, esitatakse märgistusel üldiselt üks hoiatuslause aine või segu kõrvaldamise ning samuti pakendi kõrvaldamise kohta,²⁶ (vt CLP-määruse artikli 28 lõige 2). Üldjuhul ei esitata märgistusel rohkem kui kuus hoiatuslauset, v.a juhul, kui see on vajalik ohtude laadi ja raskusastme kajastamiseks (vt [näide C](#) juhendi [punktis 7.4](#)).

Sobivaimate hoiatuslausetate valimisel leiate abi juhendi [7. peatükist](#).

CLP-määruse IV lisa 2. osas esitatakse märgistusele kantavate hoiatuslausetate korrektne sõnastus kõigis ELi keeltes. Kui hoiatuslaused on tõlgitud erinevalt, on CLP-määruse riigikeelses tõlkes tavaliselt kõige asjakohasem sõnastus. Ühe keele hoiatuslaused tuleb märgistusel rühmitada koos sama keele ohulausetega (juhendi [punkt 3.3](#)).

²⁵ Vt ka CLP-määruse I lisa tabeli 3.1.3 märkus 1.

²⁶ Kõigil muudel juhtudel ei ole kõrvaldamise kohta hoiatuslause lisamine nõutav, kui on selge, et aine või segu või pakendi kõrvaldamine ei ohusta inimest ega keskkonda.

4.7 Ohu- ja hoiatuslausete koodid

Ohu- ja hoiatuslaused tähistatakse ühest tähest ja kolmest numbrist koosneva kordumatu koodiga järgmiselt:

- täht „H“ tähistab ohulauset ja täht „P“ hoiatuslauset;
- ohulauses tähistab esimene number ohu tüüpi: „2“ on füüsikaline oht, „3“ terviseoht ja „4“ keskkonnoaht. Järgmised kaks numbrit näitavad ohu järjekorranumbrit, näiteks plahvatusoht (koodid 200–210), tuleoht (koodid 220–230) jne;
- hoiatuslaused, mis on võetud üle ohtlike ainete direktiivist ja ohtlike valmististe direktiivist, kuid mida ei ole veel lisatud ÜRO GHSi, on kodeeritud täheühendiga „EUH“;
- hoiatuslausete number kajastab ühte viiest lausetüübist: üldised laused (1), ennetuslaused (2), reageerimislaused (3), säilitamislaused (4) ja kõrvaldamislaused (5). Järgnevad kaks numbrit tähistavad lause järjekorranumbrit.

CLP-määruse kohaste ohu- ja hoiatuslausete koodivahemikud on allpool tabelis 4.

Tabel 4. CLP-määruse kohaste ohu- ja hoiatuslausete koodivahemikud

Ohulaused: H	Hoiatuslaused: P
200–299 Füüsikalised ohud	100–199 Üldine
300–399 Terviseohud	200–299 Ennetamine
400–499 Keskkonnoahud	300–399 Reageerimine
	400–499 Säilitamine
	500–599 Kõrvaldamine

Ohu- ja hoiatuslausete ja EUH-hoiatuslausete koode ei ole märgistusel vaja esitada. CLP-määrusega nõutakse üksnes märgistusel kasutatavate lausete kehtivat sõnastust.

4.8 Märgistuse lisateave

CLP-määruse artiklis 25 on sätestatud lisateabe põhimõte, mille eesmärk on anda CLP-määruse artikli 17 punktides a–g loetletud teavet täiendavat märgistusteavet. Märgistuse lisateabe võib jagada kahte kategooriasse – kohustuslik ja mittekohustuslik teave. NB! CLP artikli 25 lõike 6 kohase märgistuse lisateabe esitamine võib olla segu puhul kohustuslik, isegi kui see ei ole ohtlikuna klassifitseeritud.

Kogu lisateave peab üldjuhul asuma märgistuse lisateabe osas. Nii kohustuslik kui ka mittekohustuslik lisateave tuleb esitada samades keeltes nagu muud CLP-märgistuselemendid.

Et see teave tuleb paigutada CLP-määruse artikli 17 lõigetel a–g nõutava teabe kõrvale, tuleb aine või segu CLP-märgistuse koostamisel täiendada märgistuselemendid paigutuse ja ruumivajaduse seisukohast hoolikalt läbi mõelda (vt ka [6. peatükis](#) olev [näide 3](#)).

Komisjoni määrusega (EL) 2017/542 muudeti CLP-määrust, lisades artiklile 25 lõike 7, mis sätestab nõude kanda märgistusele lisateabena unikaalne koostise tähis (UFI) (vt juhendi [alapunkt 4.8.1.1](#))²⁷. Siiski puuduvad kindlad nõuded UFI paigutamise kohta märgistusele: see võib paikneda märgistuse „lisateabe“ jaotises, nagu eespool kirjeldatakse, või asuda (tähistusega UFI) toote- või kaubanime juures. Praktilistel kaalutlustel võib UFI trükkida ka pakendile, eeldusel et see asub muu märgistusteabe lähedal²⁸. Igal juhul peaks UFI olema selgesti nähtav ja kergesti leitav hädaolukorras (selle peamine ülesanne on aidata hädaolukorra lahendamisel kindlaks teha tootes sisalduv segu).

Kui esitatakse kohustuslikku lisateavet, peab see olema lihtsalt leitav ja loetav. Piiratud ruumi korral on see mõistagi mittekohustuslikust lisateabest olulisem.

4.8.1 Märgistusel esitatav kohustuslik lisateave

Märgistusel esitatava kohustusliku lisateabe hulka kuuluvad:

- täiendavad ohulaused, mis on seotud kindlate füüsikaliste ja terviseomadustega. Nendele on antud EUH koodid, nt EUH014 „Reageerib ägedalt veega”. Mõne ühtlustatud klassifikatsiooniga aine täiendavad ohulaused on esitatud CLP-määruse VI lisa 3. osas;
- teatud segusid käsitlevad lisalaused, näiteks EUH204 („Sisaldab isotsüanaate. Võib esile kutsuda allergilise reaktsiooni”), vt CLP-määruse II lisa 2. osa. Ka nendel lausetel on EUH koodid, et ühtlustada nende esitus eespool kirjeldatud täiendavate ohulausetega;
- lisalause EUH401 „Inimeste tervise ja keskkonna ohustamise vältimiseks järgida kasutusjuhendit” direktiivi 91/414/EMÜ²⁹ kohaldamisalasse kuuluvate ohtlike ainete ja segude jaoks (vt CLP-määruse II lisa 4. osa);
- muudest ELi õigusaktidest tulenevad märgistuselemendid (vt CLP-määruse artikli 32 lõige 6), näiteks:
 - REACH-määrusega nõutav autoriseeringu number,
 - pindaktiivsete ainete ja lõhnaainete loetelu vastavalt muudetud detergendumäärusele (EÜ) nr 648/2004,
 - biotsiidiloe number vastavalt biotsiidimäärusele (EL) nr 528/2012,
 - märgistussätted (sh tuleohtlikkus) vastavalt muudetud aerosoolide direktiivile 75/324/EMÜ või

²⁷ Komisjoni määrusega (EL) 2017/542 muudeti CLP-määrust VIII lisa lisamisega.

²⁸ NB! CARACAL kiitis heaks võimaluse trükkida UFI pakendile muu märgistusteabe lähedale, mitte märgistusele. Kuigi Euroopa Komisjon ja enamik liikmesriike leiavad, et CLP-määruse artikli 32 lõike 4 ja artikli 31 lõike 5 koos tõlgendamine võimaldab seda, on mõne liikmesriigi märkuste tõttu veel lõpetamata õigusliku tõlgenduse arutelu selle üle, kas kehtiv õigustekst juba võimaldab sellist koostõlgendust või on vaja muuta VIII lisa A osa punkti 5.2 ja CLP-määruse artikli 25 lõiget 7.

²⁹ Tunnistatud alates 14. juunist 2011 kehtetuks ja asendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1107/2009 taimkaitsevahendite turulelaskmise kohta.

- lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus vastavalt direktiivile 2004/42/EÜ³⁰.

Lisaks võivad kohustusliku lisateabe hulka kuuluda:

- spetsiifiline sulgudes esitatud reageerimisteave, mis edastatakse CLP-määruse IV lisa sätestatud hoiatuslausetega P320 „Nõuab viivitamatut eriravi (vt ... käesoleval etiketil)“ ja P321 „Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil)“, nt „vt täiendav esmaabijuhis etiketil“ või „vt lisajuhised vastumürkide manustamise kohta etiketil“. Vt ka tabel 5 allpool ja valikutabelid juhendi [punktis 7.3](#));
- lause „Koostisaine(d), mille äge mürgisus ei ole teada, moodustab (moodustavad) segust x protsenti“, juhul kui segu sisaldab koostisaineid, mille ägeda mürgisuse kohta puuduvad andmed ja mille kontsentratsioon segus on 1% või üle selle, vt CLP-määruse I lisa alapunkt 3.1.3.6.2.2. Kui see lause esitatakse, tuleb see lisada ka ohutuskaardile³¹. Lisaks võib olla asjakohane eristada ohte kokkupuuteviisi alusel. Näiteks „Koostisaine(d), mille (suukaudne / nahakaudne / sissehingamisel tekkiv) äge mürgisus ei ole teada, moodustab (moodustavad) segust x protsenti“, eriti kui aine on klassifitseeritud ka muudesse ohuklassidesse ja kui kokkupuuteviisi täpsustamine on oluline (vt ka [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhend](#));
- lause „Sisaldab x% koostisaineid, mille ohtliku toime kohta vesikeskkonnale puuduvad andmed“, juhul kui segu ühe või mitme koostisaine vesikeskkonda ohustava lühiajalise (ägeda) ja/või pikaajalise (kroonilise) toime kohta puudub igasugune kasutamiskõlblik teave, vt CLP-määruse I lisa alapunkt 4.1.3.6.1. See lause tuleb lisada märgistusele ja ohutuskaardile.
- Vajaduse korral UFI, kui segude kohta kehtib CLP-määruse artikli 45 ja CLP-määruse VIII lisa kohane teavituspõue (juhendi [alapunkt 4.8.1.1](#)).

CLP-määruse kohaselt tuleb märgistuse lisateave paigutada selleks ettenähtud ossa. Tarnija võib soovi korral paigutada lisateabe mitmesse kohta, võttes arvesse CLP-määruse artikli 45 nõudeid (vt juhendi [6. peatüki näited 3](#) ja [5](#)).

Samuti tuleks CLP-määruse artikli 17 punktide a–g kohane lisateave nähtavalt märgistuselementidest eristada, nt paigutades selle märgistusel teise jaotisse või raami sisse või kasutades teist värvi või teistsuguse suurusega tähti. Üksikjuhtudel ei pruugi siiski olla mõistlik silmatorkaval viisil eristada CLP-määruse elemente ja muude õigusaktidega nõutavat märgistuse lisateavet, kui see teave soodustab aine või segu ohutut käitlemist ja kasutamist. Näiteks kui EUH lisalauseid väljendavad klassifikatsiooni kajastavatele ohulausetele sarnast hoiatust, on isegi soovitatav koondada mõlemad laused märgistusel kokku, et need saaksid üksteise mõju võimendada. Näiteks kui aine on klassifitseeritud veega reageeriva 1. ohukategooria ainenähtena, on ohulause EUH014 („Reageerib ägedalt veega“) väga sarnane ohulausega H260 („Kokkupuutel veega eraldab tuleohtlikke gaase, mis võivad iseenesest süttida“), vt ka juhendi [6. peatüki näide 4](#).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/42/EÜ teatavates värvides, lakkides ja sõidukite taasviimistlustoodete orgaanilistes lahustites kasutamise tulemusena tekkivate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise kohta, millega muudetakse direktiivi 1999/13/EÜ.

³¹ Lisateave ohutuskaardi koostamise kohta on [Ohutuskaartide koostamise juhendis](#).

Loetavuse poolest ei tohi muude ELi õigusaktide alusel nõutavasse kohustuslikku märgistusteabesse (nt direktiivi 2004/42/EÜ kohane lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus või määrusega (EÜ) nr 648/2004 sätestatud kindlate koostisosade loend) suhtuda teistmoodi kui CLP-määrusega nõutavasse kohustuslikku märgistusteabesse. Kohustuslik teave peab olema kergesti leitav ja loetav ning see tuleb esitada CLP-märgistusel muu mittekohustusliku lisateabega võrreldes eelisjärjekorras. Tabelis 5 on antud ülevaade märgistuse kohustuslikest lisaelementidest, mis tuleb esitada märgistuse lisateabe osas.

Tabel 5. CLP-määruse artiklite 25 ja 32 kohane kohustuslik märgistuse lisateave

Õigusakti viide	Tüüp ja kohaldatavus	Kood	Sisu/sõnastus
CLP-määruse artikli 25 lõige 1 ja II lisa 1. osa punkt 1.1	a) Täiendavad ohulauseid, mis on seotud ainete ja segude kindlate füüsikaliste omadustega. Kui aine või segu on CLP-määruse I lisa kriteeriumide alusel juba klassifitseeritud, tuleb laused määrata vastavalt II lisas kirjeldatud tingimustele. Mõne ühtlustatud klassifikatsiooniga aine täiendavad ohulauseid on esitatud CLP-määruse VI lisa 3. osas.	EUH014	Reageerib ägedalt veega
		EUH018	Kasutamisel võib moodustuda tule-/plahvatusohtlik auru-õhu segu
		EUH019	Võib moodustada plahvatusohtlikke peroksiide
		EUH044	Plahvatusohtlik kuumutamisel kinnises mahutis
CLP-määruse artikli 25 lõige 1 ja II lisa 1. osa punkt 1.2	b) Täiendavad ohulauseid, mis on seotud ainete ja segude kindlate tervist mõjutavate omadustega. Kui aine või segu on CLP-määruse I lisa kriteeriumide alusel juba klassifitseeritud, tuleb laused määrata vastavalt CLP-määruse II lisa 1. osa punktis 1.2 kirjeldatud tingimustele. Mõne ühtlustatud klassifikatsiooniga aine täiendavad ohulauseid on esitatud CLP-määruse VI lisa 3. osas. EUH071 kohta vt ka CLP-määruse I lisa tabeli 3.1.3 märkus 1	EUH029	Kokkupuutel veega eraldub mürgine gaas
		EUH031	Kokkupuutel hapetega eraldub mürgine gaas
		EUH032	Kokkupuutel hapetega eraldub väga mürgine gaas

Õigusakti viide	Tüüp ja kohaldatavus	Kood	Sisu/sõnastus
		EUH066	Korduv kokkupuude võib põhjustada naha kuivust või lõhenemist
		EUH070	Silma sattumisel mürgine
		EUH071	Söövitav hingamisteedele
CLP-määruse artikli 25 lõige 6 ja II lisa 2. osa	Lisalused teatud segude kohta. Need tuleb määrata segudele vastavalt CLP-määruse II lisa 2. osas kirjeldatud tingimustele.		
	1. Pliisisaldusega segud	EUH201	Sisaldab pliid. Mitte kasutada pindadel, mida lapsed võivad närida või imeda
	– alla 125 ml pakendid	EUH201A	Hoiatus! Sisaldab pliid
	2. Tsüanoakrülaate sisaldavad segud	EUH202	Tsüanoakrülaat. Ohtlik. Liimib naha ja silmad hetkega. Hoida lastele kättesaamatus kohas.
	3. Tsemendid ja tsemendisegud	EUH203	Sisaldab kroomi (VI). Võib esile kutsuda allergilise reaktsiooni
	4. Isotsüanaate sisaldavad segud	EUH204	Sisaldab isotsüanaate. Võib esile kutsuda allergilise reaktsiooni
	5. Segud, mis sisaldavad epoksükomponente, mille keskmine molekulmass on ≤ 700	EUH205	Sisaldab epoksükomponente. Võib esile kutsuda allergilise reaktsiooni
	6. Elanikkonnale müüdavad segud, mis sisaldavad aktiivkloori	EUH206	Hoiatus! Mitte kasutada koos teiste toodetega. Segust võib eralduda ohtlikke gaase (kloori)
	7. Kaadmiumi (sulameid) sisaldavad segud, mis on mõeldud pehme- või kõvajoodisega jootmiseks	EUH207	Hoiatus! Sisaldab kaadmiumi. Kasutamisel moodustuvad ohtlikud aurud. Vt tootja esitatud teavet. Järgida ohutusekirju.

Õigusakti viide	Tüüp ja kohaldatavus	Kood	Sisu/sõnastus
	8. Segud, mida ei klassifitseerita sensibilisaatoriteks, kuid mis sisaldavad vähemalt üht sensibiliseerivat ainet ³²	EUH208	Sisaldab (sensibiliseeriva aine nimetus). Võib esile kutsuda allergilise reaktsiooni
	9. Halogeenitud süsivesinikke sisaldavad vedelad segud	EUH209 EUH209A	Kasutamisel võib muutuda väga tuleohtlikuks või Kasutamisel võib muutuda tuleohtlikuks
	10. Segud, mis ei ole ette nähtud elanikkonna jaoks	EUH210	Ohutuskaart nõudmisel kättesaadav
	11. Aerosoolid		Aerosoolide suhtes kehtivad ka direktiivi 75/324/EMÜ märgistussätted
CLP-määruse IV lisa	Ained ja segud, millele on määratud hoiatuslaused: <ul style="list-style-type: none"> • P320 Nõuab viivitamatut eriravi (vt ... käesoleval etiketil) • P321 Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil) 		Täiendav esmaabijuhis (nt vastumürgi manustamine või viivitamata võetavad meetmed, nagu eripuhastusaine), millele viidatakse hoiatuslause sulgudes
CLP-määruse I lisa alapunkt 3.1.3.6.2.2	Segu sisaldab koostisainet (koostisaineid), mille äge mürgisus ei ole teada ja mille kontsentratsioon segus on 1% või üle selle.		Koostisaine(d), mille äge mürgisus ei ole teada, moodustab (moodustavad) segust x protsenti (ka ohutuskaardil)

³² Vastavalt CLP-määruse II lisa punkti 2.8 viimasele lõigule (mis lisati komisjoni määrusega (EL) nr 286/2011 (CLP-määruse teine kohandamine tehnika arenguga)) tuleb *sensibiliseerivateks klassifitseeritud segudele* märkida sellis(t)e segus sisalduva(te) muu(de) aine(te) (peale segu klassifikatsiooni aluseks oleva aine) nimetus(ed), mis on klassifitseeritud sensibiliseerivaks ning mille kontsentratsioon segus võrdub CLP-määruse I lisa tabelis 3.4.6 sätestatuga või ületab seda. See (need) nimetus(ed) tuleks paigutada segu klassifitseerimise seisukohast asjakohaste aine(te) nimetus(t)e juurde. NB! Ohulauset EUH208 tuleb kasutada siis, kui *segu, mis ei ole klassifitseeritud sensibiliseerivaks, sisaldab sensibiliseerivaid aineid*. Komisjoni määruse (EL) 2016/918 (CLP-määruse kaheksas kohandamine tehnika arenguga) kohaselt võib aga juhul, kui segu on märgistatud ohulausega EUH204 vastavalt CLP-määruse II lisa punktile 2.4 või ohulausega EUH205 vastavalt II lisa punktile 2.5, ohulause EUH208 märgistuselt välja jätta, kui ainsad ained, mille tõttu ohulauset EUH208 tuleks kasutada, on isotsüanaadid või epoksükomponendid.

Õigusakti viide	Tüüp ja kohaldatavus	Kood	Sisu/sõnastus
CLP-määruse I lisa alapunkt 4.1.3.6.1	Segu, mille ühe või mitme komponendi vesikeskkonda ohustava lühiajalise (ägeda) ja/või pikaajalise (kroonilise) toime kohta puudub igasugune kasutamiskõlblik teave		Sisaldab x% koostisaineid, mille mürgisuse kohta vesikeskkonnale puuduvad andmed (ka ohutuskaardil)
CLP-määruse artikli 25 lõige 2	Lisalause ainete ja segude kohta, mis kuuluvad direktiivi 91/414/EMÜ kohaldamisalasse ³³	EUH401	Inimeste tervise ja keskkonna ohustamise vältimiseks järgida kasutusjuhendit
Muudest ELi õigusaktidest tulenevad märgistuselemendid vastavalt CLP-määruse artikli 32 lõikele 6	<p>Näited</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Määrus (EÜ) nr 1907/2006 (REACH) ★ Määrus (EÜ) nr 648/2004 (detergendid) ★ Direktiiv 75/324/EMÜ aerosoolide kohta ★ Direktiiv 2004/42/EÜ lenduvate orgaaniliste ühendite kohta ★ Biotsiidimäärus (EL) nr 528/2012 		<ul style="list-style-type: none"> ★ autoriseeringu number ★ REACH-määruse XVII lisas sätestatud piirangutest tulenevad märgistuslaused, nt „Üksnes kutsealaseks kasutamiseks“ ★ kindlate koostisosade loend, nt anioonsed pindaktiivsed ained, hapnikupõhised pleegitusained, ensüümid, desinfektsioonivahendid, optilised valgendid ja lõhnaained ★ sh tuleohtlikkuse märgistus ★ lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus ★ näiteks biotsiidiloo number

³³ Tunnistatud alates 14. juunist 2011 kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta.

Õigusakti viide	Tüüp ja kohaldatavus	Kood	Sisu/sõnastus
CLP-määruse artikli 25 lõige 7 ja VIII lisa 1. osa punkt 5 ³⁴	Unikaalne koostise tähis (UFI), kui segud on klassifitseeritud tervisele avaldatavate või füüsikaliste mõjude alusel ja nende kohta kehtib teavitusnõue vastavalt CLP-määruse artiklile 45 (juhendi alapunkt 4.8.1.1)	Ei ole kohaldatav	Unikaalne 16kohaline tähtnumbriline kood ³⁵ , näiteks: UFI: VDU1-414F-1003-1862

4.8.1.1 Unikaalne koostise tähis (UFI)

Unikaalne koostise tähis (UFI) on kordumatu tähtnumbriline kood, mis seob CLP-määruse artikli 45 kohaselt segu kohta esitatud teabe konkreetse turuleviidud tootega (lisateave on ECHA mürgistusteabekeskuste veebilehel aadressil <https://poisoncentres.echa.europa.eu/>).

UFI on kohustuslik kõikide ohtlike segude puhul, mille kohta esitatakse CLP-määruse artikli 45 kohaselt teavet, st kõik ELi turule viidud ja CLP-määruse kohaselt tervisele avalduva või füüsikalise mõju alusel ohtlikuks klassifitseeritud segud. Ettevõtjad, kellelt nõutakse teabe esitamist (allkasutajad ja importijad), peavad lisama UFI segu märgisele enne segu turuleviimist (kehtivad teatavad erandid, vt [Ühtlustatud teave tervisealases hädaolukorras tegutsemise ja ennetusmeetmete kohta – CLP-määruse VIII lisa](#)).

UFI peab olema märgistusele trükitud või kinnitatud. Praktilistel kaalutlustel võib UFI trükkida ka pakendile, eeldusel et see asub muu märgistusteabe lähedal³⁶. Kui märgistamise eest vastutav isik soovib UFI märgisele kinnitada, tuleb kleebis kinnitada kindlalt, et see peaks vastu tavapärase käitlemise ja kasutamise tingimustes.

UFI on CLP-määruse artikli 25 lõike 7 kohane kohustuslik märgistuse lisateave ja see lisatakse tavapäraselt märgistuse lisateabe jaotisse. Veel on võimalik paigutada UFI nähtavuse parandamiseks ja kasutajale toote kindlakstegemise hõlbustamiseks tootetähiste vahetusse lähedusse (koos tähisega „UFI”).

UFI koodi ees peab olema suurtähtedega lühend „UFI”.

Samuti peab UFI olema loetav (vt juhendi [punkt 5.2](#) , kus kirjeldatakse märgistuselementide loetavust, eristatavust ja suurust) ja kustumatu.

UFI kasutamist segudel, millest ei ole riigisisese õigustiku kohaselt veel teatatud, kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2020 järk-järgult, vastavalt segu kavandatud kasutusele (vt kohaldamistähtaegade kohta [Ühtlustatud teave tervisealases](#)

³⁴ Vt komisjoni määrus (EL) nr 2017/542.

³⁵ Lisateave on [UFI generaatori rakenduse kasutusjuhendis](#) ja ECHA mürgistusteabekeskuste veebilehel aadressil <https://poisoncentres.echa.europa.eu/publications>.

³⁶ NB! CARACAL kiitis heaks võimaluse trükkida UFI pakendile muu märgistusteabe lähedale, mitte märgisele. Kuigi Euroopa Komisjon ja enamik liikmesriike leiavad, et CLP-määruse artikli 32 lõike 4 ja artikli 31 lõike 5 koos tõlgendamise võimaldab seda, on mõne liikmesriigi märkuste tõttu veel lõpetamata õigusliku tõlgendamise arutelu selle üle, kas kehtiv õigustekst juba võimaldab sellist koostõlgendust või on vaja muuta VIII lisa A osa punkti 5.2 ja CLP-määruse artikli 25 lõiget 7.

[hädaolukorras tegutsemise kohta – CLP-määruse VIII lisa käsitleva juhendi](#)

alpunkt 3.4.1). Riiklike kavade alusel juba teatatud segusid ei ole vaja UFI lisamiseks enne **1. jaanuari 2025** ümber märgistada. Juhul kui teavitust on vaja enne seda kuupäeva ajakohastada, peab ettevõtja täitma VIII lisa nõudeid ning oma segud UFI koodidega ümber märgistama või muutma märgistust enne turule viimist, lisades sellele UFI koodid. Kui ettevõtja esitab CLP-määruse VIII lisa kohase teabe enne kohaldamistähtaega, on soovitatav lisada UFI märgistusele ilma põhjendamatu viivitusega.

NB!

- CLP-määruse artikli 45 kohase teabenõudega ohtlike segude korral tuleb UFI esitada märgisel või pakendil muu märgistusteabe juures. Kui tegemist on tööstuslikuks kasutuseks ettenähtud ohtlike segudega³⁷, võib UFI teise valikuna esitada ohutuskaardi jaotises 1.1. Pakendamata müüdavate ohtlike segude³⁸ korral tuleb UFI esitada ohutuskaardi jaotises 1.1³⁹;
- UFI lisamist ei nõuta, kui segu ei kuulu CLP-määruse artikli 45 reguleerimisalasse, st teaduslikuks uurimis- ja arengutegevuseks ettenähtud segud, toote- ja tehnoloogiaalaseks uurimis- ja arendustegevuseks ettenähtud segud, segud, mida klassifitseeritakse rõhu all olevate gaasidena ja/või lõhkeainetena (ebapüsivad lõhkeained ja alamklassid 1.1–1.6), ja segud, mida klassifitseeritakse ohtlikuna ainult keskkonnale;
- Ettevõtja võib kaaluda teate esitamist segu kohta, mis ei kuulu CLP-määruse artikli 45 reguleerimisalasse (näiteks ohtlik ainult keskkonnale). Sellisel juhul on UFI lisamine nende segude märgistusele vabatahtlik.

UFI koodide loomise ja kinnitamise veebipõhine töövahend UFI generaator on mürgistusteabekeskuste veebilehel aadressil

<https://poisoncentres.echa.europa.eu/et/ufi-generator>.

4.8.2 Märgistusel esitatav mittekohustuslik lisateave

Mõnikord võib tarnijatel tekkida vajadus esitada märgistusel teatavaid lauseid, mis ei ole kohustuslikud, kuid on tarvilikud toote käitlemise ja kasutamise jaoks. Need laused võivad sisaldada näiteks tooteomast teavet, põhilisi kasutusjuhiseid või ohulauseid, mis ei tulene otse toote klassifikatsioonist (nt „Enne kasutamist tutvuda etiketil oleva infoga“ või „Vältida aine sattumist silma“ silmi ärritavate segude korral). Selline märgistuse mittekohustuslik lisateave, mille sisu sõltub tarnijast, ei kuulu CLP-märgistusnõuete hulka.

Märgistuse kujunduse üle otsustamisel tuleb arvestada ka mittekohustusliku teabe vajadusega. Mittekohustusliku lisateabe võib paigutada CLP-määruse artikli 17

³⁷ St üksnes tööstuslikes tootmiskohtades kasutamiseks ettenähtud segud (lugege lisateabe saamiseks [Ühtlustatud teave tervisealases hädaolukorras tegutsemise kohta – CLP-määruse VIII lisa](#)).

³⁸ Nt CLP-määruse II lisa 2. osas loetletud segud.

³⁹ CARACAL on heaks kiitnud tõlgenduse, et vaikenõue lisada ohutuskaardile unikaalne koostise tähis (UFI) (v.a pakendamata segud) ei ole vajalik. CLP-määruse VIII lisa ja REACH-määruse II lisa muudatusettepanekuid arutatakse praegu CARACALi tasandil.

punktides a–g nõutud märgistuselementide ja kohustusliku lisateabe kõrvale (kui seda esitatakse). Siiski ei tohi selline teave kasutajat eksitada ega olla vastuolus kohustuslike märgistuselementidega. Selles tuleks esitada ka muud vajalikud üksikasjad (vt CLP-määruse artikli 25 lõige 3).

Mittekohustusliku lisateabe osas võib esitada märgistuse lisaelemendid, mis tulenevad ÜRO GHSst, kuid mida CLP-määrusega ei rakendata. Need elemendid ei tohi kasutajat eksitada.

Peale selle peab märgistusel või pakendil esitatud mittekohustuslik lisateave vastama aine või segu klassifikatsioonile (vt CLP-määruse artikli 25 lõige 4). See tähendab, et klassifitseeritud aine või segu märgistusel ega pakendil ei tohi esitada selliseid väljendeid nagu „mittetoksiline“, „mittesaastav“ või „keskkonnasõbralik“ ega muid viiteid aine või segu ohutusele või muid aine või segu klassifikatsiooniga vastuolus olevaid väljendeid.

5. Juhised CLP-ohumärgistuse teatavate aspektide kohta

5.1 Lisaaspektid, mida tuleb CLP-ohumärgise juures arvesse võtta

Et tarnija saaks luua märgise kooskõlas CLP-määrusega, säilitades samal ajal võimalikult suure kujundusvabaduse, tuleks arvesse võtta järgmisi märgistusaspekte.

- **Märgise suurus:** CLP-määruses on sätestatud märgise ja selle teatavate elementide miinimummõõtmed (vt juhendi [punkt 5.2](#)).
- **Märgistuse erieeskirjad:** nendes käsitletakse märgistamise ja pakendamise erijuhtumeid, näiteks:
 - aine või segu on **ebamugava kujuga või väikeses pakendis** (vt CLP-määruse artikkel 29);
 - **pakend koosneb mitmest kihist** ja/või
 - aine või segu suhtes kohaldatakse CLP-määruse märgistamissätteid ja **ohtlike kaupade veo eeskirjade kohaseid märgistamissätteid** vastavalt ÜRO soovitudele ohtlike kaupade veo näidiseeskirjade kohta (nn oranž raamat)⁴⁰. CLP-märgise koostamise eest vastutav isik peab kõiki neid eeskirju enne aine või segu märgise kohta lõpliku otsuse tegemist arvesse võtma (vt CLP-määruse artikkel 33).
- **Hoiatuslausete valimine:** kõige sobivamad hoiatuslaused valib märgisele enamasti tarnija. Palun lugege juhendi [7. peatükki](#).

5.2 Märgise ja selle elementide suurus

CLP-määruse I lisa punktis 1.2 on määratud kindlaks märgise suurus, sätestades märgise **miinimummõõtmed**, kusjuures piktogrammi suurus on nende miinimummõõtmetega seotud (vt ka tabel 6)⁴¹. Märgis peaks siiski olema piisavalt suur, et mahutada ära kõik CLP-määrusega nõutud märgistuselemendid ja olla samas loetav. Seepärast võib juhtuda, et märgis peab olema ettenähtud miinimumpinnast suurem.

Tabel 6. CLP-määruse kohase märgise ja piktogrammi miinimummõõtmed

Pakendi mahutavus	Märgise mõõtmed (millimeetrites) CLP artikliga 17 nõutava teabe esitamiseks	Piktogrammi mõõtmed (millimeetrites)
≤ 3 liitrit	Kui võimalik, vähemalt 52 × 74	Mitte väiksem kui 10 × 10 Kui võimalik, vähemalt 16 × 16
> 3 liitrit, kuid ≤ 50 liitrit	Vähemalt 74 × 105	Vähemalt 23 × 23

⁴⁰ Rakendatakse ELis rahvusvahelisi transpordiliike käsitlevate lepingute ja direktiivi 2008/68/EÜ alusel.

⁴¹ Piktogrammi suurus tähendab siin piktogrammi enda suurust, mitte virtuaalse ruudu suurust, mille sees piktogramm asub.

Pakendi mahutavus	Märgise mõõtmed (millimeetrites) CLP artikliga 17 nõutava teabe esitamiseks	Piktogrammi mõõtmed (millimeetrites)
> 50 liitrit, kuid ≤ 500 liitrit	Vähemalt 105 × 148	Vähemalt 32 × 32
> 500 liitrit	Vähemalt 148 × 210	Vähemalt 46 × 46

CLP-määruse kohaselt peavad artikli 17 lõikes 1 nimetatud märgistuselemendid olema sellise suuruse ja paigutusega, et need oleksid lihtsalt loetavad.

Loetavuse määravad tähemärgi suuruse, tähevahe, reavahe, joone laiuse, värvitüübi, kirjatüübi, tähekõrguse ja -laiuse suhte kombinatsioon, materjali pinnaomadused ja piisav kontrast trükiteksti ja tausta vahel.

Tabelis 2 allpool on esitatud mõned näited nende parameetrite mõju kohta loetavusele.

Read this text		Read this text	Read this text	Read this text
loetav	teksti ja tausta kontrast vähendab loetavust	selle kirjatüübi jaoks valitud tähe suurus vähendab loetavust	kaldkiri, kuid loetav	kokkusurutud tekst vähendab loetavust

Joonis 2. Loetavus

Märgisel võib olla rohkem keeli, kui on nõutav liikmesriigis, kus aine või segu turule viiakse. Kui märgis vastab tabelis 6 loetletud (miinimum)mõõtmetele ja tekstielementide loetavus on tagatud, on keelte arv asjaomase tarnija otsustada.

Tunnussõnade, ohulausete, hoiatuslausete ja lisateabe **tähesuurust** ei ole õigusaktis täpsemini määratletud, st tarnija otsustab, milline tähesuurus tagab märgistuselementide lihtsa loetavuse. Siiski võib lähtuda minimaalsest tähesuurusest 1,2 mm (x-kõrgus). Tarnija võib valida, kas ta suurendab tähesuurust vastavalt pakendi üldisele mahule ja mõõtmetele või kasutab igasuguse mahu ja märgise jaoks enam-vähem kindlat suurust.

Samuti võib tarnija otsustada, et ta eelistab teatud märgistuselementide puhul suuremat tähesuurust ja jätab teiste elementide tähed väiksemaks. Sageli valitakse näiteks järgmised praktilised lahendused:

- tunnussõnad „Ettevaatust“ ja „Hoiatus“ esitatakse märgisel suuremate tähtedega kui ohu- ja hoiatuslaused;
- kohustuslikud märgistuselemendid esitatakse suuremate tähtedega kui mittekohustuslik märgistusteave.

Mõlemad lahendused on CLP-määrusega põhimõtteliselt kooskõlas tingimusel, et kohustuslik märgistusteave on kergesti loetav.

CLP-määrus seob **ohupiktogrammide suuruse** märgise miinimummõõtmetega. Iga ohupiktogramm peab katma vähemalt ühe viieteistkümnendiku märgise miinimumpinnast, mis on ette nähtud kohustusliku märgistusteabe jaoks. Märgiste ja piktogrammide miinimummõõtmed on esitatud CLP-määruse I lisa tabelis 1.3. Väikseima mahuga pakendi piktogrammi minimaalne pindala peab olema vähemalt 16 mm x 16 millimeetrit, kui võimalik, ent ei tohi kunagi olla väiksem kui 1 cm². Piktogramm tuleb

esitada miinimummõõtmetest suuremana, kui märgise tegelik suurus seda võimaldab. Põhimõtte on see, et märgise ja piktogrammide suurus peavad jääma proportsionaalseks pakendi suurusega.

Loetavaks peetakse piktogrammi, mis katab ühe viieteistkümnendiku miinimumpinnast, mis on saadud selle mõõtmete korrutamisel CLP-määruse I lisa tabelis 1.3 kirjeldatud viisil. Piktogrammi mõõtmeid tuleb suurendada, kui see jääb alla ühe viieteistkümnendiku märgise pinnast, mis on ette nähtud kohustusliku teabe jaoks. Väikeste pakendite puhul on üks viieteistkümnendik miinimummõõtmega märgisest 16 mm × 16 mm. Mõnikord ei ole aga võimalik kasutada isegi miinimummõõtmega märgist või on sellele võimalik paigutada vaid 10 mm × 10 mm piktogramm (nt kui kasutatakse mitut piktogrammi). Piktogrammi väikseim lubatud suurus on 1 cm² ja seda võib kasutada üksnes siis, kui suurema jaoks ei ole ruumi. Kui on võimalik, tuleb alati kasutada vähemalt 16 mm × 16 mm piktogrammi. „Kui võimalik“ osutab märgise suurusele ja seega, kui märgise mõõtmed võimaldavad kasutada suuremat piktogrammi, siis tuleb seda teha. Kui tarnija otsustab aga kasutada teatud mahuga pakendil miinimummõõtmetest suuremat märgist, ei ole vaja piktogramme suurendada, kui need katavad ühe viieteistkümnendiku asjakohastest miinimummõõtmetest.

Näide:

> 50-liitrise, kuid ≤ 500-liitrise mahuti piktogrammi miinimumsuurus peab olema 32 x 32 mm, mis moodustab 1/15 miinimummõõtmete korrutamise teel saadud pinnast (105 x 148 mm). (105 mm x 148 mm = 10,5 cm x 14,8 cm = 155,5 cm². Seega 1/15 155 cm²-st = 10,36²; $\sqrt{10,36 \text{ cm}^2} = 3,22 \text{ cm} = 32,2 \text{ mm}$ (ümardatult 32 mm) iga piktogrammi mõõtmelena). Kui märgise mõõtmeid suurendatakse, kuid mahuti maht jääb samaks (> 50 liitrit, kuid ≤ 500 liitrit), peab iga piktogrammi miinimumsuurus olema vähemalt üks viieteistkümnendik märgise miinimumpinnast, mis on CLP artikli 17 kohaselt ette nähtud kohustusliku teabe jaoks, st 32 mm × 32 mm.

Põhimõtteliselt peaks eespool kirjeldatud miinimummõõtmega märgis olema piisavalt suur, et mahutada kõik CLP-määruse artiklis 17 määratletud märgistuselemendid, nii et need oleksid loetavad. Eelistatud peavad olema CLP-määruse ja muude ELi õigusaktidega nõutud kohustuslikud märgistuselemendid ja kohustuslik lisateave. Kui tarnija otsustab lisada mittekohustuslikke täiendavaid märgistuselemente, saab loetavuse tagada üksnes siis, kui sellise teabe hulk on väike. Suurema hulga mittekohustusliku teabe olemasolul peaks tarnija kaaluma selle piiramist või märgise suurendamist. Suuremal märgisel tuleb kasutada ka suuremaid kohustuslikke märgistuselemente. Selle eesmärk on lihtsustada elementide leitavust ja säilitada nende loetavus.

Märgise suurendamise teel saadud lisapinda võib kasutada lisateabe jaoks, mida tarnija peab oluliseks. Siiski tuleks seejuures arvesse võtta CLP-määruse artikli 25 lõiget 3, mille kohaselt ei tohi mittekohustuslik lisateave kohustuslike märgistuselementide tuvastamist raskendada.

5.3 Märgistus- ja pakendamisnõuete erandid

Kõik pakendid ei võimalda esitada vajalikku märgistusteavet märgisel või pakendil kooskõlas CLP-määruse artikli 31 nõuetega.

CLP-määruse artikli 29 lõikes 1 ja I lisa alapunktis 1.5.1 on sätestatud erandid, kui

pakend on nii väike või sellise kuju või vormiga, et CLP-määruse artikli 31 nõudeid on võimatu täita.

Kui artikli 29 lõike 1 sätteid ei ole võimalik kohaldada, on CLP-määruse artikli 29 lõikega 2 ja I lisa alapunktiga 1.5.2 lubatud välja jätta teatavad märgistuselemendid (vt juhendi [alapunkt 5.3.2](#)).

5.3.1 Volditava märgistuse, külgeseotava sildi ja välispakendi kasutamine

Aine või segu pakend võib olla nii väike või sellise kuju või vormiga, et CLP-määruse artikli 31 kohaseid märgistuselemente ei ole võimalik esitada. Põhjuseks võib olla see, et liikmesriigis, kus aine või segu turule viiakse, tuleb esitada märgistus mitmes keeles, või lihtsalt see, et pakend on liiga väike või oma vormi või kuju tõttu keeruliselt märgistatav, nii et kõiki märgistuselemente ei ole võimalik esitada isegi mitte ühes keeles.

Näiteks võib olla võimatu lugeda märgistust rõhtsuunas, kui pakend on normaalasendis, või kui märgistuselemendid on kergesti lugemiseks ebapiisava suuruse ja vahega.

Sel juhul tohib CLP-määruse artiklis 17 nimetatud märgistuselemendid esitada

- volditaval märgistusel või
- külgeseotaval sildil või
- välispakendil.

Kui kasutatakse ühte neist alternatiividest, peab sisepakendil olev märgistus või pakendile kinnitatava volditava märgistuse osa sisaldama vähemalt ohupiktogrammi (ohupiktogramme), CLP-määruse artiklis 18 osutatud tootetähist ning aine või segu tarnija nime ja telefoninumbrit. Sel juhul võib tunnussõna, ohu- ja hoiatuslaused ning lisamärgistusteabe ära jätta⁴². Nende alternatiivide kasutamine ei ole siiski lubatud, kui märgistus muutub loetamatuks üksnes seetõttu, et tarnija soovib lisada märgisele rohkem keeli, kui on nõutav liikmesriigis, kus aine või segu turule viiakse.

5.3.1.1 Volditav märgistus ja külgeseotav silt

Kui tarnija peab vajalikuks kasutada volditavat märgistust või külgeseotavat silti, peaks ta arvestama allpool esitatud aspektidega.

Volditava märgistuse ja külgeseotava sildi üldnõuded

CLP-määruses ei ole külgeseotava sildi ega volditava märgistuse kohta eraldi sätteid. Mõlemat liiki märgis peab vastama samadele nõuetele kui tavaline märgis, nimelt järgmistele:

- märgistuselemendid (sh vajaduse korral UFI) peavad olema kustumatud, lihtsalt loetavad ja taustast eristuma;
- piktogramm peab olema sama suurusega kui samaväärsel tavamärgisel.

Volditav märgistus või külgeseotav silt peab olema kinnitatud pakendile kindlalt, mis tähendab, et märgis jääb pakendi külge kogu pakendi mõistlikult eeldatavaks käitlemisajaks.

Kontaktpakendile peab olema kindlalt kinnitatud vähemalt järgmine CLP-teave:

- ohupiktogramm,

⁴² NB! Praegu arutatakse CARACALi tasandil UFI sisepakendile paigutamise võimalust, juhul kui pakend on nii väike või sellise kuju või vormiga, et CLP-määruse artikli 31 nõudeid on võimatu täita.

- tootetähis ja
- aine või segu tarnija nimi ja telefoninumber.

Võrreldes külgeseotava sildiga on volditav märgistus arvatavasti eelistatav valik, sest enamasti pakub see märgistuselementide jaoks rohkem ruumi. Allpool on teave volditava märgistuse sisu, kvaliteedi ja kujunduse kohta. Vt ka juhendi [näide 6](#), kus selgitatakse mitmekeelset volditavat märgistust segu tarnimise ja kasutamise jaoks.

Volditav märgistus on alternatiivne (ja sageli kasutatav) valik ka juhul, kui mõne muu õigusaktiga nõutava kohustusliku lisamärgistusteabe hulga tõttu oleks märgis pakendi jaoks liiga suur. Volditav märgistus aitab märgistusteavet selgesti liigendada, kui kasutada eri liiki teabe jaoks erinevaid lehti (vt allpool).

Volditava märgistuse sisu, kvaliteet ja kujundus

Sisu

Volditav märgistus koosneb tavaliselt kolmest osast: esilehest (pealisleht), siseleh(ted)est ja (kindlalt pakendi külge kinnitatud) tagalehest.

CLP-määruse artiklis 17 ja artikli 32 lõikes 6 nõutavad märgistuselemendid ja teave tuleks volditaval märgistusel esitada allpool kirjeldatud viisil. CLP-määruse artikli 29 lõike 1 kohaselt võib märgistusteabe esitada volditaval märgistusel üksnes juhul, kui CLP-määruse artikli 31 nõudeid on võimatu täita selle liikmesriigi keeltes, kus aine või segu turule viiakse.

- **Esilehel** tuleb esitada vähemalt:
 - tootetähis (ainete korral CLP-määruse artikli 18 lõige 2, segude korral CLP-määruse artikli 18 lõike 3 punkt a); segudel ei pea esi- ja tagalehel kirjas olevas tootetähises täpsustama kõiki koostisaineid, mille järgi segu klassifitseeritakse;
 - ohupiktogramm(id) (CLP-määruse artikli 17 lõike 1 punkt d);
 - tunnussõnad kõikides märgistuse keeltes (CLP-määruse artikli 17 lõike 1 punkt e);
 - nimikogus (elanikkonnale kättesaadavaks tehtud pakendid, kui see kogus ei ole pakendil mujal märgitud, CLP-määruse artikli 17 lõike 1 punkt b);
 - tarnija(te) kontaktandmed (nimi, aadress ja telefoninumber, CLP-määruse artikli 17 lõike 1 punkt a);
 - märgistuse kõikides keeltes antav viide, et täielik ohutusteave asub volditava märgistuse siselehtedel, näiteks „*ohutusteave siseküljel*” märgistuse kõikides keeltes, või sümbol, millega teavitatakse kasutajat, et märgistust saab avada ja lisateave on siselehtedel (CLP-määruse artikli 17 lõikes 1 sätestamata);
 - kõikide siseküljel kasutatavate keelte lühend (riigi või keele kood); mittestandardsete või eksitavate lühendite vältimiseks on soovitatav kasutada näiteks ISO 639-1 keelekoodi.
 - Segu puhul erinevad UFI koodid, mida asjakohasel juhul kasutatakse iga keele või turupiirkonna jaoks, ehkki erinevate UFI koodide kasutamist ei soovitata.
- **Siseleh(ted)el** tuleks esitada:

- CLP-määruse artikli 17 lõikes 1 nõutav täielik märgistusteave koos lisateabega (v.a ohupiktogramm ja tarnija andmed) igas esilehel osutatud keeles ja keelte kaupa rühmitatult, näiteks üks keel ühel lehel;
 - segu puhul erinevad UFI koodid, mida asjakohasel juhul kasutatakse iga keele või turupiirkonna jaoks, ehkki erinevate UFI koodide kasutamist ei soovitata;
 - keele lühend iga siselehe ülaseravas (riigi või keele kood).
- **Tagalehel** tuleks korrata esilehel esitatud teavet, v.a viited eri keeltele siselehtedel.

Kvaliteet ja kujundus

Volditava märgistuse materjali ja omaduste kohta ei ole CLP-määruses nõudeid esitatud. Sellele vaatamata tuleb tagada volditava märgistuse piisav kvaliteet.

Kvaliteedi tagamise täpne viis tuleks jätta tarnija otsustada, kuid tähelepanu tuleks pöörata järgmistele aspektidele:

- **Vastupidavus**

Arvestades pakendi tavapärasel käitlemisel ja kasutamisel tekkivaid erinevaid olukordi (pakendi sisu tõttu võib trükitud tekst laiali minna või kasutajad võivad lugeda märgistust mitu korda), on selge, et volditav märgistus peab olema piisavalt vastupidav, et säilitada funktsionaalsus korduval kasutamisel (kui see on vajalik) toote kogu kasutusea jooksul. Selleks võib märgistuse katta näiteks kaitsekihiga ja kasutada lamineeritud lehti.

Volditava märgistuse tagaleht peaks olema kindlalt pakendi külge kinnitatud, et see peaks vastu tavapärasele käitlemisele ja kasutamisele. Lehti ei tohiks olla kerge üksteisest eraldada.

- **Loetavus**

Volditaval märgistusel esitatud teave peab olema lihtsalt loetav (vt juhendi [punkt 5.2](#)). Brošüüri kasutamisel võib kaaluda lehtede nummerdamist. Keeled tuleks reastada loogiliselt, näiteks tähestikulises järjekorras.

- **Lihtne juurdepääs teabele**

Volditaval märgistusel esitatud teave peaks olema lihtsalt ligipääsetav, võimaldades kasutajal märgistust kergesti avada ja uuesti sulgeda. Seda saab tagada näiteks tõmbelipikuga – see on märgisel olev väike riba, mis võimaldab lehti kergesti keerata. Teabe hõlpsat leidmist (ja loetavust) saab parandada ka sellega, kui kasutada ühel volditava märgistuse siselehel ühte keelt.

5.3.1.2 Välispakend

Kui pakend on liiga väike või sellise vormi või kujuga, et CLP-määruse artikli 31 kohaseid märgistusnõudeid ei saa täita, pakutakse CLP-määruse artikli 29 lõikes 1 võimalust esitada piiratud märgistusteave sisepakendil (st CLP-määruse I lisa alapunkti 1.5.1.2 kohaselt vähemalt ohupiktogramm, tootetähis ning aine või segu tarnija nimi ja

telefoninumber), täielik märgistusteave aga välispakendil⁴³. See võib olla kasulik juhul, kui ühes välispakendis on palju väikesi pakkeühikuid. Sellisel juhul kehtivad märgistusele kohaldatavad tavanõuded (vt CLP-määruse artiklid 31 ja 32) ka välispakendi märgistuspinnalet. Kui kasutusel on välispakend, kuid levitaja või jaemüüja soovib viia pakkeühikud turule ühekaupa, peab ta hoolitsema selle eest, et neil oleksid kõik CLP-määrusega nõutavad märgistuselemendid.

5.3.2 Teatavate märgistuselementide väljajätmine

Kui CLP-määruse artikli 31 märgistusnõudeid on võimatu täita (väiksuse, kuju või vormi tõttu) ja täielikku märgistusteavet⁴⁴ ei saa volditaval märgistusel, külgesetaval sildil või välispakendil esitada, võib märgistusteavet **vähendada**, kui on täidetud CLP-määruse I lisa alapunktis 1.5.2 esitatud teatud tingimused. See puudutab:

- pakendeid, mille maht ei ületa 125 ml ja milles olev aine või segu on klassifitseeritud ühte allpool tabelis 7 loetletud ohukategooriasse – see kehtib ka juhul, kui aine või segu on ümber pakendatud väikese mahuga pudelitesse (125 ml või vähem), mis seejärel turustatakse, või kui väikese mahuga pudeleid (125 ml või vähem) ei müüda enam välispakendis, vaid üksikult (vt ka juhendi [alapunkt 5.3.2.1](#));
- ühekordset lahustuvat pakendit, mille maht ei ületa 25 ml (vt ka juhendi [alapunkt 5.3.2.2](#)).

Märgistusteavet võib kohandada ka järgmistel juhtudel:

- teaduslikuks uurimis- ja arendustegevuseks või kvaliteedikontrolli analüüsiks ettenähtud ainete ja segude sisepakendid, mille maht ei ületa 10 ml (vt ka juhendi [alapunkt 5.3.2.3](#));
- pakendamata ohtlikud ained või segud, mida tarnitakse elanikkonnale (vt ka juhendi [alapunkt 5.3.2.4](#));
- keskkonnamärgistus (vt ka juhendi [alapunkt 5.3.2.5](#)).

5.3.2.1 Selliste pakendite märgistamine, mille maht ei ületa 125 ml

Tabeli 7 teises veerus esitatud märgistuselemendid võib välja jätta selliste pakendite märgistuselt, mille maht ei ületa 125 ml, juhul kui aine või segu on klassifitseeritud esimeses veerus loetletud ohuklassi või -kategooriasse.

Kui aine või segu on klassifitseeritud muusse ohuklassi, mis ei ole loetletud tabeli 7 esimeses veerus, tuleb muu ohuklassiga seotud märgistuselemendid ikkagi lisada. Vt ka CLP-määruse I lisa alapunkt 1.5.2.1.

NB! Erandid, mis kehtivad tuleohtlikuks klassifitseeritud aerosoolide (direktiiv 75/324/EMÜ⁴⁵) väikepakendite märgistusele, kehtivad aerosoolpihustitele.

⁴³ NB! Praegu arutatakse CARACALi tasandil UFI sisepakendile paigutamise võimalust, juhul kui pakend on nii väike või sellise kuju või vormiga, et CLP-määruse artikli 31 nõudeid on võimatu täita.

⁴⁴ CLP-määruse artikli 17 kohaselt nõutav teave.

⁴⁵ Nõukogu 20. mai 1975. aasta direktiiv 75/324/EMÜ aerosooli käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (muudetud).

Tabel 7. Selliste pakendite märgistuse erandid, mille maht ei ületa 125 ml

Aine või segu klassifitseerimine	Lubatud väljajätmine vastavalt CLP-määruse I lisa alapunktile 1.5.2
<p>Oksüdeerivad gaasid, 1. kategooria (H270)</p> <p>Rõhu all olevad gaasid (H280, H281)</p> <p>Tuleohtlikud vedelikud, 2. või 3. kategooria (H224, H225)</p> <p>Tuleohtlikud tahked ained, 1. või 2. kategooria (H228)</p> <p>Isereageerivad ained või segud, tüüp C, D, E või F (H242)</p> <p>Isekuumenevad ained või segud, 2. kategooria (H252)</p> <p>Ained ja segud, mis veega kokkupuutel eraldavad tuleohtlikke gaase, 1., 2. või 3. kategooria (H260, H261)</p> <p>Oksüdeerivad vedelikud, 2. või 3. kategooria (H272)</p> <p>Oksüdeerivad tahked ained, 2. või 3. kategooria (H272)</p> <p>Orgaanilised peroksiidid, tüüp C, D, E või F (H242)</p> <p>Äge mürgisus, 4. kategooria (H302, H312, H332) (kui ainet või segu ei tarnita elanikkonnale)</p> <p>Nahaärritus, 2. kategooria (H315)</p> <p>Silmade ärritus, 2. kategooria (H319)</p> <p>Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude), 2. või 3. kategooria (H371, H335, H336) (kui ainet või segu ei tarnita elanikkonnale)</p> <p>Mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude), 2. kategooria (H373) (kui ainet või segu ei tarnita elanikkonnale)</p> <p>Ohtlik vesikeskkonnale – lühiajaline (äge) mürgisus, 1. kategooria (H400)</p> <p>Ohtlik vesikeskkonnale – pikaajaline (krooniline) mürgisus, 1. või 2. kategooria (H410, H411)</p>	<p>Esimeses veerus loetletud ohuklassidega seotud ohu- ja hoiatuslaused</p> <p><u>Märkus.</u> Märgitud ohukategooriate puhul on nõutavad ohupiktogramm ja tunnussõna</p>
<p>Tuleohtlikud gaasid, 2. kategooria (H221)</p> <p>Reproduktiivtoksilisus, toime imetamisele või imetamise kaudu (H362)</p> <p>Ohtlik vesikeskkonnale – pikaajaline (krooniline) mürgisus, 3. või 4. kategooria (H412 või H413)</p>	<p>Esimeses veerus loetletud ohuklassidega seotud hoiatuslaused</p> <p><u>Märkus.</u> Ohulaused ja tunnussõnad tuleb esitada, sest märgitud ohukategooriate jaoks ei ole ohupiktogrammi vaja</p>
<p>Metalle söövitavad ained (H290)</p>	<p>Selle ohuklassi ohupiktogramm, tunnussõna, ohu- ja hoiatuslaused</p>

5.3.2.2 Selliste ühekordsete lahustuvate pakendite märgistamine, mille maht ei ületa 25 ml

Erandit kohaldatakse lahustuvatele pakenditele, mille maht ei ületa 25 ml. Selliselt pakendilt võib välja jätta kõik CLP-määruse artiklis 17 nõutavad CLP-märgistuselemendid, kui pakend on ette nähtud ühekordseks kasutamiseks ja seda ümbritseb välispakend, millel on esitatud kõik CLP-määruse artiklis 17 nõutavad märgistuselemendid.

Erand kehtib juhtudel, kus pakendis sisalduv aine või segu on klassifitseeritud eranditult CLP-määruse I lisa alapunkti 1.5.2.1.1 alapunktis b, alapunkti 1.5.2.1.2 alapunktis b või alapunkti 1.5.2.1.3 alapunktis b loetletud ühte või mitmesse ohukategooriasse (vt eespool tabel 7). Siiski ei kohaldata seda erandit ainete ja segude suhtes, mis kuuluvad määruse (EÜ) nr 1107/2009 (taimekaitsevahendid) või määruse (EL) nr 528/2012 (biotsiidid) kohaldamisalasse.

5.3.2.3 Selliste sisepakendite märgistamine, mille maht ei ületa 10 ml

CLP-määruse artiklis 17 nõutavad CLP-märgistuselemendid võib sisepakendilt ära jätta, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- sisepakendi maht ei ületa 10 ml;
- aine või segu viiakse turule tarnimiseks levitajale või allkasutajale teaduslikuks uurimis- ja arendustegevuseks⁴⁶ või kvaliteedikontrolli analüüsiks; ja
- sisepakend asub välispakendis, millel on kõik CLP-määruse artiklis 17 nõutavad märgistuselemendid.

Siiski peavad sisepakendi märgistusel olema esitatud tootetähis ja (vajaduse korral) ohupiktogramm GHS01, GHS05, GHS06 ja/või GHS08. Kui vaja on esitada rohkem kui kaks piktogrammi, võivad GHS06 ja GHS08 olla tähtsamad kui GHS01 ja GHS05.

Seda erandit ei kohaldata ainete ja segude suhtes, mis kuuluvad määruse (EÜ) nr 1107/2009 (taimekaitsevahendid) või määruse (EL) nr 528/2012 (biotsiidid) reguleerimisalasse.

5.3.2.4 Pakendamata ohtlikud ained ja segud, mida tarnitakse elanikkonnale

Elanikkonnale müüdavate pakendamata kemikaalide märgistusteave peab olema kliendile kättesaadav, näiteks arvel või kviitungil (vt CLP-määruse artikli 29 lõige 3). Kui selline aine või segu ostetakse varem ja tarnitakse kliendile hiljem, võib aine või segu tarnimisel kaaluda ka asjakohast märgistusteavet sisaldava infolehe lisamist või tarneelset või -aegset teabe saatmist e-postiga. CLP-määruse artikli 29 lõike 3 sätteid kohaldatakse CLP-määruse II lisa 5. osas loetletud ainete suhtes.

5.3.2.5 Keskkonnamärgistus

CLP-määrus võimaldab vabastada teatavad keskkonnaohtlikuks klassifitseeritud segud teatavate keskkonnamärgistuse sätete kohaldamisest, kui on võimalik tõestada nende keskkonnamõju vähenemist (vt CLP-määruse artikli 29 lõige 4). Siiski ei ole selliseid erandeid ega erisätteid käesoleva ajani kokku lepitud. Kui sellised erandid või erisätted

⁴⁶ Lisateave ainete kohta, mida valmistatakse, imporditakse või kasutatakse teaduslikuks uurimis- ja arendustegevuseks, on ECHA [Teadusliku uurimis- ja arendustegevuse ning toote- ja tehnoloogiaalase uurimis- ja arendustegevuse \(PPORD-tegevuse\) juhendis](#).

kehtestatakse CLP-määruse artiklites 53 ja 54 kirjeldatud menetluse kohaselt, selgitatakse neid CLP-määruse II lisa 2. osas.

5.4 CLP-määruse ja veoga seotud märgistamiseeskirjade seos

5.4.1 Välispakendi, sisepakendi ja üksikpakendi märgistamise erieeskirjad

CLP-määruse artiklis 33 sätestatakse erieeskirjad olukordade jaoks, kus ohtliku aine ja segu pakend peab vastama ka ohtlike kaupade veo eeskirjades nõutavatele märgistussätetele. Veoga seotud märgistussätted on esitatud ÜRO soovitusel ohtlike kaupade veo näidiseeskirjade kohta. CLP-määruse artiklis 33 osutatud veomärgistus hõlmab kõiki märgistusi ja märke, mida nõutakse direktiiviga 2008/68/EÜ,⁴⁷ näiteks keskkonnaohtlike ainete märk, kõrgtemperatuuri märgid või piiratud/vabastatud koguse märk. Üks CLP-määruse aluspõhimõtteid on mitte kehtestada rangemaid nõudeid kui veoeskirjadega nõutav, säilitades samal ajal asjaomastel pakendikihtidel hädavajaliku ohuteabe.

Tavaliselt nõutakse CLP-märgistust igal tarnimiseks või kasutamiseks ette nähtud pakendikihil.

Veomärgistus tuleb esitada ohtlike ainete ja segude välispakendil, kui need ained ja segud on ohtlike kaupade veo eeskirjade kohaselt ohtlikud kaubad. Sellisel juhul võib välispakendil olla ka CLP-märgistus.

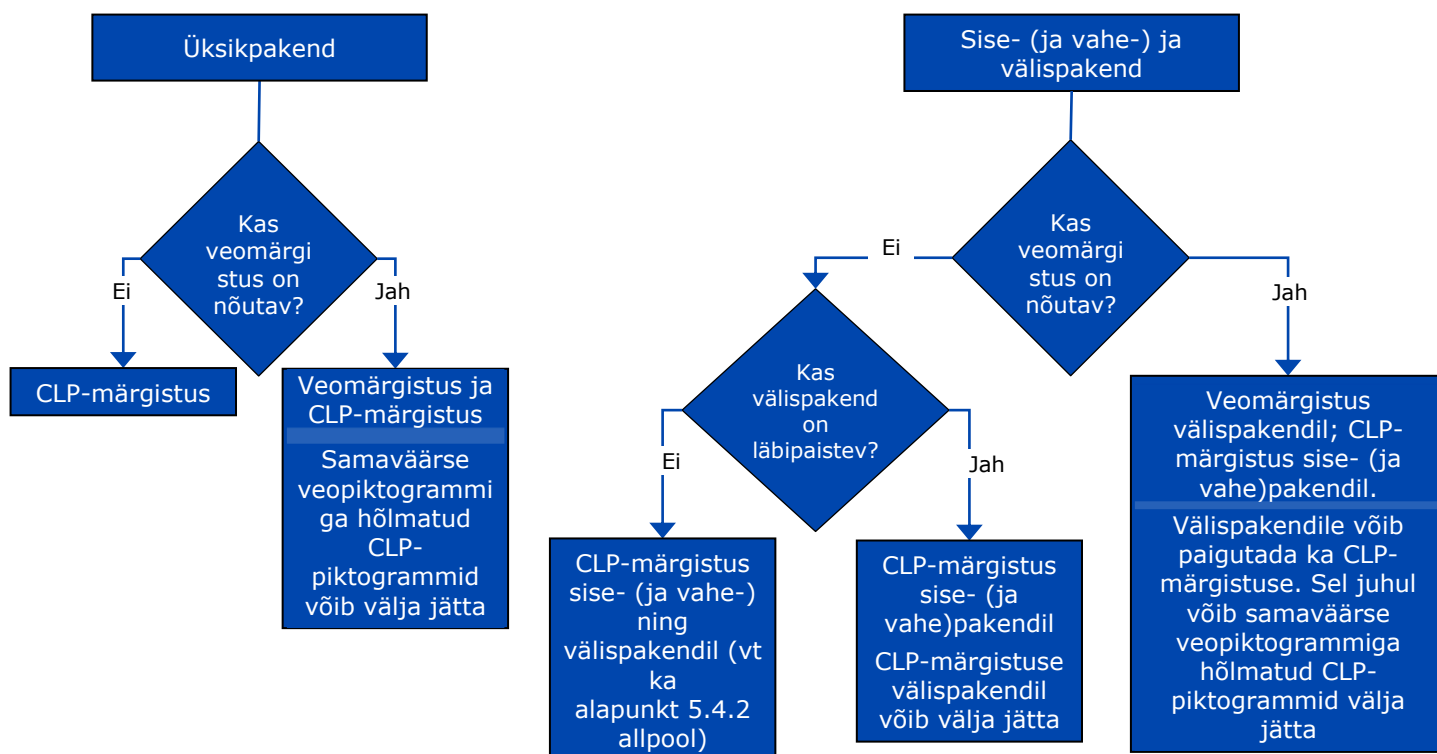
Üksikpakenditel peab olema nii CLP-määruse kohane kui ka veomärgistus. Kui üksik- või välispakendil olev CLP-ohupiktogramm kajastab sama ohtu, mida käsitletakse ohtlike kaupade veo eeskirjades, võib CLP-piktogrammi ära jätta, et vältida tarbetut dubleerivat märgistamist.

Kui pakend koosneb välis- ja sisepakendist koos võimaliku vahepakendiga ning välispakend vastab märgistusnõuetele kooskõlas ohtlike kaupade veo eeskirjadega, ei ole vaja välispakendil esitada CLP-määrusega nõutud ohupiktogramme. Nagu eespool märgitud, käsitletakse piiratud/vabastatud koguse märke veomärgistusena, st kui välispakendil on need märgid, ei ole CLP-märgistust vaja. Soovi korral võib CLP-märgistuse ikkagi esitada, vastavalt CLP-määruse artikli 33 lõikele 1.

Kui välispakend on läbipaistev, võib sellelt kõik CLP-elementid välja jätta, kui läbipaistva kihi all olev CLP-märgistus on selgelt nähtav (CLP-määruse artikli 33 lõige 2).

CLP-määruse artikli 33 õiguslikud nõuded ja nende täitmisega kaasnev otsustuskeem on esitatud joonisel 3.

⁴⁷ Direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (raudtee- ja maanteevedu).

Joonis 3. CLP- ja veomärgistuse kasutamise otsustuskeem üksikpakendi (vasakul) ja liitpakendi (paremal) jaoks

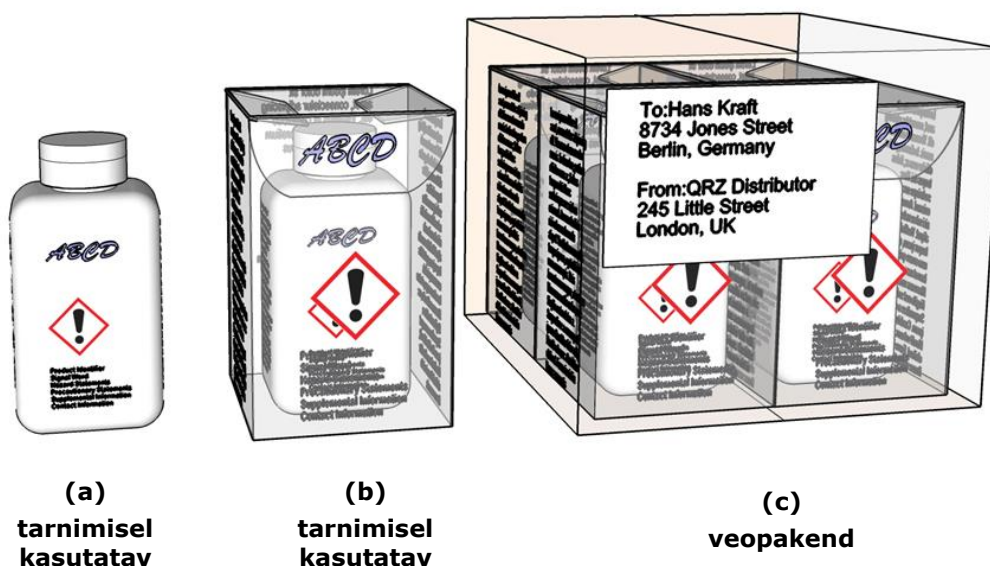
5.4.2 Veo ajal tarnepakendite kooshoidmiseks kasutatav pakkematerjal

CLP-määrusega kehtestatakse tarnijatele üldised pakkematerjali normid, et tagada ohtlike ainete ja segude ohutu tarnimine.

„Pakkematerjal“ on CLP-määruses määratletud kui „üks või mitu ümbrist ning muud komponendid või materjalid, mis on vajalikud selleks, et ümbrised täidaksid oma mahutavus- ja muid ohutusfunktsioone“. See tähendab, et aine või segu pakkematerjal võib koosneda mitmest kihist, näiteks pudelist ja karbist.

CLP-eeskirju kohaldatakse kõikide tarnimisel kasutatava pakkematerjali kihtide suhtes. Võimalikud muud pakkematerjalid võivad olla hõlmatud transpordialastes õigusaktides esitatud määratlusega: „liitpakendi väline kaitsekiht koos mis tahes absorbeeriva materjali, pehmenduse või muude komponentidega, mis on vajalikud selleks, et hoida koos ja kaitsta sisemisi ümbriseid või pakendeid“. Sellele määratlusele vastaval välispakendil on sama funktsioon olenemata sellest, kas sellele on kinnitatud veomärgistus või mitte.

CLP-määruse artikli 33 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et CLP-määruse kohast märgistust nõutakse veopakendi eemaldamisel allesjääval välispakendil (ning vastavalt olukorrale sise- ja vahepakendil). Seda liiki „välispakendil“ (illustratsioon b pildil 4) peab olema CLP-märgistus (vt ka juhendi [alapunktid 5.3.1.2 ja 5.4.1](#)).

Joonis 4. CLP-märgistuse kasutamine tarne- ja veopakenditel

Tavaliselt kasutavad tarnijad, sh levitajad vähemalt üht (ja harilikult mitut) täiendavat pakkematerjali kihti, et mitme kemikaali vedu oleks mugavam ja et tagatud oleks heas seisukorras õigete toodete kättetoimetamine igasse sihtkohta. Selline **veopakend** (illustratsioon c joonisel 4), mida kasutatakse:

- tarnepakendite kaitsmiseks veo ja käitlemise ajal ja/või
- tarnepakendite kooshoidmiseks (mitme tarnepakendi ühendamiseks suuremaks koormaks veo ajal),

jääb seega **väljapoole CLP-määruse kohaldamisala** ja **ei vaja** CLP-märgistust.

Kui aineid või segusid ladustatakse kohapeal ilma neid veopakendist eemaldamata, kuni **need ootavad edasivedu**, võidakse kohaldada CLP-määruse ja transpordialaste õigusaktide kohaldamisalast väljapoole jäävaid muid märgistamiskohustusi, näiteks töökoha riskihinnangut, mis jääb töötajate kaitse raamdirektiivi (89/391/EMÜ) ning seotud üksikdirektiivide, sh keemiliste mõjurite direktiivi (98/24/EÜ)⁴⁸ ning kantserogeenide ja mutageenide direktiivi (2004/37/EÜ)⁴⁹ kohaldamisalasse ja, kui asjakohane, direktiivi 92/58/EÜ⁵⁰ kohaseid ohutus- ja/või tervisekaitsemärke. Kui aga ainete või segude **vedu on lõppenud**, tuleb need veopakendist eemaldada, et CLP-märgistus oleks selgelt näha, või lisada varasemale veopakendile CLP-märgistus.

⁴⁸ Nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiiv 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl (EÜT L 131, 5.5.1998, lk 11–23), muudetud direktiividega 2007/308/EÜ ja 2014/27/EÜ.

⁴⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokupuutest tulenevate ohtude eest (ELT L 158, 30.4.2004, lk 50), muudetud direktiividega 2007/308/EÜ ja 2014/27/EL.

⁵⁰ Nõukogu 24. juuni 1992. aasta direktiiv 92/58/EMÜ töökohas kasutatavate ohutus- ja/või tervisekaitsemärkide miinimumnõuete kohta (EÜT L 245, 26.8.1992, lk 23), muudetud direktiividega 2007/308/EÜ ja 2014/27/EL.

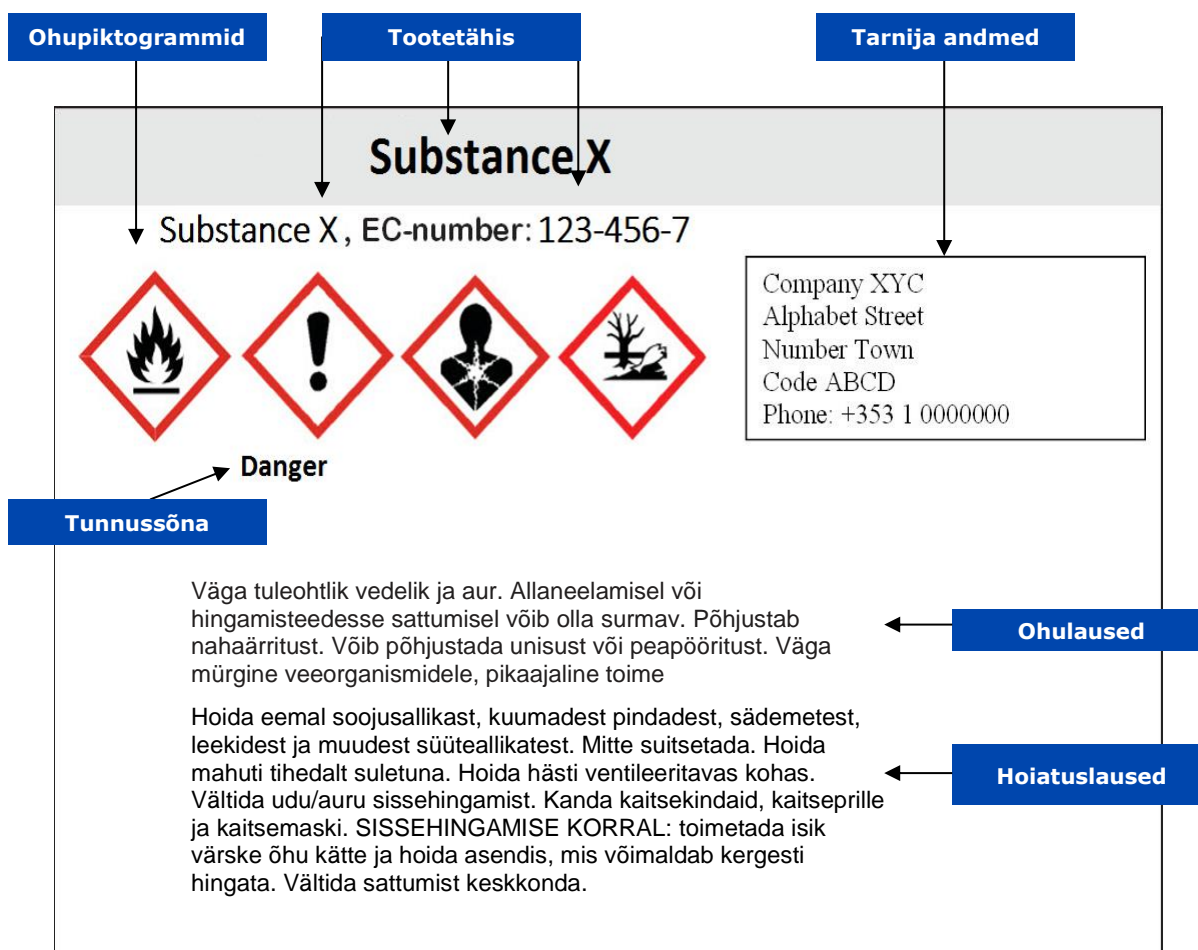
6. Märgistusnäited

Selles peatükis esitatakse 13 näidet, et selgitada märgistuse kujundamisel tekkivaid erinevaid olukordi.

NB! Allpool esitatud märgised on üksnes näited, kuidas märgistuselemente mingis olukorras paigutada. Esitatud näited **ei ole ammendavad** ega kõikides aspektides kohustuslikud, samuti ei kajasta need konkreetseid kasutusviise. Allpool esitatud märgiste ja märgistuselementide mõõtmed ei tarvitse olla tegelikud mõõtmed.

1. näide. Aine ühekeelne märgistus (ei tarnita elanikkonnale)

Näites esitatakse aine lihtne tarne- ja kasutusmärgistus, mille juures on võetud arvesse ainult CLP-märgistuselemente. Näites on kasutatud CLP-määruse kohaseid mõisteid ja piktogramme vastavalt määruse artikli 17 punktidele a ja c-g, st tootetähised, tarnija andmed, tunnussõna, ohupiktogrammide ning ohu- ja hoiatuslaused. Et ainet ei tarnita elanikkonnale, ei ole märgistusel vaja näidata pakendis sisalduva aine nimikogust.

Kuna tegemist on tööstusliku/kutsealase kasutusega, on ühendlause P301+P310 märgistuselt välja jäetud. Et vähendada veelgi hoiatuslausete arvu ja teabe hulka märgistusel, on ka lause P391 märgistuselt välja jäetud, sest füüsilise ja terviseohuga seotud ennetuslaused sisaldavad märgistuse seisukohast tungivamat soovitusi. Lõpptulemusena valiti algsest 8-lauselisest kogumist välja 6 hoiatuslauset.

Väljavalitud hoiatuslaused tuleb esitada ohutuskaardil pealkirja 2.2 („Märgistuselemendid“) all. Valikust eemaldatud laused võib esitada ohutuskaardi asjaomastes punktides, et anda tööstuslikule või kutselisele kasutajale piisavat teavet aine ohutu käitlemise kohta.

2. näide. Aine mitmekeelne märgistus, mis sisaldab mittekohustuslikku lisateavet (ei tarnita elanikkonnale)

Allpool esitatud näide on mitmekeelne tarne- ja kasutusmärgistus. Sellel on neljas keeles CLP-määruse kohased mõisted ja piktogrammid vastavalt määruse artikli 17 punktidele a ja c–h, st tootetähised, tarnija andmed, ohupiktogramm, tunnussõnad ning ohu- ja hoiatuslaused.

Et ainet ei tarnita elanikkonnale, ei ole märgistusel vaja näidata pakendis sisalduva aine nimikogust.

Vastavalt CLP-määruse artikli 32 lõikele 3 tuleb sama keele ohu- ja hoiatuslaused märgistusel lähestikku paigutada. Märgistuse lisateabe osa asub vasakul ja sisaldab ka mittekohustuslikke elemente.

See on 2,5-liitrise pudeli jaoks kujundatud autentne märgistus. Et tegelikud mõõtmed on siin kujutatust veidi suuremad, jagub ruumi teabe paremaks liigendamiseks. Näiteks võib tunnussõna paigutada silmapaistvamale kohale või kasutada ohu- ja hoiatuslausetes suuremaid tähti. Märgise miinimummõõtmete põhjal, mis peaksid olema vähemalt 52 x 74 mm, peab iga piktogrammi suurus olema vähemalt 257 mm², mis vastab tegelikul märgistusel 16 mm küljepikkusele (juhendi [punkt 5.2](#)).

Kui lisamärgistuse osa sisu suurendatakse (näiteks aine kasutusala teabe lisamiseks), tuleb vajaduse korral suurendada ka märgise üldpinda ja selle elementide suurust, eelkõige tunnussõnade ning ohu- ja hoiatuslausetes tähesuurust. See tagab mitmes keeles esitatava kohustusliku märgistusteabe loetavuse. Sel juhul võib olla mõistlik suurendada ka piktogrammide mõõtmeid.

Substance Y

Specification:	%	Content
Particulate	≤ 99.9	
Water in solution	≤ 0.1	
Residue	≤ 0.02	
Clarity	≤ 10	
Color	≤ 0.02	
20°C (59°F)	0.999 - 0.999	
At 20°C (68°F)	0.999 - 0.999	
At 25°C (77°F)	0.999 - 0.999	
At 30°C (86°F)	0.999 - 0.999	
At 35°C (95°F)	0.999 - 0.999	
At 40°C (104°F)	0.999 - 0.999	
At 45°C (113°F)	0.999 - 0.999	
At 50°C (122°F)	0.999 - 0.999	
At 55°C (131°F)	0.999 - 0.999	
At 60°C (140°F)	0.999 - 0.999	
At 65°C (149°F)	0.999 - 0.999	
At 70°C (158°F)	0.999 - 0.999	
At 75°C (167°F)	0.999 - 0.999	
At 80°C (176°F)	0.999 - 0.999	
At 85°C (185°F)	0.999 - 0.999	
At 90°C (194°F)	0.999 - 0.999	
At 95°C (203°F)	0.999 - 0.999	
At 100°C (212°F)	0.999 - 0.999	

Substance Y
 gradient grade for liquid chromatography

Index-No: 603-001-00-X
 Company name: ADDRESS
 Telephone number

UN 1230

Danger
 Highly flammable liquid and vapour. Toxic if inhaled. Toxic in contact with skin. Toxic if swallowed. Causes damage to organs. Keep away from heat, hot surfaces, sparks, open flames and other ignition sources. No smoking. Keep container tightly closed. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. IF DN 200W: Wash with plenty of water. IF 603-001 or concerned: Call a POISON CENTER/090002.

Gefahr
 Flüssigkeit und Dampf leicht entzündlich. Giftig bei Einatmen. Giftig bei Hautkontakt. Giftig bei Verschlucken. Schädigt die Organe. Von Hitze, heißen Oberflächen, Funken, offenen Flammen sowie anderen Zündquellen fernhalten. Nicht rauchen. Behälter dicht verschlossen halten. BEI SCHUTZANLEGENHEIT/SCHUTZKLEIDUNG/AUGENSCHUTZ/GESICHTSSCHUTZ TRAGEN. BEI BEIWAHRUNG MIT DER HAUT: Mit viel Wasser waschen. BEI EXPOSITION ODER BEI BEIWAHRUNG MIT DER HAUT: MIT VIEL WASSER WASCHEN. BEI EXPOSITION ODER BEI BEIWAHRUNG MIT DER HAUT: MIT VIEL WASSER WASCHEN. BEI EXPOSITION ODER BEI BEIWAHRUNG MIT DER HAUT: MIT VIEL WASSER WASCHEN.

Danger
 Liquide et vapeurs très inflammables. Toxique par inhalation. Toxique par contact cutané. Toxique en cas d'ingestion. Risque avéré d'effets graves pour les organes. Tenir à l'écart de la chaleur, des surfaces chaudes, des étincelles, des flammes nues et de toute autre source d'inflammation. Ne pas fumer. Maintenir le récipient fermé de manière étanche. Porter des gants de protection/vêtements de protection/en équipement de protection des yeux/visière. EN CAS DE CONTACT AVEC LA PEAU: Laver abondamment à l'eau. EN CAS D'exposition prouvée ou suspectée: Appeler un CENTRE ANTIDOTIC/090002.

Pericolo
 Liquido e vapori altamente infiammabili. Tossico se inalato. Tossico per contatto per la pelle. Tossico se ingerito. Pericolo danni agli organi. Tenere lontano da fonti di calore, superfici calde, scintille. Mantene libero il foro di espansione. Non fumare. Tenere il recipiente ben chiuso. Indossare l'equipaggiamento protettivo/proteggere gli occhi/visore. IN CASO DI CONTATTO CON LA PELLE: lavare abbondantemente con acqua. In caso di esposizione o di possibile esposizione: consultare un CENTRO ANTIDOTIC/090002.

Tunnussõna →

← **Keelte kaupa rühmitatud ohu- ja hoiaustlaused**

Tootetähis →

← **Ohupiktogrammid**

Tarnija andmed →

← **Täiendava mürgistusteabe osa (mittekohustuslik)**

3. näide: Segu ühekeelne märgistus, mis sisaldab nii kohustuslikku kui ka mittekohustuslikku lisateavet (tarnitakse elanikkonnale)

Allpool esitatud näites kirjeldatakse tavapärase tarbekauba (detergent) tarne- ja kasutusmärgistust.

Esitatud on kogu kohustuslik märgistusteave, nimelt tootetähised (segu kaubanimi ja nimetus, ehkki ühest piisaks), tarnija andmed, tunnussõna, ohu- ja hoiatuslauseid ning kohustuslik lisateave vastavalt detergendumäärusele (EÜ) nr 648/2004, ja lisatud on UFI kood. NB! CLP-määruse kohane märgistuse lisateave on koondatud ühte kohta, muu lisateave (antud juhul triipkood) teise kohta.

Kõrvaldamisega seotud hoiatuslauseid ei ole esitatud, sest seda ei nõuta segudel, mis on klassifitseeritud silmi ärritavaks.

Et toodet tarnitakse elanikkonnale, on märgistusel esitatud ka selle nimikogus. Lisaks kohustuslikule lisateabele on esitatud ka mittekohustuslikku lisateavet.

Sellel märgisel on CLP-määruse kohane kohustuslik teave ja muudest liidu õigusaktidest tulenevad mittekohustuslikud elemendid selgesti eraldatud. Esimene on piiritletud kahe tekstikastiga, kusjuures CLP-määruse kohane kast asub märgistusel kesksel silmatorkaval kohal. Mittekohustuslikud elemendid asuvad märgistuse alumises osas, aga ka ülemises osas pealkirja „Kasutusjuhised“ all.

Siin kujutatud märgise tegelik suurus on 165 mm × 72 mm. Kohustuslikku teavet sisaldava märgise osa, st kahe kasti (koos nimikogusega) suurus on umbes 98 mm × 72 mm. Põhimõtteliselt tuleb tekstiosa „For further information visit ...“ („Lisateabe saamiseks vt ...“) eemaldada, teisalt tuleks lisada umbes sama suur osa koos reaga „Trade name“ („Kaubanimi“), mistõttu üldkokkuvõttes suurus ei muutu.

Märgistus on suurem kui CLP-määrusega nõutavad miinimummõõtmed, mis on 500 ml pudeli puhul vähemalt 52 mm x 74 mm. Piktogramm vastab minimaalsele võrdlussuurusele 16 × 16 mm.

Kujutatud märgistus on kavandatud eelkõige sisepakendile. Kui kemikaal asub liitpakendis (sise- ja välispakend), tuleb sama teave esitada ka välispakendil, v.a juhul, kui sisepakendil olev teave on läbi välispakendi nähtav.

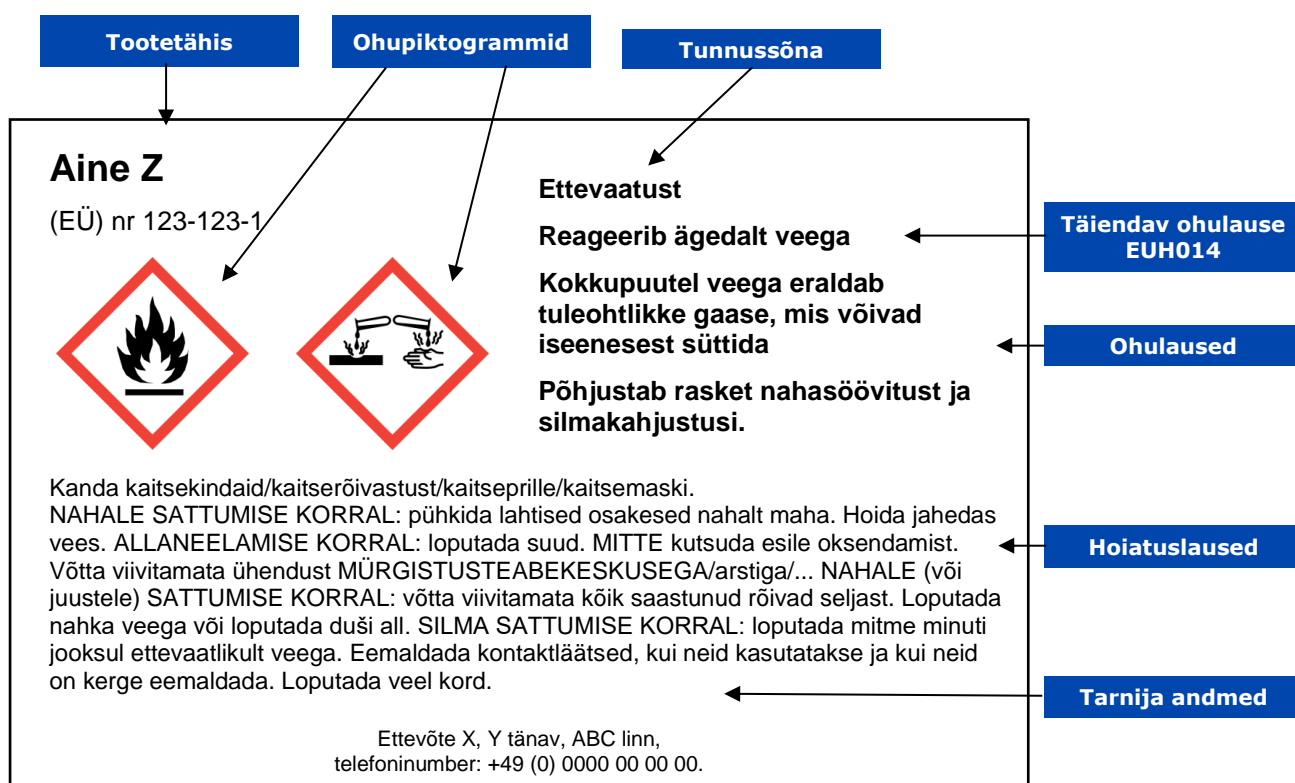
The diagram shows a cleaning product label with the following elements and callouts:

- [Trade Name] Cleaning Product**: Callout: **Tootetähis (segu kaubanimi ja nimetus)**
- INSTRUCTIONS FOR USE**: Callout: **Mittekohustuslik lisateave (siin: kindlaksmääratud kasutusala)**
- [Trade Name] contains amongst other ingredients**: Callout: **Kohustuslik lisateave**
- 5-15%: Anionic Surfactants**: Callout: **Kohustuslik lisateave**
- Less than 5%: Non-ionic Surfactants**: Callout: **Kohustuslik lisateave**
- Contains: Perfumes (LIMONENE, HEXYL CINNAMAL), 2-BROMO-2-NITROPROPANE-1,3-DIOL**: Callout: **Kohustuslik lisateave**
- UFI: VDU1-4147-1003-1862**: Callout: **UFI kood**
- Cleaning Product**: Callout: **Tootetähis (segu nimetus)**
- Warning**: Callout: **Tunnussõna**
- Causes Serious Eye Irritation**: Callout: **Ohulause**
- Exclamation mark symbol in a red diamond**: Callout: **Ohupiktogramm**
- Keep out of reach of children. Read label before use**: Callout: **Hoiatuslaused**
- Wash hands thoroughly after handling.**: Callout: **Hoiatuslaused**
- IF IN EYES: Rinse cautiously with water for several minutes. Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing. If eye irritation persists: Get medical advice/attention. If medical advice is needed: Have product container or label at hand.**: Callout: **Hoiatuslaused**
- [Company Name]: Anytown, Somewhere**: Callout: **Tarnija andmed**
- Phone:**: Callout: **Tarnija andmed**
- For further information visit www.[companyname].com**: Callout: **Tarnija andmed**
- 500ml e**: Callout: **Nimikogus**
- Barcode**: Callout: **Mittekohustuslik lisateave**

4. näide. Aine ühekeelne märgistus, mis sisaldab täiendavaid ohulauseid (ei tarnita elanikkonnale)

Allpool näites on esitatud aine tarne- ja kasutusmärgistus. Ühtlustatud klassifikatsioon (veega reageeriv, 1. kategooria, nahasöövitus, 1.B kategooria) ning täiendav ohulause EUH014 on määratud CLP-määruse VI lisa alusel. Usaldusväärne teave muude lisaohtude kohta ei ole kättesaadav. Aine ei ole ette nähtud kasutamiseks elanikkonnale; seda tarnitakse üheliitrisel pakendis.

Esitatud on kogu kohustuslik märgistusteave, st tootetähised, tarnija andmed, ohupiktogramm, tunnus sõna, ohulause ning täiendav ohulause EUH014 kooskõlas CLP-määruse VI lisa tabeliga 3. Kuigi EUH014 peaks andma üksnes lisateavet, on see teadlikult paigutatud tavapärase CLP-ohulause lähedusse, et võimendada nende sõnumit.

5. näide. Segu mitmekeelne märgistus, mis sisaldab nii kohustuslikku kui ka mittekohustuslikku lisateavet (tarnitakse elanikkonnale)

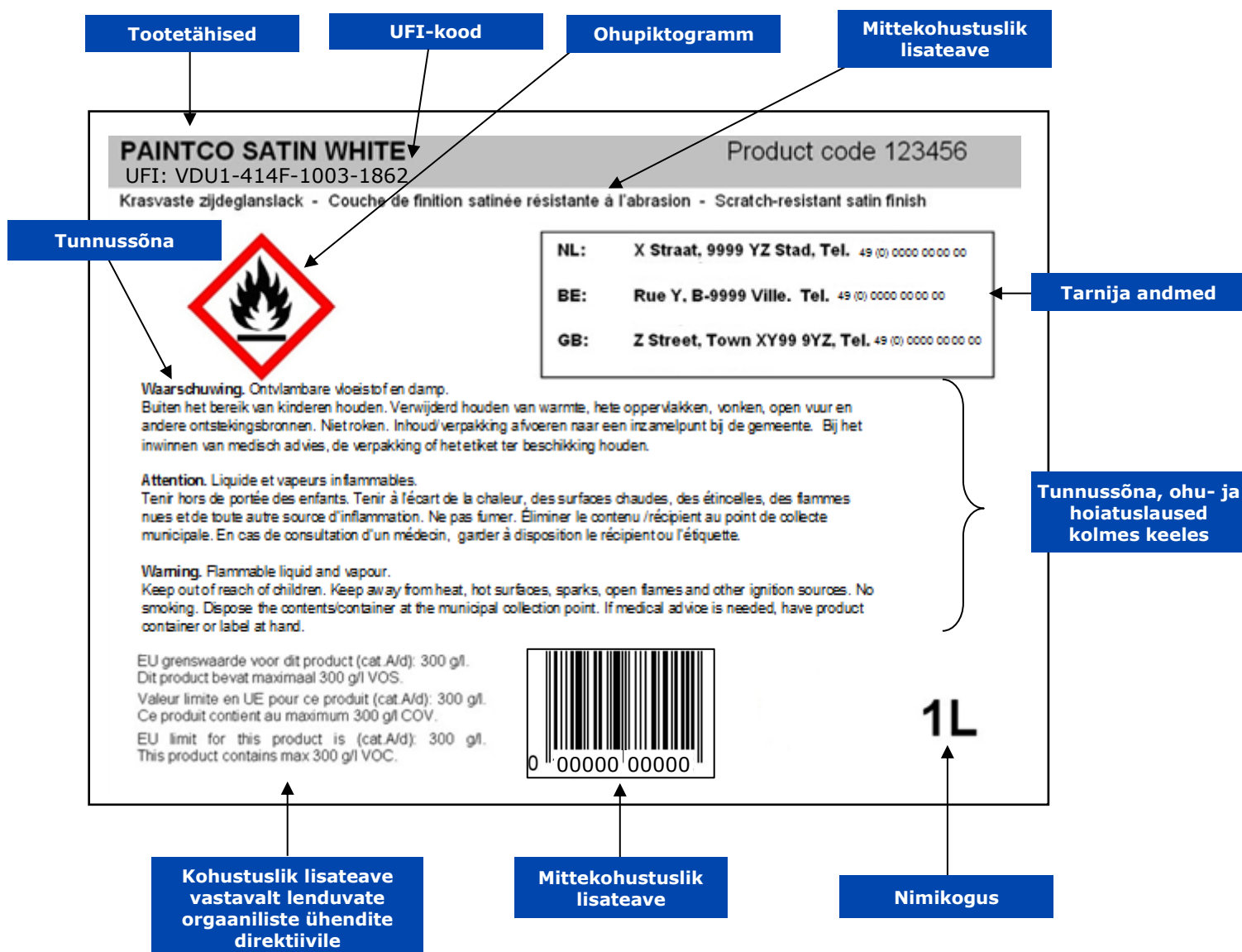
Näites 5 on esitatud tavalise tarbekemikaali (dekoratiivvärvi) mitmekeelse tarne- ja kasutusmärgistuse kavand.

Esitatud on kogu kohustuslik märgistusteave, st tootetähised, tarnija andmed, tunnussõna, ohu- ja hoiatuslaused ning kohustuslik lisateave, eelkõige direktiivi 2004/42/EÜ (teatavates värvides, lakkides ja sõidukite taasviimistlustoodete orgaanilistes lahustites kasutamise tulemusena tekkivate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise kohta) kohane teave, ja lisatud on UFI kood.

Vastavalt CLP-määruse artikli 32 lõikele 3 tuleb sama keele ohu- ja hoiatuslaused märgistusel lähestikku paigutada. Et kemikaali tarnitakse elanikkonnale, on märgistusel esitatud ka selle nimikogus. Lisaks kohustuslikele märgistuselementidele on esitatud ka mittekohustuslikku lisateavet.

Selles näites on CLP-märgistuselemendid lisateabest eraldatud. CLP-lemendid on paigutatud märgisel silmatorkavamasse kohta, lisateave asub aga pigem märgise servades. Lisateavet kajastavad tekstid on esitatud veidi väiksemate tähtedega kui CLP-märgistuselemendid.

Pakendile paigutatava märgise suurus peaks olema 125 × 150 mm, seega on tegelik märgis CLP-määruses nõutavatest üheliitriise pakendi miinimummõõtmetest (52 × 74 mm) palju suurem. Piktogrammi suurus 19 × 19 mm on väiksem kui 1/15 kogu märgistuse pinnast, kuid suurem kui 1/15 CLP artikliga 17 nõutavast teabele eraldatavast pinnast.

6. näide: Segu volditav märgistus (tarnitakse elanikkonnale)

Näites on esitatud elanikkonnale tarnitava segu mitmekeelne volditav tarne- ja kasutusmärgistus.

Sellise segu märgistusel on nõutavad arvukad kohustuslikud CLP-märgistuselemendid, nimelt kolm ohupiktogrammi, kolm ohulauset ja mitu hoiatuslauset eelisjärjekorra põhimõtte alusel. Mahuti kuju ja suuruse tõttu (100 ml mahuga plastkonteiner) oli võimatu paigutada kõik märgistuselemendid otse mahutile. Tarnija ei suuda standardmärgisele mahutada nõutavat teavet selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus toode turule lastakse (Poola). Seepärast otsustas tarnija kasutada volditavat märgistust. Sel viisil saab tarnija lisada ka konkreetsel juhul vajalikuks peetavad kaks lisakeelt. Märgistuselemendid on kantud märgisele järgmiselt:

Esileht:

- kaubanimi või nimetus,
- ohupiktogramm,
- tunnussõnad kõikides märgistuse keeltes,
- nimikogus, sest segu tarnitakse elanikkonnale,
- tarnija kontaktandmed,
- viide, et täielik ohutusteave on siselehtedel (antud juhul on esilehel nool, mis näitab, et kogu ohutusteave asub siselehtedel),
- riigi koodid, mis viitavad märgistusel kasutatud keeltele,
- UFI kood.

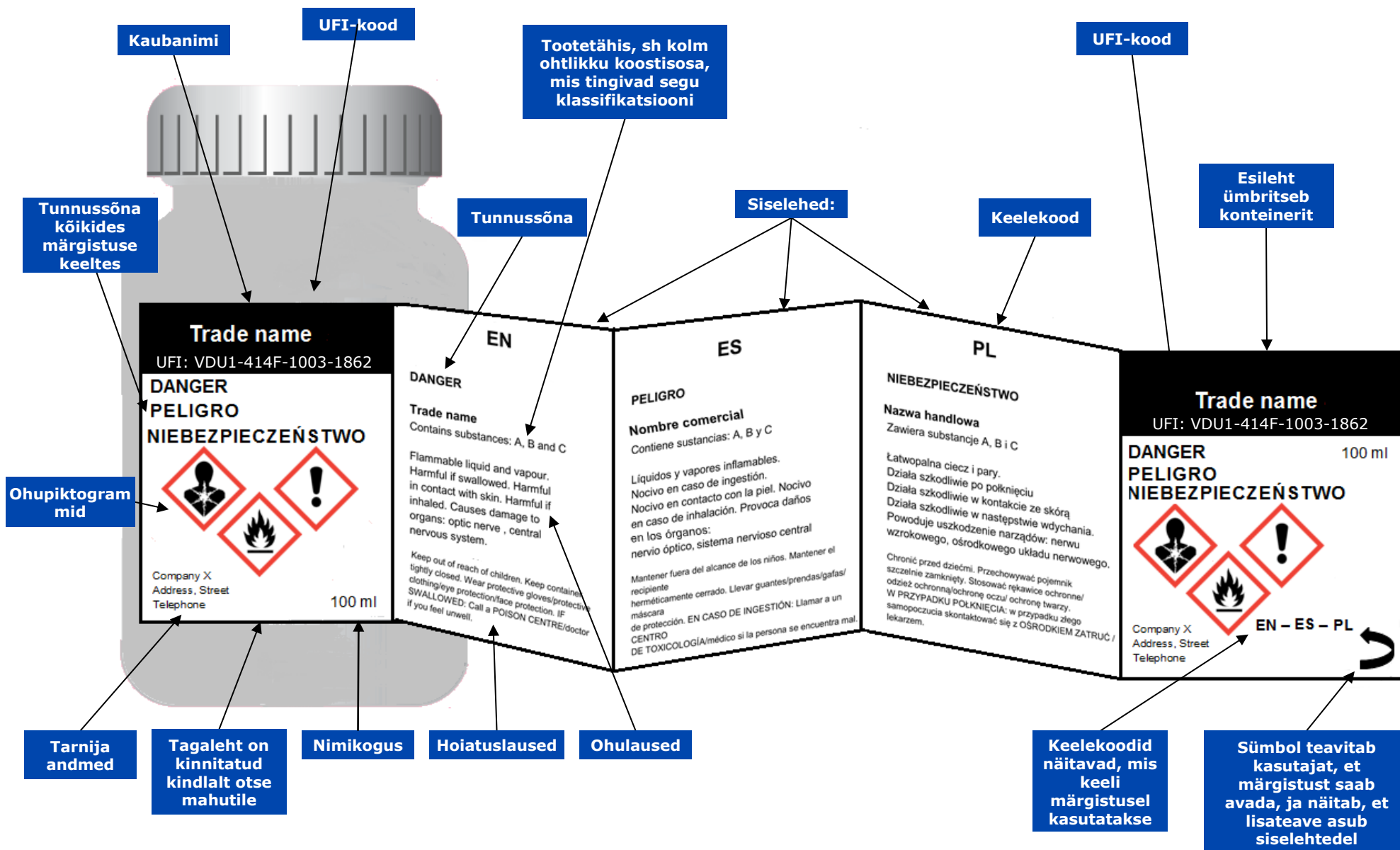
Siselehed:

- täielik tootetähis (antud juhul ka ohtlikud ühendid A, B ja C),
- tunnussõna,
- ohulaused,
- hoiatuslaused.

Siselehtedel olev täielik ohutusteave esitatakse igas esilehel märgitud keeles ja rühmitatakse keelte kaupa. Riigikoodid asuvad siselehe ülaservas, et aidata kasutajal kiiresti oma keel leida.

Tagaleht (kinnitatakse otse mahutile)

- kaubanimi või nimetus,
- ohupiktogramm,
- tunnussõna,
- nimikogus,
- tarnija kontaktandmed,
- UFI-kood.

6.1 Märgistamiseks liiga väike või liiga keerulise kujuga pakend

Selle punkti märgistusnäited on autentsed; need paigaldatakse sisepakendile üksnes seetõttu, et pakendit veetakse suuremates saadetistes, millel on ohtlike kaupade veo eeskirjadele vastav spetsiaalne välismärgistus. NB! Märgistuserandeid kohaldatakse ainult juhul, kui alternatiivne märgistus ei ole volditava märgistuse, külgeseotava sildi või välispakendi abil tehniliselt teostatav.

7. näide. Aine 8 ml pudelis (ei tarnita elanikkonnale)

Allpool esitatud näide on aine väikepakendi kahekeelne märgistus rootsi ja soome keeles. Soomes on nõutavad mõlemad keeled. Vastavalt CLP-määruse VI lisale on ainele määratud järgmised klassifikatsioonid:

Tuleohtlikud vedelikud, 2. kategooria	H225	Väga tuleohtlik vedelik ja aur
Reproduktiivtoksiline, 2. kategooria 2	H361	Arvatavalt kahjustab viljakust või loodet (märkida spetsiifiline toime, kui see on teada) (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)
Põhjustab hingamiskahjustusi tekitavat mürgisust, 1. kategooria	H304	Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav
Mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude), 2. kategooria	H373	Võib kahjustada elundeid (või märkida kõik mõjutatud elundid, kui need on teada) pikaajalisel või korduval kokkupuutel (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)
Nahaärritus, 2. kategooria	H315	Põhjustab nahaärritust
Ühekordsel kokkupuutel sihtelundi suhtes mürgine, 3. kategooria	H336	Võib põhjustada unisust või peapööritust
Ohtlik vesikeskkonnale, krooniline mürgisus, 2. kategooria	H411	Mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime

Vastavalt CLP-määruse artiklile 17 on vaja palju märgistuselemente. Ainete sisaldav pudel viiakse turule eraldi. Kuna selles näites eeldatakse, et ainet sisaldav pudel viiakse turule eraldi ja märgistusteavet ei ole võimalik esitada volditaval infolehel, külgeseotaval sildil ega välispakendil, võib tarnija kasutada väikepakendile kehtivaid erandeid, mis on sätestatud CLP-määruse I lisa alapunktis 1.5.2.

Seetõttu võib märgiselt välja jätta järgmiste ohuklasside ja -kategooriatega seotud ohu- ja hoiatuslaused:

tuleohtlikud vedelikud, mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude), 2. kategooria; nahaärritus, 2. kategooria; mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude), 3. kategooria; ohtlik vesikeskkonnale, krooniline mürgisus, 2. kategooria.

Ent kooskõlas CLP-määrusega jäeti ohupiktogramm

GHS02, GHS07, GHS08 ja GHS09

nende ohtude tähistamiseks siiski alles.

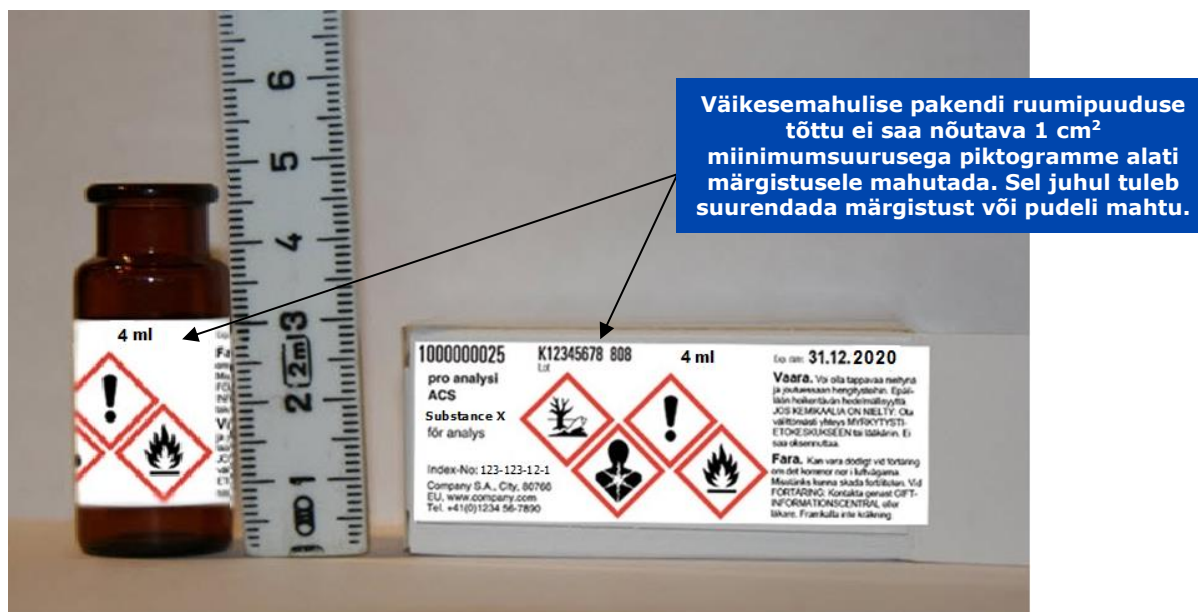
Väikepakendi erandid ei kehti järgmiste ohuklasside ja kategooriate kohta: reproduktiivtoksilisus, 2. kategooria, ja hingamiskahjustusi tekitav mürgisus 1. kategooria. See tähendab, et nende ohuklasside ja kategooriatega seotud ohu- ja hoiatuslaused on alles jäetud.

Hoiatuslausetate arvu on ilmselgelt vähendatud vastavalt CLP-määruse artiklitele 22 ja 28. Näiteks lause P501 („Sisu/mahuti kõrvaldada ...”) on välja jäetud seetõttu, et ainet ei tarnita elanikkonnale ja lisaks kemikaalide kõrvaldamise tavanõuetele ei ole erinõudeid kehtestatud (vt ka juhendi [7. peatükk](#)). Algse 20 erineva hoiatuslause hulgast jääb mürgistusele lõpuks üksainus (ühend)lause, täpsemalt P301+P310+P331 („ALLANEELAMISE KORRAL: võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/... MITTE kutsuda esile oksendamist”).

Vastavalt CLP-määruse artikli 32 lõikele 3 tuleb sama keele ohu- ja hoiatuslaused mürgistusel lähestikku paigutada. Lõpuks valiti kooskõlas kehtiva eeljärgjekorraga välja tunnussõna „Ettevaatust” (soome keeles Vaara; rootsi keeles Fara).

1000000025	K12345678 808	8 ml	Exp. date: 31.12.2020
pro analysi ACS	Lot		
Substance X för analys			
Index-No: 123-123-12-1 Company S.A., City, EU, www. Tel. +49 (0) 0000 00 00 00			
		Vaara. Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin. Epäillään heikentävän hedelmällisyyttä. JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN/lääkäriin. Ei saa oksennuttaa.	
		Fara. Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. Misstänks kunna skada fertiliteten. VID FÖRTÄRING: Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRALEN/läkare. Framkalla INTE kräkning.	
		Väljajätmisi ei ole, kõik ohupiktogramm on esitatud	Väikepakendi erandid: väiksem arv ohu- ja hoiatuslauseid, mis on mürgistusel rühmitatud keelte kaupa

Kui mürgistuse tegelikud mõõtmed on 32 mm x 95 mm, mahutab see neli piktogrammi, mille nõutav miinimumsuurus on 1 cm². Veel väiksema mahuga pakenditel (nt 4 ml pudel) ei pruugi see alati võimalik olla, vt allpool. Sellistel juhtudel tuleb ohupiktogrammi nõutava 1 cm² miinimumsuuruse säilitamiseks suurendada kas mürgise suurust või pudeli mahtu. Tähesuuruse vähendamine ei pruugi olla õigustatud, sest see vähendaks tõenäoliselt teksti loetavust.

8. näide: Ohtlik tahke aine 100 ml pudelis (ei tarnita elanikkonnale)

Näites vaadeldakse tahke aine Y väikepakendi ühekeelset mürgistust, kusjuures ainele on määratud järgmine klassifikatsioon:

Oksüdeeriv tahke aine, 2. kategooria	H272	Võib soodustada põlemist; oksüdeerija
Kantserogeenne, 1.B kategooria	H350	Võib põhjustada vähktõbe (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)
Mutageensus, 1.B kategooria	H340	Võib põhjustada geneetilisi defekte (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)
Reproduktiivtoksiline, 2. kategooria 1.B kategooria	H360	Võib kahjustada viljakust või loodet (märkida spetsiifiline toime, kui see on teada) (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)
Äge mürgisus 2. kategooria (sissehingamisel)	H330	Sissehingamisel surmav
Äge mürgisus 3. kategooria (suukaudne)	H301	Allaneelamisel mürgine
Korduval kokkupuutel sihtelundi suhtes mürgine, 1. kategooria	H372	Kahjustab elundeid (märkida kõik mõjutatud elundid, kui need on teada) pikaajalisel või korduval kokkupuutel (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)
Äge mürgisus 4. kategooria (nahakaudne)	H312	Nahale sattumisel kahjulik
Nahka söövitav, 1.B kategooria	H314	Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi

Hingamisteede sensibiliseerimine, 1. kategooria	H334	Sissehingamisel võib tekitada allergiat või astma sümptomeid või hingamisraskusi
Naha sensibiliseerimine, 1. kategooria	H317	Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni
Ohtlik vesikeskkonnale, äge mürgisus, 1. kategooria	H400	Väga mürgine veeorganismidele
Ohtlik vesikeskkonnale, krooniline mürgisus, 1. kategooria	H410	Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime

CLP-määruse artikli 17 kohaselt nõutakse suurt hulka märgistusteavet. Sarnaselt eelmise näitega eeldatakse, et tarnijal on lubatud kasutada CLP-määruse I lisa alapunktis 1.5.2 kirjeldatud väikepakendite erandeid.

Eeldatakse, et aine Y ei ole loetletud CLP-määruse VI lisas ega klassifitseerimis- ja märgistusandmikus. See tähendab, et esitada tuleb ainult CLP-määruse artikli 18 lõike 2 punktis c osutatud tootetähised, st CASi number (kui see on olemas, vt CLP-määruse artikli 18 lõike 2 punkt d) ning IUPACi või muu rahvusvaheline nimetus.

Kooskõlas CLP-määruse I lisa alapunktis 1.5.2 sätestatud väikepakendite eranditega võib märgistuselt välja jätta ainult järgmiste ohuklasside ja -kategooriatega seotud ohu- ja hoiatuslaused:

oksüdeerivad tahked ained, 2. kategooria; äge mürgisus, 4. kategooria; ohtlik vesikeskkonnale, äge mürgisus, 1. kategooria; ohtlik vesikeskkonnale, krooniline mürgisus, 1. kategooria.

See tähendab, et kõikide muude eespool loetletud ohtude kõik märgistuselemendid, mis on nõutavad CLP-määruse II jaotise alusel, tuleb märgistusel esitada.

Allpool esitatud märgistusnäite hoiatuslaused algavad sõnadega „Enne kasutamist tutvuda erijuhistega“. CLP-määruse artiklite 22 ja 28 alusel on hoiatuslausetes arvu märkimisväärselt vähendatud. Pärast väikepakendite erandite kohaldamist ja sobivaimate hoiatuslausetes väljavalmist kanti märgistusele 30 hoiatuslausest üksnes viis (ühend)lauset.

Lisaks ohu- ja hoiatuslausetele peab märgistusel olema viis ohupiktogrammi, nimelt GHS03, GHS05, GHS06, GHS08 ja GHS09.

199999925	K12345678 808	100 g	min. shelf life: 31.12.2020
	Lot		
[Substance Y]			Danger. May cause cancer. May cause genetic defects. May damage fertility or the unborn child. Fatal if inhaled. Toxic if swallowed. Causes severe skin burns and eye damage. May cause allergy or asthma symptoms or breathing difficulties if inhaled. May cause an allergic skin reaction. Causes damage to organs through prolonged or repeated exposure.
GR for analysis			
CAS No xxxx-yy-z			
Company X Country Y www. Tel. +49 (0) 0000 00 00 00.			Obtain special instructions before use. IF exposed or concerned: Immediately call a POISONCENTER/doctor. IF INHALED: Remove person to fresh air and keep comfortable for breathing. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. [In case of inadequate ventilation] wear respiratory protection.

Ohtude raskusastme tõttu ei ole ohulausete arvu võimalik eriti vähendada, küll on aga märgatavalt vähendatud hoiatuslausete arvu.

9. näide. Üksikpakendi tarne- ja veomärgistus (ei tarnita elanikkonnale)

Siin näitlikustatakse CLP-määruse artikli 33 lõike 3 sätteid ja tutvustatakse ohtliku segu märgistust, kusjuures segule on määratud järgmised klassifikatsioonid:

Tuleohtlik vedelik, 2. kategooria	H225	Väga tuleohtlik vedelik ja aur
Põhjustab ägedat mürgisust (nahakaudne), 3. kategooria	H311	Nahale sattumisel mürgine
Nahka ärritav, 2. kategooria	H315	Põhjustab nahaärritust
Ühekordsel kokkupuutel sihtelundi suhtes mürgine, 3. kategooria	H335	Võib põhjustada hingamisteede ärritust
Ühekordsel kokkupuutel sihtelundi suhtes mürgine, 3. kategooria	H336	Võib põhjustada unisust või peapööritust
Korduval kokkupuutel sihtelundi suhtes mürgine, 2. kategooria	H373	Võib kahjustada elundeid (või märkida kõik mõjutatud elundid, kui need on teada) pikaajalisel või korduval kokkupuutel (märkida kokkupuuteviisi, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)
Hingamisteedesse sattumisel mürgine, 1. kategooria	H304	Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav
Ohtlik vesikeskkonnale, äge mürgisus, 1. kategooria	H400	Väga mürgine veeorganismidele
Ohtlik vesikeskkonnale, krooniline mürgisus, 1. kategooria	H410	Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime

Segu on ette nähtud tarnimiseks üksikpakendis, näiteks 200-liitrisel vaadis. See tähendab, et pakendil tuleb esitada nii CLP- kui ka veomärgistuse elemendid. Segu on tööstuslikuks kasutamiseks ja ei ole ette nähtud kasutamiseks elanikkonnale.

Antud juhul on tarnija otsustanud esitada veomärgistuse elemendid ja märgid koos CLP-märgistuselementidega ühismärgisel. Tavapärane märgis ja kasutatud kirja suurus on piisavalt suured, et täita ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkuleppes (ADR-kokkulepe), mis rakendati Euroopa Liidus direktiiviga 2008/68/EÜ, sätestatud tehnilised nõuded.

CLP-ohupiktogrammidest GHS06, GHS07 ja GHS09 tuleb CLP-määruse artikli 26 lõike 1 punktis b sätestatud eelisjärjekorra alusel esitada üksnes GHS06. Kuid tarnija on CLP-ohupiktogrammide GHS06, GHS02 ja GHS09 välja jätnud, sest nende aluseks olevad ohuklassid ja -kategooriad on juba hõlmatud vastavate veopiktogrammidega.

Selles näites on UFI esitatud märgisel. Kui tegemist on tööstuslikult kasutatavate ohtlike segudega, millele kehtivad CLP-määruse artiklis 45 sätestatud teabenõuded, võib UFI soovi korral esitada ainult ohutuskaardil.

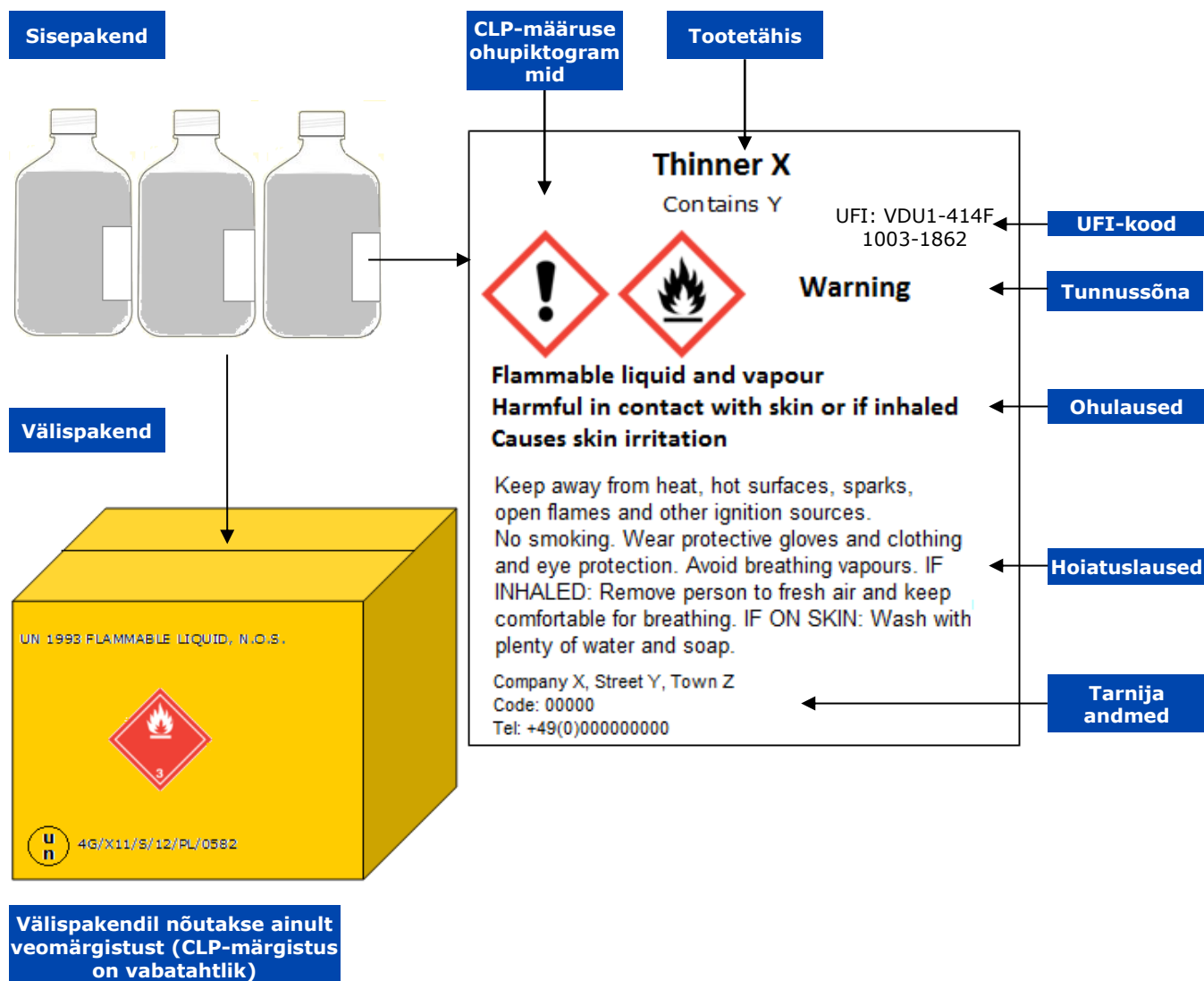
	Tootetähis	UFI-kood	CLP-ohupiktogramm	Veomärgistus
Tootetähis, sh ained, mis tingivad segu klassifitseerimise ägedalt mürgiseks, korduval kokkupuutel sihtelundi suhtes mürgiseks ja sissehingamisel mürgiseks	TOXIFLAM (Sisaldab X-i, Y-t) UFI: VDU1-414F-1003-1862			
Tunnussõna	Ettevaatust			
Ohulaused	Väga tuleohtlik vedelik ja aur. Nahale sattumisel mürgine Põhjustab nahaärritust. Võib põhjustada hingamisteede ärritust Pikaajalisel või korduval kokkupuutel võib kahjustada maksa, munandeid. Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav Väga mürgine veorganismidele, pikaajaline toime Võib põhjustada unisust või peapööritust.			
Hoiatuslaused	Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada. Kanda kaitsekindaid, kaitserõivastust ja kaitseprille. ALLANEELAMISE KORRAL: võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/... MITTE kutsuda esile oksendamist. Vältida sattumist keskkonda. Kõrvaldada mahuti omavalitsuse kogumispunktis.			
Lisateabe osa (nt kasutusjuhised)	Täpsem teave ohutu kasutamise kohta on esitatud ohutuskaardil.			
Tarnija andmed	Tootja Ettevõtte X, Y tänav, Z linn, postiindeks 00000, Tel: +49(0)0000000000			UNXXXX [veose tunnusnimetus]

10. näide: Maismaal välis- ja sisepakendis veetava segu mürgistus (ei tarnita elanikkonnale)

See näide käsitleb veetava segu mürgistust, mis on klassifitseeritud järgmiselt:

Tuleohtlik vedelikud, 3. kategooria	H226 Tuleohtlik vedelik ja aur
Äge mürgisus 4. kategooria	H312 Nahale sattumisel kahjulik
Äge mürgisus 4. kategooria	H332 Sissehingamisel kahjulik
Nahaärritus, 2. kategooria	H315 Põhjustab nahaärritust

Segu on pakendatud sisepakendisse (pudelid), mis asuvad läbipaistmatus välispakendis (kast). Segu on kutsealaseks kasutamiseks ja ei ole ette nähtud kasutamiseks elanikkonnale.

11. näide: Maismaal üksikpakendis veetava segu märgistus (ei tarnita elanikkonnale)

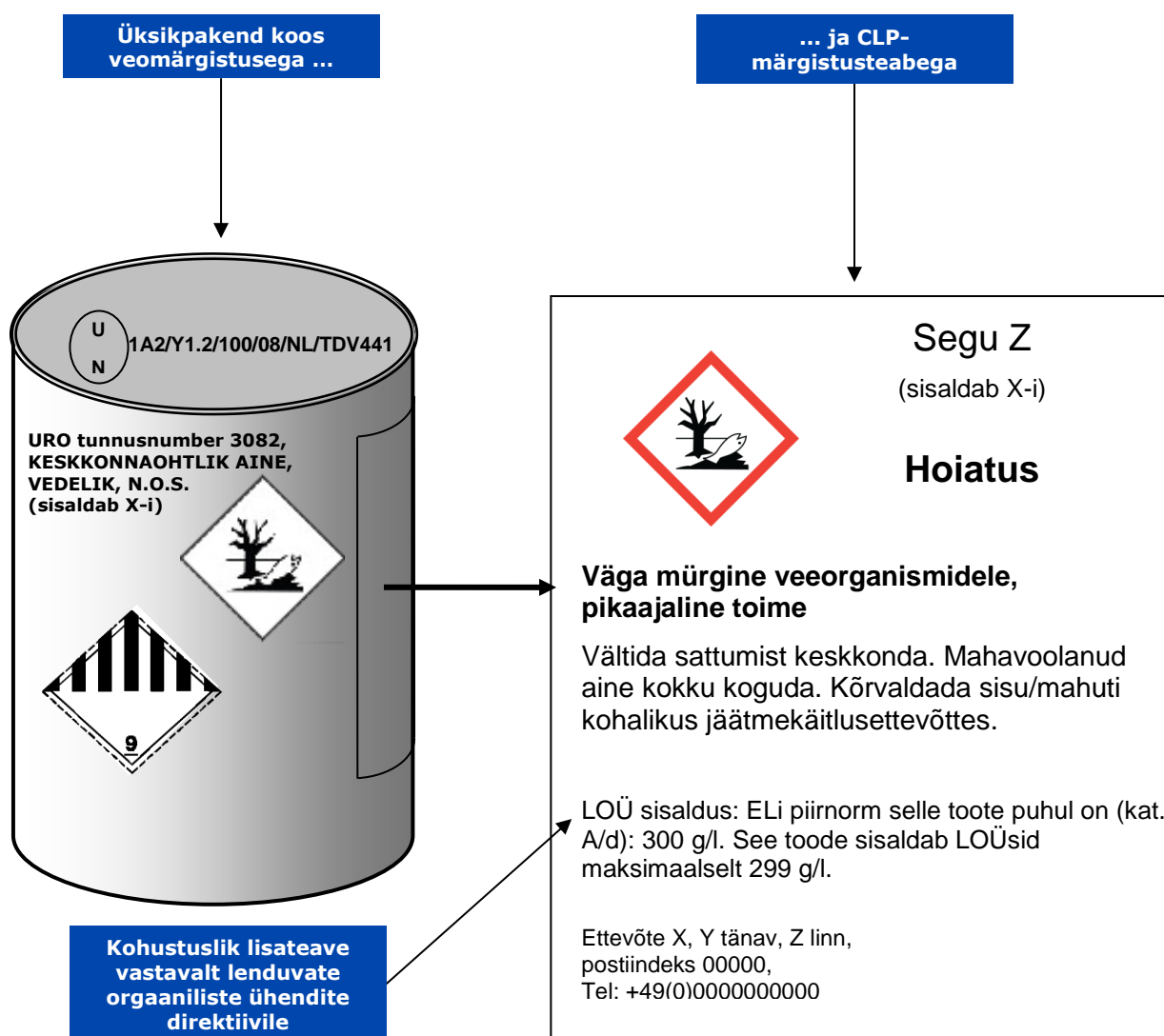
See on CLP-määruse artikli 33 lõike 3 kohane üksikpakendi märgistamise näide. Tegu on ohtlike kaupade veo eeskirjade ning CLP-määruse alusel klassifitseeritud ja märgistatud kemikaaliga. Kemikaali veetakse mööda maismaad üksikpakendis (vaat). Seda ei tarnita elanikkonnale.

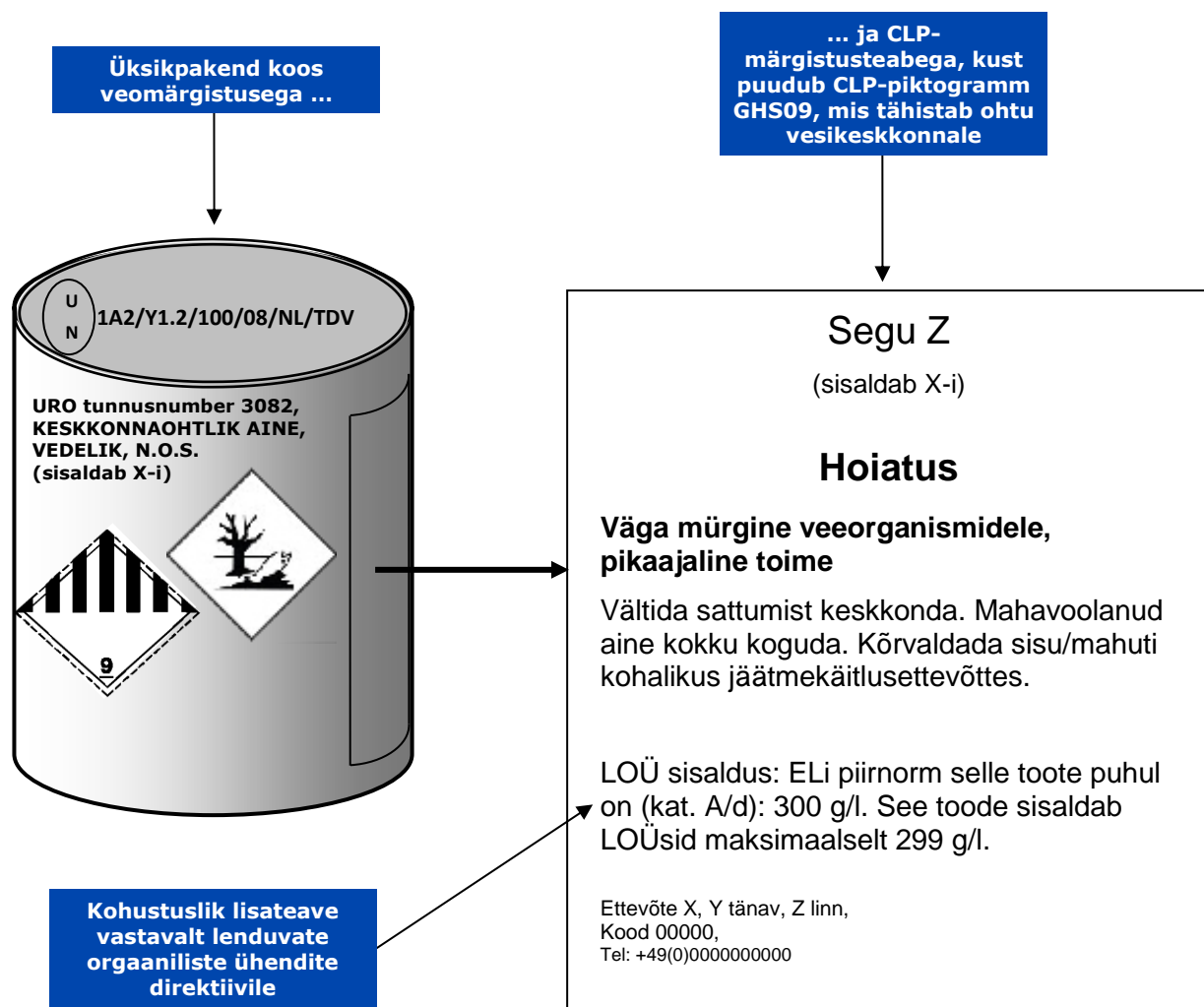
Näites on kogu CLP-märgistusteave esitatud eraldi märgisel, mis täiendab veomärgistuse teavet (1. variant).

CLP-ohupiktogrammi GHS09 võib pakendilt välja jätta, sest see tähistab samu ohte, mis kuivanud puu ja surnud kalaga veomärgis (2. versioon).

Segu on ohtlik ainult keskkonnale, seetõttu UFI ei ole nõutav.

1. variant

2. variant

6.2 Erijuhtum: kahe koostisosaga toodete märgistamine

Teatud erijuhtudel võib toote pakend olla sedavõrd ainulaadne, et CLP-määruse kohaseid märgistusnõudeid on raske täita. Selliste olukordade näited on esitatud allpool. NB! Näidetes selgitatakse üksnes kahe koostisosaga toodete märgistamise üldaspekte ja nende eesmärk ei ole pakkuda sobivate märgistuselementide korrektset valikut.

NB!

Sarnaste, kuid unikaalsete pakendite märgistusnõuete kindlaksmääramisel võib olla vaja teha juhtumipõhiseid otsuseid. Teave ei tohi kasutajat eksitada ja märgistus peab olema kergesti mõistetav.

12. näide: Komplektina müüdava kahekomponendilise liimi märgistamine

Pildil allpool esitatud näide on komplektina müüdav populaarne kahekomponendiline liim, mis koosneb epoksüvaigust (osa A) ja kõvendist (osa B). Need kaks segu on paigutatud eraldi tuubidesse, mis kinnitatakse teineteise külge ja mida müüakse komplektina läbipaistvas välispakendis. Kasutamisel surutakse mõlema tuubi sisu välja ja segatakse. Osad A ja B reageerivad, moodustades lõpliku segu, mida võib kasutada väga erinevate materjalide liimimiseks.

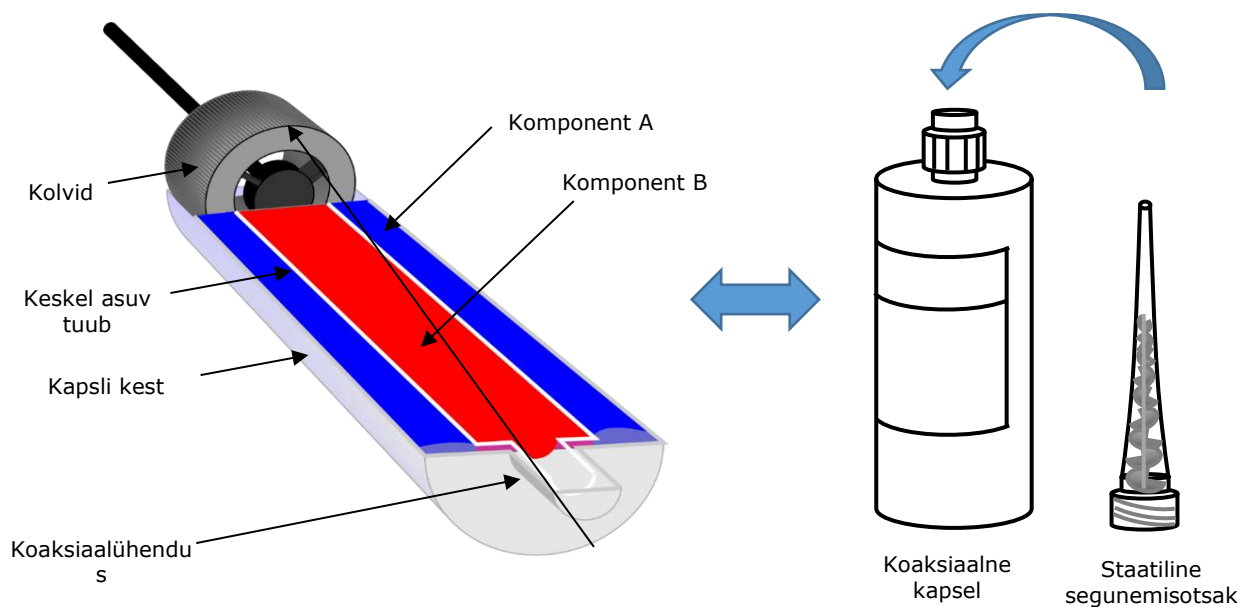
Sedalaadi olukorras on vaja tuubidele kinnitada kaks eraldi märgist (üks kummaski tuubis oleva segu jaoks). Märgistusel esitatud ohuteave peab hõlmama vormi/füüsikalist olekut, milles mõlemad segud (osad A ja B) turule viiakse. Komplekti välispakendit ei ole vaja märgistada, sest see on läbipaistev ja võimaldab sisepakendit (mõlemad tuubid) selgesti näha.

Kui lõppkasutuse käigus moodustunud toode on ohtlik (erinevate omadustega võrreldes tuubides olevate segudega), tuleb kasutajale esitada piisavad ohutu kasutamise juhised. Need võib esitada näiteks märgistusel või pakendis eraldi lehenä.

Kui sellist toodet ei tarnita elanikkonnale, tuleks esitada kaks eraldi ohutuskaarti, et kasutajad saaksid vastutada nende riskide juhtimise eest, mis kaasnevad kahe segu lõppkasutusel tekkiva reaktsioonisaaduse (st liimi) kasutamisega. Et näites käsitletud liim on klassifitseeritud ohtlikuks, tuleb asjakohane riskijuhtimismeetmete teave esitada ohutuskaartidel.

13. näide. Koaksiaalse kapsli mürgistamine

Koaksiaalne kapsel koosneb keskel olevast tuubist, mille ümber on välimine rõngakujuline tuub, et väljutada kaht komponenti püsivas ettenähtud suhtes (vt pilte allpool). Tavaliselt on kapsli kummaski osas oma kolb, mis järgib kapsliosa kuju. Mõlema kolvi vajutamisel surutakse komponendid staatilise segamisotsaku kaudu kokku, et need seguneksid ja reageeriks. Väljumisaval on reguleeriventiil, mis takistab ristsaastumist. Komponente eraldab kuni otsaku väljumisavani eraldusplaat.

Koaksiaalsel kapslil on välispakend – kasutajale nähtav mahuti. Et tagada koaksiaalses kapslis oleva kahest komponendist koosneva toote ohutu kasutamise, on soovitatav kasutada sellel üht CLP-määruse kohast märgist, millel on kummagi komponentsegu märgistuselemendid esitatud selgelt eraldi, et neid saaks eristada.

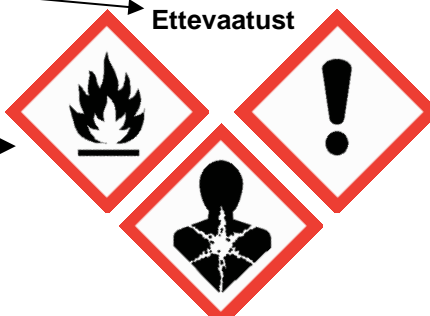
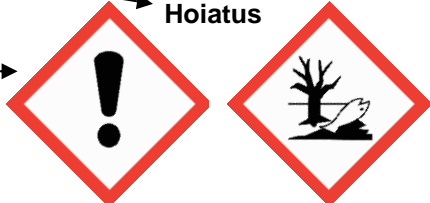
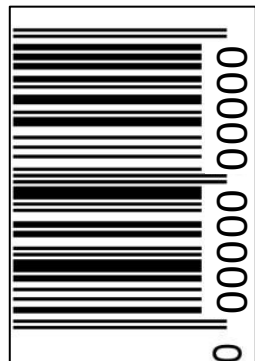
Järgmised CLP-märgise kohustuslikud elemendid tuleks esitada (vajaduse korral) eraldi kummagi komponentsegu kohta:

- komponentsegu tootetähis,
- ohupiktogrammide,
- tunnussõna,
- ohulaused,
- hoiatuslaused,
- UFI-kood.

Muud CLP-märgise kohustuslikud elemendid, nagu tarnija teave, kaubanimi ja teatav lisateave, võib esitada märgisel üks kord.

Kui segatud lõppsegu ei klassifitseerita ohtlikuks, ei ole lisateave kasutusjuhendis vajalik.

Kui segatud lõppsegu on ohtlikum kui komponentsegud või selle ohuteave puudub märgisel, tuleb see teave lisada kasutusjuhendis (nt esitada märgisel või välispakendi siseküljel) ja ohutuskaardi (ohutuskaartide) jaos 2.3.

Kaubanimi	Kaubanimi																										
Toote liik	KIIRKÕVASTUV ANKRULIIM																										
Komponentsegu A tunnussõna	Komponent A Ettevaatust	Sisaldab: Aine X. Tuleohtlik vedelik ja aur. Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav Põhjustab nahaärritust. Põhjustab tugevat silmade ärritust.	Komponentsegu A ohulaused																								
Komponentsegu A ohupiktogramm		Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, lekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada. Kanda kaitsekindaid/kaitseprille/kaitsemaski. ALLANEELAMISE KORRAL: võtta kohe ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga. NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: võtta viivitamata kõik saastunud rõivad seljast. Loputada nahka veega / loputada duši all. MITTE kutsuda esile oksendamist. Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada kuiva liiva, kuiva kemikaali või alkoholikindlat vahtu.	Komponentsegu A hoiatuslaused																								
Komponentsegu A UFI kood	UFI: E600-30P1-S00Y-5079																										
Komponentsegu B tunnussõna	Komponent B Hoiatus	Sisaldab: Aine Y. Võib tekitada allergilist nahareaktsiooni. Põhjustab tugevat silmade ärritust. Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	Komponentsegu B ohulaused																								
Komponentsegu B ohupiktogramm		Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud aine sissehingamist. Vältida sattumist keskkonda. Kanda kaitsekindaid/kaitseprille/kaitsemaski. Nahaärrituse või lööbe korral: pöörduda arsti poole. Kui silmade ärritus ei möödu: pöörduda arsti poole. Võtta saastunud rõivad seljast ja pesta neid enne järgmist kasutamist.	Komponentsegu B hoiatuslaused																								
Komponentsegu B UFI kood	UFI: VDU1-414F-1003-1862																										
		Tutvuge enne mis tahes kasutamist kehtiva kohaliku toote andmelehega ja ohutuskaartidega.																									
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Temperatuur</th> <th>Tarretumisaeg</th> <th>Kõvastumisaeg</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>+30 °C</td> <td>4 min</td> <td>35 min</td> </tr> <tr> <td>+25...+30 °C</td> <td>4 min</td> <td>40 min</td> </tr> <tr> <td>+20...+25 °C</td> <td>5 min</td> <td>50 min</td> </tr> <tr> <td>+10...+20 °C</td> <td>6 min</td> <td>85 min</td> </tr> <tr> <td>+5...+10 °C</td> <td>10 min</td> <td>145 min</td> </tr> <tr> <td>+5 °C</td> <td>18 min</td> <td>145 min</td> </tr> <tr> <td>-10 °C¹</td> <td>30 min</td> <td>24 h</td> </tr> </tbody> </table> <p>¹ Kapsli miinimumtemperatuur: +5 °C</p>	Temperatuur	Tarretumisaeg	Kõvastumisaeg	+30 °C	4 min	35 min	+25...+30 °C	4 min	40 min	+20...+25 °C	5 min	50 min	+10...+20 °C	6 min	85 min	+5...+10 °C	10 min	145 min	+5 °C	18 min	145 min	-10 °C ¹	30 min	24 h	Lisateabe osa (nt kasutusjuhised)
Temperatuur	Tarretumisaeg	Kõvastumisaeg																									
+30 °C	4 min	35 min																									
+25...+30 °C	4 min	40 min																									
+20...+25 °C	5 min	50 min																									
+10...+20 °C	6 min	85 min																									
+5...+10 °C	10 min	145 min																									
+5 °C	18 min	145 min																									
-10 °C ¹	30 min	24 h																									
Tarnija andmed	Ettevõtte X Y tänav Z linn Kood 01234 Riik Tel: +01(0)234567890 www.companyx.com																										
Nimikogus	300 ml 500 g Parim enne XX/2019																										

7. CLP-ohumürgistuse hoiatuslausete valimise juhised

7.1 Sissejuhatus

ÜRO GHSi alusel määratakse CLP-määruses kõigile ohuklassidele hoiatuslaused, mille eesmärk on tagada aine või segu ohutu tarnimine ja kasutamine. CLP-määruse artikli 4 alusel peavad tarnijad valima CLP-ohumürgistusele hoiatuslaused.

Tarnijad võivad olla:

- ainete tootjad või importijad;
- segude importijad;
- ainete või segude allkasutajad (sh segutootjad);
- ainete ja segude levitajad (sh jaemüüjad), ja/või
- CLP-määruse I lisa punktis 2.1 nimetatud lõhketoodete tootjad või importijad.

Hoiatuslauseid valides tuleb lähtuda CLP-määruse artiklitest 22 ja 28 ning CLP-määruse IV lisast.

Artikkel 22

Hoiatuslaused

1. *Mürgistusel esitatakse asjakohased hoiatuslaused.*
2. *Hoiatuslaused valitakse lausete seast, mis on esitatud I lisa 2.–5. osa tabelites, milles on märgitud iga ohuklassi mürgistuselemendid.*
3. *Hoiatuslaused valitakse vastavalt IV lisa 1. osas sätestatud kriteeriumidele, võttes arvesse ohulauseid ja aine või segu kavandatavat või kindlaksmääratud kasutusala või -alasid.*
4. *Hoiatuslaused sõnastatakse kooskõlas IV lisa 2. osaga.*

Artikkel 28

Hoiatuslausete eelisjärjekorra põhimõtted

1. *Kui hoiatuslausete valimise tulemusena selgub, et teatavad hoiatuslaused on teatava aine, segu või pakendi puhul selgelt üleaarused või mittevajalikud, jäetakse need laused mürgistusele kandmata.*
2. *Kui ainet või segu tarnitakse elanikkonnale, esitatakse mürgistusel üks hoiatuslause selle aine või segu kõrvaldamise ning samuti pakendi kõrvaldamise kohta, v.a juhul, kui seda artikli 22 kohaselt ei nõuta. Kõigil muudel juhtudel ei ole kõrvaldamise hoiatuslause lisamine nõutav, kui on selge, et aine või segu või pakendi kõrvaldamine ei ohusta inimeste tervist ega keskkonda.*
3. *Mürgistusel ei esitata rohkem kui kuus hoiatuslauset, v.a juhul, kui see on vajalik ohtude laadi ja raskusastme kajastamiseks.*

IV lisa

„Hoiatuslausete valikul vastavalt artiklile 22 ja artikli 28 lõikele 3 võivad tarnijad kasutada erinevaid [IV lisa] tabelites esitatud hoiatuslauseid, võttes arvesse hoiatuse selgust ja arusaadavust. (...)”

ÜRO GHSis ega CLP-määruses ei sätestata selgesõnalisi reegleid mürgistuse hoiatuslausete valimiseks (v.a artiklid 22 ja 28 ning põhijuhised, mis on esitatud CLP-määruse IV lisa tabelite 6.1–6.5 veerus „Kasutamistingimused”).

Teisalt on CLP-määruse/ÜRO GHSi kohaste hoiatuslausete arv enam kui kahekordistunud, võrreldes ohtlike ainete direktiivi kohaste S-lausetega. Olukorras, kus valikueeskirjad puuduvad, on CLP-määruse VI lisa loetletud keskmiselt ohtliku aine jaoks vabalt võimalik määrata ohtlikkuse alusel üle 20 hoiatuslause (vt juhendi [punkt 3.4](#)). Üldjuhul ei ole CLP-määruse kohaselt vaja märgistusele kanda üle kuue hoiatuslause, v.a juhul, kui seda on vaja ohtude laadi ja raskusastme kajastamiseks. Seetõttu tuleb hoiatuslausete arvu tõhusate valikureeglitega tuntuvalt vähendada.

7.2 Metoodika

CLP-määruse kohane hoiatuslausete valik põhineb:

- CLP-määruse artiklite 22 ja 28 sätetel ja
- põhijuhistel, mis on esitatud CLP-määruse IV lisa tabelite 6.1–6.5 veerus „Kasutamistingimused”, ja
- valikutabelites hoiatuslausete all asuvatel juhistel (juhendi [punkt 7.3](#)).

CLP-määruse kohaste hoiatuslausete valikul lähtutakse allpool esitatud põhimõtetest:

- Hoiatuslaused⁵¹ tuleks valida kooskõlas CLP-määruse artiklis 28 ja IV lisa 1. osas sätestatud eeskirjadega.
- Hoiatuslausete valimisel tuleks arvesse võtta aine või seguga seonduvaid ohte ning kindlakstehtud või prognoositud kasutustingimusi.
- Kui kahe hoiatuslause sisu on ilmselgelt dubleeriv, tuleks valida neist asjakohasem.
- Hoiatuslausete määramisel lähtutakse nn valgusfoori süsteemist. Siinses juhendis eristatakse hoiatuslauseid, mida on ohumärgistusel „äärmiselt soovitatav”, „soovitatav”, „ei ole kohustuslik” kasutada või soovitatav „mitte kasutada”.
- Konkreetset soovitust tuleks kaaluda esialgsete CLP-määruse kohaste kasutustingimuste seisukohast, mida on valikutabelites täpsustatud asjakohaste hoiatuslausete juures.
- CLP-määruses on nimetatud kaks sihtrühma: elanikkond ja tööstuslikud/kutselised kasutajad. Kui sihtrühma ei ole sõnaselgelt määratud, kehtivad kasutustingimused nii elanikkonnale kui ka tööstuslikele/kutselistele kasutajatele.
- Kui mingi hoiatuslause kasutamine on (äärmiselt) soovitatav, kuid lause sisaldab erandeid („välja arvatud juhul, kui”), ei tohiks lauset kasutada, kui kehtivad erandis kirjeldatud („välja arvatud juhul, kui”) tingimused.

Näide

Hoiatuslauset P264 („Pärast käitlemist pesta hoolega ...”), mis tähistab 1. kategooria nahasöövituse ohuklassi, ei tohiks kasutada, kui tööstuslike/kutseliste kasutajate jaoks on aine või segu ohumärgistusel juba hoiatuslause P280 („Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski”).

⁵¹ Need on sarnased, kuid mitte alati identsed varasemate ohutuslausetega (S-laused), mis olid sätestatud ohtlike ainete direktiivis.

Vastupidi – kui hoiatuslause ei ole kohustuslik, tuleks seda kasutada siis, kui kehtivad erandis kirjeldatud („välja arvatud juhul, kui“) tingimused.

Näide

Hoiatuslauset P410 („Hoida päikesevalguse eest“), mis tähistab rõhu all olevate gaaside ohuklassi, tuleks kohaldada juhul, kui kirjeldatud gaasid (aeglaselt) lagunevad või polümeriseeruvad.

- Sarnaselt eelmisele punktile: kui kindla hoiatuslause kasutamine on (äärmiselt) soovitatav ainult teatud tingimustes, siis muudes tingimustes tuleks see kasutamata jätta.

Näide

Hoiatuslauset P260 („Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata“) ei soovitata kasutada selliste nahka söövitavate ainete või segudega, mille puhul sissehingamine ei ole tõenäoline (nt ained või segud, mis ei ole lenduvad ja mille kasutamisel ei teki sissehingatavaid osakesi ega udu).

- Mõne ohu korral tuleb üldjuhul soovitada mitme spetsiifilise hoiatuslause kasutamist. Selle tagajärjel võidakse ka lihtsate ainete mürgistamisel kergesti ületada kuue hoiatuslause sihtarvu.

Teisalt ei ole mürgis võrreldes ohutuskaardiga alati ainus ja kõige sobivam viis teabe edastamiseks tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, nt hoiatuslause P241 („Kasutada plahvatuskindlaid elektri-/ventilatsiooni-/valgustus-/.../seadmeid“). Sellisel juhul osutatakse juhendis ka ohutuskaardile, lisades tavaliselt soovitusel esitada hoiatuslause nii märgisel kui ka ohutuskaardil. Märgisel esitamise soovitus on sel juhul ohutuskaardi kohta antud soovitusel võrreldes teisejärguline, vt näiteks hoiatuslause P241 tuleohtlike vedelike või P373 lõhkeainetega seotud ohtude kohta („Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid“). Mõnikord on isegi soovitatav esitada asjakohased hoiatuslauseid **ainult** ohutuskaardi vastavas jaos.

- Füüsikaliste ohtude korral tuleks alati kontrollida, kas neid ohte hõlmavat ainet või segu tarnitakse elanikkonnale või kas elanikkond käitleb seda. Kui see ei ole nii, on täiendavate hoiatuslausete esitamine teisejärguline (vähem oluline soovitus).
- Teatavate CLP-määruse IV lisa tabelis 6.5 loetletud ohuklasside korral nõutakse vähemalt ühte hoiatuslauset elanikkonnale tarnitavate ainete või segude kõrvaldamise kohta, kooskõlas artikli 28 lõikega 2.
- Kui kaks või enam hoiatuslauset, mida saab kasutada ka eraldi, soovitatakse ühendada, täpsustatakse seda kasutustingimustes sõnadega „(Äärmiselt) soovitatav koos hoiatuslause(te)ga Pxxx“.

Näide

Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P302+P352 („NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke veega/...“), kui kasutatakse hoiatuslauset P310 („Pöörduge viivitamata MÜRGISTUSTEABEKESKUSE/arsti/ poole...“), kui tegu on 1. ja 2. kategooria (nahakaudse) ägeda mürgisuse ohuklassiga.

Sellised ühendlauseid loetakse üheks hoiatuslauseks.

- Lisajuhiseid antakse hoiatuslausetega P101 („Arsti poole pöördudes võtta kaasa toote pakend või etikett“), P102 („Hoida lastele kättesaamatus kohas“) ja P103 kohta („Enne kasutamist tutvuda etiketil oleva infoga“), mis käsitlevad elanikkonnale tarnitavaid ohtlikke aineid ja segusid (vt juhendi [alpunktis 7.3.1](#) esitatud tabel).

NB! Kui ained ja segud on korraka klassifitseeritud nii füüsikalise, tervise- kui ka keskkonnoahu alusel, võib selles juhendis esitatud eeskirjade põhjal tehtud valiku tulemusena ikkagi juhtuda, et lausete lõplik arv märgistusel ületab märgatavalt kuue lause sihtarvu (vt [näide C](#) juhendi [punktis 7.4](#)). Isegi kui see on CLP-määruse artikli 28 lõike 3 alusel põhimõtteliselt lubatud, on küsitav, kas selline märgistusteabe hulk on jätkuvalt arusaadav, eriti juhul, kui esitatakse pikki ühendlauseid.

Seetõttu soovitatakse käesoleva juhendi alusel valitavate hoiatuslausetega hindamisel võtta arvesse järgmisi põhimõtteid:

- teatud ennetus- ja reageerimislaused sisaldavad teistest tungivamaid nõuandeid, sest kiire tegutsemine võib olla eluliselt oluline. Seepärast tuleb silmas pidada, et kui erinevate ohtude kohta valitakse sarnased, kuid erisuguste prioriteetidega hoiatuslauseid, tuleks valida kõige rangemad. Selle otsuse saab teha üksnes juhtumipõhiselt ja see sõltub suuresti kaasnevatest ohtudest.

Näide

Kui aine on klassifitseeritud ägedalt mürgiseks ja kantserogeenseks, on ägeda mürgisuse korral võetavad esmaabimeetmed olulisemad kui pikaajaline toime. See tähendab, et hoiatuslausetega P310 („Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSE/arstiga/...“), on olulisem kui P311 („Võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSE/arstiga/...“), P312 („Halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSE/arstiga/...“) ja P313 („Pöördu arsti poole“).

- parem on jätta vähem kategoorilised laused märgistusele kandmata ja esitada need ohutuskaardil;
- hoiatuslausetega arvu vähendamiseks tuleb arvesse võtta ka ohulausetega sisu:

Näide

Pürofoorsete vedelike ja pürofoorsete tahkete ainetega seotud ohuklassi korral võib välja jätta hoiatuslausetega P222 („Hoida õhuga kokkupuute eest“), kui kasutatakse ohulausetega H250 („Kokkupuutel õhuga süttib iseenesest“).

Kui koostatakse ohutuskaart, tuleb CLP-ohumürgistusele valitud hoiatuslaused lisada selle punkti 2.2 („Mürgistuselemendid“), vt [Ohutuskaartide koostamise juhend](#). Ka valikust eemaldatud laused saab esitada ohutuskaardi asjaomastes punktides, et anda tööstuslikule või kutselisele kasutajale piisavat teavet aine või segu ohutu käitlemise kohta.

7.3 Valikutabelid

Allpool esitatud valikutabelid (alapunktid [7.3.1](#)–[7.3.5](#) järgivad ÜRO GHSi 3. lisa 3. jaotises esitatud tabelite vormingut. Tabelid on järjestatud sobival viisil ohuklassi ja -kategooria alusel.

See juhend põhineb CLP-määruse artiklites 22 ja 28 sätestatud üldnõuetel ning CLP-määruse IV lisa tabelite 6.1–6.5 kasutamistingimusi käsitlevates veergudes antud põhijuhistel. Muu hulgas võetakse arvesse aine või segu ettenähtud kasutusalasid ja füüsikalisi omadusi.

Algsed CLP-määruse kohased kasutamistingimused on allpool esitatud valikutabelites vastavate hoiatuslausetega all musta värvi kirjas. Seevastu kasutamistingimused, mis kujutavad endast ELi juhiseid, on tähistatud **tärni (★)** ja **sinise värviga**, et eristada neid algsetest CLP-määruse kasutamistingimustest (vt ka CLP-määruse IV lisa tabelite 6.1–6.5 kasutamistingimusi käsitlevaid veerge).

Kui hoiatuslause tekstis on **kaldkriips „/“**, näitab see, et valida tuleb fraaside vahel, mida see eraldab.

Näide

Hoiatuslauset P280 („Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski“) võib lugeda kas „Kanda kaitseprille“ või „Kanda kaitseprille ja kaitsemaski“.

Kolm punkti „...“ hoiatuslause tekstis näitab, et kõiki kohaldatavaid tingimusi ei ole loetletud. Seepärast peab tootja või tarnija lisama vajaliku teabe.

Näide

Hoiatuslauses P312 („Halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSE/arstiga/...“) näitab „...“, et tootja või tarnija peab täpsustama muud valikuvõimalused.

Kui hoiatuslause teatavat teksti ümbritsevad **nurksulud [...]**, näitab see, et nurksulgudes olev tekst ei ole iga juhtumi korral asjakohane ja seda tuleks kasutada vaid teatavatel asjaoludel. Sellisel juhul on lisatud kasutustingimused ja selgitatud, millal tuleks teksti kasutada.

Näide

Hoiatuslause P284 ütleb: „[Ebapiisava ventilatsiooni korral] kanda hingamisteede kaitsevahendit“. See hoiatuslause esitatakse koos järgmise kasutustingimusega: „- teksti nurksulgudes võib kasutada, kui kasutamiskohas esitatakse koos kemikaaliga teave, millist tüüpi ventilatsioon tagab ohutu kasutamise.“ Tingimuse kohaldamist tuleks tõlgendada nii, et kui koos kemikaaliga on esitatud teave, millist tüüpi ventilatsioon tagab ohutu kasutamise, siis **võib** nurksulgudes olevat teksti kasutada. Sellisel juhul oleks hoiatuslause P284 järgmine: „Ebapiisava ventilatsiooni korral kanda hingamisteede kaitsevahendit“. Kui aga koos kemikaaliga sellist teavet ei esitata, siis **ei** tohi nurksulgudes olevat teksti kasutada ja hoiatuslause P284 peab olema järgmine: „Kanda hingamisteede kaitsevahendit“.

Hoiatuslause valimisel tabelites esitatud kasutustingimuste alusel võivad tarnijad neid lauseid kombineerida, lähtudes hoiatuste selgusest ja mõistetavusest. Sel juhul tuleb üksiklausete konkreetne sõnastus ühendlauses säilitada. Valikutabelite järel esitatakse neli näidet ainetest (A, B, C ja D), mis näitlikult selgitavad märgistusel kasutatavate hoiatuslausete valikut (vt juhendi [punkt 7.4](#)).

7.3.1 Üldised hoiatuslaused**Hoiatuslause**

P101

Arsti poole pöördudes võtta kaasa toote pakend või etikett.

- Tarbekaubad

- ★ Äärmiselt soovitatav kõikide ainete ja segude puhul, mis on klassifitseeritud terviseohlikuks ja mida müüakse elanikkonnale

P102

Hoida lastele kättesaamatus kohas.

- Tarbekaubad

- ★ Äärmiselt soovitatav kõikide ainete ja segude puhul, mida müüakse elanikkonnale, välja arvatud üksnes keskkonnaohlikuks klassifitseeritud ained ja segud
- ★ Kehtib ka pakendite kohta, mis on vaja varustada lastekindla turvasulguriga (II lisa, alapunkt 3.1.1.1).

P103

Enne kasutamist tutvuda etiketil oleva infoga.

- Tarbekaubad

- ★ Ei ole kohustuslik, kuid võib olla nõutav muude ELi õigusaktidega

7.3.2 Füüsikaliste ohtudega seotud spetsiifilised hoiatuslaused

7.3.2.1 Lõhkeained

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Ebapüsiv lõhkeaine	Ettevaatust	H200 Ebapüsiv lõhkeaine

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P201</p> <p>Enne kasutamist tutvuda erijuhistega.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P250</p> <p>Hoida kriimustamise/põrutuse/.../hõõrdumise eest.</p> <p>★ kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab käitlusviisid, mida tuleb vältida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui lõhkeaine ei ole mehaaniliselt tundlik</p>	<p>P370+P372+P380+P373</p> <p>Tulekahju korral: plahvatusoht. Ala evakueerida. Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P401</p> <p>Säilitada vastavalt ...</p> <p>... Tootja/tarnija täpsustab kohaldatavad kohalikud/piirkondlikud/riiklikud/rahvusvahelised eeskirjad.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav lisada ohutuskardile. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast</p>

<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav on kohaldada kogu hoiatuslauset P280</p>			
--	--	--	--

7.3.2.1 Lõhkeained (järg)

Ohukategooria	Tunnusõna	Ohulause
Alamklass 1.1	Ettevaatust	H201 Plahvatusohtlik; massiplahvatusoht
Alamklass 1.2	Ettevaatust	H202 Plahvatusohtlik; suur laialipaiskumisoht
Alamklass 1.3	Ettevaatust	H203 Plahvatusohtlik; süttimis-, plahvatus- või laialipaiskumisoht

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P230</p> <p>Niisutada ...ga</p> <p>- ainete ja segude puhul, mida niisutatakse, lahjendatakse, lahustatakse või suspendeeritakse aeglustiga eesmärgiga vähendada või pärssida nende plahvatusohtlike omadusi (desensibiliseeritud lõhkeained).</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva materjali.</p>	<p>P370+P372+P380+P373</p> <p>Tulekahju korral: plahvatusoht. Ala evakueerida. Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P401</p> <p>Säilitada vastavalt ...</p> <p>... Tootja/tarnija täpsustab kohaldatavad kohalikud/piirkondlikud/riiklikud/rahvusvahelised eeskirjad.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav lisada ohutuskaardile. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>

<p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p> <p>- kui lõhkeaine on elektrostaatiliselt tundlik.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p> <p>P250</p> <p>Hoida kriimustamise/põrutuse/.../hõõrdumise eest.</p> <p>★ kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab käitlusviisid, mida tuleb vältida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui lõhkeaine ei ole mehaaniliselt tundlik</p>			<p>★ Kohustuslik elanikkonnale tarnitavate lõhkeainete puhul (kui liikmesriigid nende tarnimist lubavad)</p>
--	--	--	--

<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Kaitsekindad/kaitserõivastus/kaitseprillid on äärmiselt soovitatavad tööstuslike/kutseliste kasutajate jaoks★ Tööstuslike/kutselistel kasutajatel on äärmiselt soovitatav kasutada kaitsemaski, kui tooted võivad tekitada ohtlikke osakesi★ Soovitatav elanikkonnale tarnitavate lõhkeainete puhul (kui liikmesriigid nende tarnimist lubavad)			
---	--	--	--

7.3.2.1 Lõhkeained (järg)

Ohukategooria

Alamklass 1.4

Tunnussõna

Hoiatus

Ohulause

H204 Süttimis- või laialipaiskumisoht

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P370+P372+P380+P373</p> <p>Tulekahju korral: plahvatusoht. Ala evakueerida. Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.</p> <p>- välja arvatud alamklassi 1.4 (sobivusrühm S) kuuluvate veopakendis lõhkeainete puhul.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P401</p> <p>Säilitada vastavalt ...</p> <p>... Tootja/tarnija täpsustab kohaldatavad kohalikud/piirkondlikud/riiklikud/r ahvusvahelised eeskirjad.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav lisada ohutuskaardile. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riikli kele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale tarnitavate lõhkeainete</p>
<p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P370+P380+P375</p> <p>Tulekahju korral: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt.</p> <p>- alamklassi 1.4 (sobivusrühm S) kuuluvate veopakendis lõhkeainete puhul.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>		
<p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p> <p>- kui lõhkeaine on elektrostaatiliselt tundlik.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p>			

<p>P250</p> <p>Hoida kriimustamise/põrutuse/.../hõõrdumise eest.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik. <p>... Tootja/tarnija määrab käitlusviisid, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik ★ Ei ole kohustuslik, kui lõhkeaine ei ole mehaaniliselt tundlik <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kaitsekindad/kaitserõivastus/kaitseprillid on äärmiselt soovitatavad tööstuslike/kutseliste kasutajate jaoks ★ Tööstuslikel/kutselistel kasutajatel on äärmiselt soovitatav kasutada kaitsemaski, kui tooted võivad tekitada ohtlikke osakesi ★ Soovitatav elanikkonnale tarnitavate lõhkeainete puhul (kui liikmesriigid nende tarnimist lubavad) 			<p>puhul (kui liikmesriigid nende tarnimist lubavad)</p>
---	--	--	--

7.3.2.1 Lõhkeained (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Alamklass 1.1	Hoiatus	H205 Süttimise korral massiplahvatusoht

*Täiendav
 ohupiktogr
 amm
 puudub*

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P230</p> <p>Niisutada ...ga</p> <p>- ainete ja segude puhul, mida niisutatakse, lahjendatakse, lahustatakse või suspendeeritakse aeglustiga eesmärgiga vähendada või pärssida nende plahvatusohtlike omadusi (desensibiliseeritud lõhkeained).</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva materjali.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P370+P372+P380+P373</p> <p>Tulekahju korral: plahvatusoht. Ala evakueerida. Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P401</p> <p>Säilitada vastavalt ...</p> <p>... Tootja/tarnija täpsustab kohaldatavad kohalikud/piirkondlikud/riiklikud/rahvusvahelised eeskirjad.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav lisada ohutuskardile. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale tarnitavate lõhkeainete puhul (kui liikmesriigid nende tarnimist lubavad)</p>

<p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p> <p>- kui lõhkeaine on elektrostaatiliselt tundlik.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P250</p> <p>Hoida kriimustamise/põrutuse/.../hõõrdumise eest.</p> <p>- kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab käitlusviisid, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik ★ Ei ole kohustuslik, kui lõhkeaine ei ole mehaaniliselt tundlik <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p>			
--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ★ Kaitsekindad/kaitserõivastus/kaitsepillid on äärmiselt soovitatavad tööstuslike/kutseliste kasutajate jaoks ★ Tööstuslikel/kutselistel kasutajatel on äärmiselt soovitatav kasutada kaitsemaski, kui tooted võivad tekitada ohtlikke osakesi ★ Soovitatav elanikkonnale tarnitavate lõhkeainete puhul (kui liikmesriigid nende tarnimist lubavad) 			
---	--	--	--

Märkused lõhkeainete märgistamise kohta

Pakendamata lõhkeainetel või lõhkeainetel, mis on ümber pakendatud muusse pakendisse kui originaalpakend või samasugune pakend, peavad olema kõik järgmised märgistuselemendid:

piktogramm: plahvatav pomm;

tunnussõna „Ettevaatust“ ja

ohulause „Plahvatusohtlik; massiplahvatusoht“,

v.a juhul, kui näidatakse, et oht vastab ühele CLP-määruse I lisa tabelis 2.1.2 loetletud ohukategooriale, millisel juhul tuleb sellele määrata vastav sümbol, tunnussõna ja/või ohulause.

Ainetel ja segudel, mis tarnitud kujul on ohtlike kaupade vedu käsitlevate ÜRO soovitude katsete ja kriteeriumide käsiraamatu I osa 12. jao 2. katseseeria kohaselt saanud positiivse tulemuse ja mis on vabastatud klassifitseerimisest lõhkeainena (ohtlike kaupade vedu käsitlevate ÜRO soovitude katsete ja kriteeriumide käsiraamatu I osa 16. jao 6. katseseeria kohaselt saadud negatiivse tulemuse põhjal), on sellest hoolimata plahvatuslikud omadused. Kasutajat tuleb sellisest olemuslikust plahvatusohtlikkusest teavitada, sest käitlemisel (eelkõige aine või segu pakendist eemaldamisel või ümberpakendamisel) ja säilitamisel tuleb sellega arvestada. Sel põhjusel tuleb aine või segu plahvatusohtlikkusest teatada ohutuskaardi 2. ja 9. jaos ning vajaduse korral muudes punktides.

7.3.2.2 Tuleohtlikud gaasid (sh keemiliselt ebapüsivad gaasid)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H220 Eriti tuleohtlik gaas
2	Hoiatus	H221 Tuleohtlik gaas

Piktogramm üksnes 1. ohukategooria puhul.

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P377</p> <p>Lekkiva gaasi põlemise korral mitte kustutada, välja arvatud juhul, kui leket on võimalik ohutult peatada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P381</p> <p>Lekke korral eemaldada kõik süüteallikad.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P403</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	

7.3.2.2 Tuleohtlikud gaasid (sh keemiliselt ebapüsivad gaasid) (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause	Täiendav ohupiktogramm
A	Täiendav tunnussõna puudub.	H230 Võib reageerida plahvatuslikult isegi õhuga kokku puutumata.	amm
B	Täiendav tunnussõna puudub.	H231 Võib reageerida plahvatuslikult isegi õhuga kokku puutumata kõrgenenud rõhul ja/või temperatuuril.	puudub

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P202 Mitte käidelda enne ohutusnõuetega tutvumist ja nendest arusaamist. ★ Äärmiselt soovitatav			

Märkus. Selles tabelis loetletakse ainult need hoiatuslaused, mis on määratud gaasi keemilise ebapüsivuse tõttu. Muude hoiatuslausete kohta, mis määratakse tuleohtlikkuse alusel, vt eelmisel leheküljel tabel (1. ja 2. kategooria) tuleohtlike gaaside kohta.

7.3.2.3 Aerosoolid

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H222 Eriti tuleohtlik aerosool H229 Mahuti on rõhu all: kuumenemisel võib lõhkeda
2	Hoiatus	H223 Tuleohtlik aerosool H229 Mahuti on rõhu all: kuumenemisel võib lõhkeda

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Määratud vastavalt direktiivile 75/324/EMÜ</p> <p>P211</p> <p>Mitte pihustada leekidesse või muusse süüteallikasse.</p> <p>★ Määratud vastavalt direktiivile 75/324/EMÜ</p> <p>P251</p> <p>Mitte purustada ega põletada isegi pärast kasutamist.</p> <p>★ Määratud vastavalt direktiivile 75/324/EMÜ</p>		<p>P410+P412</p> <p>Hoida päikesevalguse eest. Mitte hoida temperatuuril üle 50 °C / 122 °F.</p> <p>Tootja/tarnija peab kasutama kehtivat temperatuuriskaalat.</p> <p>★ Määratud vastavalt direktiivile 75/324/EMÜ</p>	

*Täiendav
 ohupiktogr
 amm
 puudub*

7.3.2.3 Aerosoolid (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
3	Hoiatus	H229 Mahuti on rõhu all: kuumenemisel võib lõhkeda

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P210 Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada. ★ Määratud vastavalt direktiivile 75/324/EMÜ		P410+P412 Hoida päikesevalguse eest. Mitte hoida temperatuuril üle 50 °C / 122 °F. Tootja/tarnija peab kasutama kehtivat temperatuuriskaalat. ★ Määratud vastavalt direktiivile 75/324/EMÜ	
P251 Mitte purustada ega põletada isegi pärast kasutamist. ★ Määratud vastavalt direktiivile 75/324/EMÜ			

7.3.2.4 Oksüdeerivad gaasid

Ohukategooria

1

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H270 Võib põhjustada süttimise või soodustada põlemist, oksüdeeriv

Hoiauslused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P220 Hoida eemal rõivastest ja muust süttivast materjalist. ★ Äärmiselt soovitatav	P370+P376 Tulekahju korral: leke peatada, kui seda on võimalik teha ohutult. ★ Ei ole kohustuslik ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile	P403 Hoida hästi ventileeritavas kohas. ★ Äärmiselt soovitatav	
P244 Hoida ventiilid ja liitmikud õlist ja rasvast puhtad. ★ Äärmiselt soovitatav			

7.3.2.5 Rõhu all olevad gaasid

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Surugaas	Hoiatus	H280 Sisaldab rõhu all olevat gaasi, kuumenemisel võib plahvatada
Veeldatud gaas	Hoiatus	H280 Sisaldab rõhu all olevat gaasi, kuumenemisel võib plahvatada
Lahustatud gaas	Hoiatus	H280 Sisaldab rõhu all olevat gaasi, kuumenemisel võib plahvatada

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
		P410+P403 Hoida päikesevalguse eest. Hoida hästi ventileeritavas kohas. - Hoiatuslause P410 võib välja jätta gaaside puhul, mis asuvad ÜRO ohtlike kaupade veo soovituste pakendamisjuhise P200 kohastes transporditavates gaasiballoonides, v.a juhul, kui need gaasid lagunevad või polümeriseeruvad (aeglaselt). ★ Ei ole kohustuslik	

7.3.2.5 Rõhu all olevad gaasid (järg)

Ohukategooria

Külmutatud veeldatud gaas Hoiatus

Tunnussõna

Hoiatus

Ohulause

H281 Sisaldab külmutatud gaasi, võib põhjustada külmapõletusi või – kahjustusi

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P282 Kanda külmakaitsekindaid ning kaitsemaski või kaitseprille. ★ Äärmiselt soovitatav, kui on vedelikupritsmete tekkimise võimalus, nt krüogeensete vedelike üleviimise ajal. Sellisel juhul tuleks ohutuskaardile kirja panna küljekaitsega prillide või kaitsemaski kasutamine	P336+P315 Sulatada külmunud osad leiges vees. Kannatada saanud piirkonda mitte hõõruda. Pöörduda viivitamata arsti poole. ★ Soovitatav	P403 Hoida hästi ventileeritavas kohas. ★ Ei ole kohustuslik	

7.3.2.6 Tuleohtlikud vedelikud

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H224 Eriti tuleohtlik vedelik ja aur
2	Ettevaatust	H225 Väga tuleohtlik vedelik ja aur
3	Hoiatus	H226 Tuleohtlik vedelik ja aur

Hoiatuslaused				
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine	
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P233</p> <p>Hoida mahuti tihedalt suletuna.</p> <p>- kui vedelik on lenduv ja võib luua plahvatusohtliku keskkonna.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav 1. kategooria puhul, välja arvatud juhul, kui P404 on juba määratud</p> <p>★ Soovitatav 2. kategooria puhul, välja arvatud juhul, kui P404 on juba määratud</p> <p>★ Ei ole kohustuslik 3. kategooria puhul</p>	<p>P303+P361+P353</p> <p>NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: võtta viivitamata kõik saastunud rõivad seljast. Loputada nahka veega [või loputada duši all].</p> <p>- nurksulgudes esitatud tekst lisatakse juhul, kui tootja/tarnija seda konkreetse kemikaali puhul asjakohaseks peab.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud vajaduse korral, nt võimaliku plahvatusohtliku</p>	<p>P403+P235</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida jahedas.</p> <p>- 1. kategooria tuleohtlike vedelike ja muude tuleohtlike vedelike puhul, mis on lenduvad ja võivad tekitada plahvatusohtlikku keskkonda.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelisele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>	

<p>P235</p> <p>Hoida jahedas.</p> <p>- 1. kategooria tuleohtlike vedelike ja muude tuleohtlike vedelike puhul, mis on lenduvad ja võivad tekitada plahvatusohtliku keskkonna.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, välja arvatud juhul, kui on määratud P403+P235</p> <p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p> <p>- kui vedelik on lenduv ja võib luua plahvatusohtliku keskkonna.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p> <p>P241</p> <p>Kasutada plahvatuskindlaid [elektri-/ventilatsiooni-/valgustus-/...] seadmeid.</p> <p>- kui vedelik on lenduv ja võib luua plahvatusohtliku keskkonna</p> <p>- nurksulgudes teksti võib kasutada, et täpsustada elektri-, ventilatsiooni-, valgustus- või muud seadmed, kui see on vajalik ja asjakohane.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p> <p>P242</p> <p>Mitte kasutada seadmeid, mis võivad tekitada sädemeid.</p>	<p>keskkonna tekke tõttu</p> <p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>... Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>		
--	--	--	--

<p>- kui vedelik on lenduv ja võib luua plahvatusohtliku keskkonna ja kui süttimiseks vajalik minimaalne energia on väga väike. (See kehtib ainete ja segude kohta, mille süttimiseks vajalik energia on < 0,1 mJ, nt süsinikdisulfiid).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P243</p> <p>Rakendada ettevaatusabinõusid staatilise elektri vastu.</p> <p>- kui vedelik on lenduv ja võib luua plahvatusohtliku keskkonna.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 			
--	--	--	--

7.3.2.7 Tuleohtlikud tahked ained

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H228 Tuleohtlik tahke aine
2	Hoiatus	H228 Tuleohtlik tahke aine

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p> <p>- kui tahke aine on elektrostaatiliselt tundlik</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p>	<p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>		

<p>P241</p> <p>Kasutada plahvatuskindlaid [elektri-/ventilatsiooni-/valgustus-/...] seadmeid.</p> <p>- kui võib esineda tolmupilvi. - nurksulgudes teksti võib kasutada, et täpsustada elektri-, ventilatsiooni-, valgustus- või muud seadmed, kui see on vajalik ja asjakohane.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 			
--	--	--	--

7.3.2.8 Isereageerivad ained ja segud

Ohukategooria

Tüüp A

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H240 Kuumenemisel võib plahvatada

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui pakend on oluline ohtlike reaktsioonide või plahvatuse ennetamiseks või mõju pärssimiseks</p> <p>P235</p> <p>Hoida jahedas.</p> <p>- võib välja jätta, kui hoiatuslause P411 on märgistusel esitatud.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P370+P372+P380+P373</p> <p>Tulekahju korral: plahvatusoht. Ala evakueerida. Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P403</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>- välja arvatud kontrollitava temperatuuriga isereageerivad ained ja segud või orgaanilised peroksiidid, sest võib toimuda kondenseerumine ja seejärel külmumine.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P411</p> <p>Hoida temperatuuril mitte üle ... °C/... °F.</p> <p>- kui on vajalik temperatuurikontroll (CLP-määruse I lisa alapunkti 2.8.2.4 või 2.15.2.3 kohaselt) või kui seda peetakse muudel põhjustel vajalikuks.</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja.</p>

<p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p> <p>- kui orgaanilised peroksiidid on elektrostaatiliselt tundlikud ja võivad tekitada plahvatusohtliku keskkonna.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Äärmiselt soovitatav		<p>... Tootja/tarnija määrab temperatuuri, kasutades kehtivat temperatuuriskaalat.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Äärmiselt soovitatav <p>P420</p> <p>Hoida eraldi.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst	
---	--	---	--

7.3.2.8 Isereageerivad ained ja segud (järg)

Ohukategooria

Tüüp B

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H241 Kuumenemisel võib süttida või plahvatada

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P235</p> <p>Hoida jahedas.</p> <p>- võib välja jätta, kui hoiatuslause P411 on märgistusel esitatud</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P370+P380+P375[+P378]⁵²</p> <p>Tulekahju korral: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt. [Kasutada kustutamiseks ...].</p> <p>- nurksulgudes esitatud teksti kasutada, kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>... Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>★ Nurksulgudes tekst on äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>	<p>P403</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>- välja arvatud kontrollitava temperatuuriga isereageerivad ained ja segud või orgaanilised peroksiidid, sest võib toimuda kondenseerumine ja seejärel külmumine</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P411</p> <p>Hoida temperatuuril mitte üle ... °C/... °F.</p> <p>- kui on vajalik temperatuurikontroll (CLP-määruse I lisa alapunkti 2.8.2.4 või 2.15.2.3 kohaselt) või kui</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/rii kliikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segud suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele</p>

⁵² Nurksulgude kasutamist on selgitatud juhendi [punktis 7.3](#).

<p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p> <p>- kui orgaanilised peroksiidid on elektrostaatiliselt tundlikud ja võivad tekitada plahvatusohtliku keskkonna</p> <ul style="list-style-type: none">★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Äärmiselt soovitatav		<p>seda peetakse muudel põhjustel vajalikuks.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab temperatuuri.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Äärmiselt soovitatav <p>P420</p> <p>Hoida eraldi.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst	<p>õigusaktidele ei ole vajalik</p> <ul style="list-style-type: none">★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja
--	--	---	---

7.3.2.8 Isereageerivad ained ja segud (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Tüüp C	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp D	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp E	Hoiatus	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp F	Hoiatus	H242 Kuumenemisel võib süttida

Hoiatuslused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P235</p> <p>Hoida jahedas.</p> <p>- võib välja jätta, kui hoiatuslause P411 on märgistusel esitatud.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>	<p>P403</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>- välja arvatud kontrollitava temperatuuriga isereageerivad ained ja segud või orgaanilised peroksiidid, sest võib toimuda kondenseerumine ja seejärel külmumine.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P411</p> <p>Hoida temperatuuril mitte üle ... °C/... °F.</p> <p>- kui on vajalik temperatuurikontroll (CLP-</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelisele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>

<p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p> <p>- kui orgaanilised peroksiidid on elektrostaatiliselt tundlikud ja võivad tekitada plahvatusohtliku keskkonna</p> <ul style="list-style-type: none">★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Äärmiselt soovitatav		<p>määruse I lisa alapunkti 2.8.2.4 või 2.15.2.3 kohaselt) või kui seda peetakse muudel põhjustel vajalikuks.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab temperatuuri.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Äärmiselt soovitatav <p>P420</p> <p>Hoida eraldi.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst	
--	--	---	--

7.3.2.9 Pürofoorsed vedelikud

Ohukategooria

1

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H250 Kokkupuutel õhuga süttib iseenesest

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P222</p> <p>Hoida õhuga kokkupuute eest.</p> <p>– kui ohulause rõhutamist peetakse vajalikuks</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P231+P232</p> <p>Sisu käidelda ja hoida inertgaasis/... Hoida niiskuse eest.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva vedeliku või gaasi, kui „inertgaas“ ei ole asjakohane.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav lisada ohutuskaardile</p>	<p>P302+P334</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: hoida jahedas vees või panna peale niiske kompress.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>... Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>		

<p>P233 Hoida mahuti tihedalt suletuna. ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille /kaitsemaski. Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse. ★ Äärmiselt soovitatav</p>			
---	--	--	--

7.3.2.10 Pürofoorsed tahked ained

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H250 Kokkupuutel õhuga süttib iseenesest

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P222</p> <p>Hoida õhuga kokkupuute eest.</p> <p>kui ohulause rõhutamist peetakse vajalikuks</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P231+P232</p> <p>Sisu käidelda ja hoida inertgaasis/... Hoida niiskuse eest.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva vedeliku või gaasi, kui „inertgaas“ ei ole asjakohane.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav lisada ohutuskaardile</p>	<p>P302+P335+P334</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: Pühkida lahtised osakesed nahalt maha. Hoida jahedas vees või panna peale niiske kompress.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>... Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>		

<p>P233 Hoida mahuti tihedalt suletuna. ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski. Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse. ★ Äärmiselt soovitatav</p>			
--	--	--	--

7.3.2.11 Isekuumenevad ained ja segud

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H251 Isekuumenev, võib süttida
2	Hoiatus	H252 Suurtes kogustes isekuumenev; võib süttida

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P235</p> <p>Hoida jahedas.</p> <p>- võib välja jätta, kui hoiatuslause P413 on mürgistusel esitatud</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p>		<p>P407</p> <p>Jätta virnade või kaubaaluste vahele õhuvahe.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P413</p> <p>Kogust, mis ületab ... kg/... naela, hoida temperatuuril ... °C / ... °F.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab koguse ja temperatuuri, kasutades kehtivat skaalat.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui tootjal on eriteavet</p> <p>P420</p> <p>Hoida eraldi.</p> <p>★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst</p>	

7.3.2.12 Ained ja segud, millest kokkupuutel veega eraldub tuleohtlikke gaase

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H260 Kokkupuutel veega eraldab tuleohtlikke gaase, mis võivad iseenesest süttida
2	Ettevaatust	H261 Suurtes kogustes isekuumenev; võib süttida

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P223</p> <p>Vältida kokkupuudet veega.</p> <p>- kui ohulause rõhutamist peetakse vajalikuks.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P231+P232</p> <p>Sisu käidelda ja hoida inertgaasis/... . Kaitsta niiskuse eest.</p> <p>- kui aine või segu reageerib kergesti õhuniiskusega.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva vedeliku või gaasi, kui „inertgaas“ ei ole asjakohane</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui seda on vaja eraldi rõhutada</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P302+P335+P334</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: Pühkida lahtised osakesed nahalt maha. Hoida jahedas vees.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>	<p>P402+P404</p> <p>Hoida kuivas. Hoida suletud mahutis.</p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P231 on juba määratud</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav lisada ohutuskaardile</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvaheliste eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>

7.3.2.12 Ained ja segud, millest kokkupuutel veega eraldub tuleohtlikke gaase (järg)

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

3

Hoiatus

H261 Kokkupuutel veega eraldab tuleohtlikke gaase

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P231+P232</p> <p>Sisu käidelda ja hoida inertgaasis/... Hoida niiskuse eest.</p> <p>- kui aine või segu reageerib kergesti õhuniiskusega. ... Tootja/tarnija määrab sobiva vedeliku või gaasi, kui „inertgaas“ ei ole asjakohane.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui seda on vaja eraldi rõhutada</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>	<p>P402+P404</p> <p>Hoida kuivas. Hoida suletud mahutis.</p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P231 on juba määratud</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav lisada ohutuskaardile</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>

7.3.2.13 Oksüdeerivad vedelikud

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H271 Võib põhjustada süttimise või plahvatuse; tugev oksüdeerija

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest ja muust süttivast materjalist.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>P283</p> <p>Kanda tulekindlat või tule levikut aeglustavat rõivastust.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p>	<p>P306+P360</p> <p>RÕIVASTELE SATTUMISE KORRAL: saastunud rõivad ja nahk loputada viivitamata rohke veega ning alles seejärel rõivad eemaldada.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>P371+P380+P375</p> <p>Suure tulekahju korral ning kui on tegemist suurte kogustega: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P420</p> <p>Hoida eraldi.</p> <p>★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P220 on juba määratud</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segusuhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast</p>

	<p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>		
--	---	--	--

7.3.2.13 Oksüdeerivad vedelikud (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Ettevaatust	H272 Võib soodustada põlemist; oksüdeerija
3	Hoiatus	H272 Võib soodustada põlemist; oksüdeerija

Hoiatuslaused		
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest ja muust süttivast materjalist.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>

7.3.2.14 Oksüdeerivad tahked ained

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

1

Ettevaatust

H271 Võib põhjustada süttimise või plahvatuse; tugev oksüdeerija

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P306+P360</p> <p>RÕIVASTELE SATTUMISE KORRAL: saastunud rõivad ja nahk loputada viivitamata rohke veega ning alles seejärel rõivad eemaldada.</p> <p>★ Soovitatav</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segude suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>
<p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest ja muust süttivast materjalist.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P371+P380+P375</p> <p>Suure tulekahju korral ning kui on tegemist suurte kogustega: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>		
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p>		
<p>P283</p> <p>Kanda tulekindlat või tule levikut aeglustavat rõivastust.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p>	<p>Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>		

7.3.2.14 Oksüdeerivad tahked ained (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Ettevaatust	H272 Võib soodustada põlemist; oksüdeerija
3	Hoiatus	H272 Võib soodustada põlemist; oksüdeerija

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest ja muust süttivast materjalist.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>

7.3.2.15 Orgaanilised peroksiidid

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

Tüüp A

Ettevaatust

H240 Kuumenemisel võib plahvatada

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui pakend on oluline ohtlike reaktsioonide või plahvatuse ennetamiseks või mõju pärssimiseks</p> <p>P235</p> <p>Hoida jahedas.</p> <p>- võib välja jätta, kui hoiatuslause P411 on märgistusel esitatud</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p>	<p>P370+P372+P380+P373</p> <p>Tulekahju korral: plahvatusoht. Ala evakueerida. Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P403</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>- välja arvatud kontrollitava temperatuuriga isereageerivad ained ja segud või orgaanilised peroksiidid, sest võib toimuda kondenseerumine ja seejärel külmumine</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausega P411 või P235</p> <p>P410</p> <p>Hoida päikesevalguse eest.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P411 või P235 on juba määratud</p> <p>P411</p> <p>Hoida temperatuuril mitte üle ... °C/... °F.</p> <p>- kui on vajalik temperatuurikontroll (CLP-määruse I lisa alapunkti 2.15.2.3 kohaselt) või kui</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>

<p>- kui orgaanilised peroksiidid on elektrostaatiliselt tundlikud ja võivad tekitada plahvatusohtliku keskkonna</p> <ul style="list-style-type: none">★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitsepriile/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Äärmiselt soovitatav		<p> seda peetakse muudel põhjustel vajalikuks.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab temperatuuri, kasutades kehtivat temperatuuriskaalat.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Äärmiselt soovitatav <p>P420</p> <p>Hoida eraldi.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst	
---	--	--	--

7.3.2.15 Orgaanilised peroksiidid (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Tüüp B	Ettevaatust	H241 Kuumenemisel võib süttida või plahvatada

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P235</p> <p>Hoida jahedas.</p> <p>- võib välja jätta, kui hoiatuslause P411 on märgistusel esitatud</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p>	<p>P370+P380+P375[+P378]</p> <p>Tulekahju korral: Ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt. [Kasutada kustutamiseks ...].</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>- nurksulgudes esitatud teksti kasutada, kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P403</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>- välja arvatud kontrollitava temperatuuriga isereageerivad ained ja segud või orgaanilised peroksiidid, sest võib toimuda kondenseerumine ja seejärel külmumine</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausega P411 või P235</p> <p>P410</p> <p>Hoida päikesevalguse eest.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P411 või P235 on juba määratud</p> <p>P411</p> <p>Hoida temperatuuril mitte üle ... °C/... °F.</p> <p>- kui on vajalik temperatuurikontroll (CLP-määruse I lisa alapunkti 2.15.2.3 kohaselt) või kui</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklik ele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segude suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärastel</p>

<p>- kui orgaanilised peroksiidid on elektrostaatiliselt tundlikud ja võivad tekitada plahvatusohtliku keskkonna</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav 		<p>seda peetakse muudel põhjustel vajalikuks.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab temperatuuri, kasutades kehtivat temperatuuriskaalat.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P420</p> <p>Hoida eraldi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst 	<p>kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>
--	--	---	--

7.3.2.15 Orgaanilised peroksiidid (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Tüüp C	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp D	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp E	Hoiatus	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp F	Hoiatus	H242 Kuumenemisel võib süttida

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P235</p> <p>Hoida jahedas.</p> <p>- võib välja jätta, kui hoiatuslause P411 on märgistusel esitatud</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P240</p>	<p>P370+P378</p> <p>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab sobiva vahendi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui erikustutusvahend on nõutav või asjakohane</p>	<p>P403</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>- välja arvatud kontrollitava temperatuuriga isereageerivad ained ja segud või orgaanilised peroksiidid, sest võib toimuda kondenseerumine ja seejärel külmumine</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausega P411 või P235</p> <p>P410</p> <p>Hoida päikesevalguse eest.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P411 või P235 on juba määratud</p> <p>P411</p> <p>Hoida temperatuuril mitte üle ... °C/... °F.</p> <p>- kui on vajalik temperatuurikontroll (CLP-määruse I lisa alapunkti 2.15.2.3 kohaselt)</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segude suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja</p>

<p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada ja ühendada.</p> <p>- kui orgaanilised peroksiidid on elektrostaatiliselt tundlikud ja võivad tekitada plahvatusohtliku keskkonna</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav 		<p>või kui seda peetakse muudel põhjustel vajalikuks.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab temperatuuri, kasutades kehtivat temperatuuriskaalat.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P420</p> <p>Hoida eraldi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst 	
---	--	---	--

7.3.2.16 Metalle söövitavad ained

Ohukategooria

1

Tunnussõna

Hoiatus

Ohulause

H290 Võib söövitada metalle

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P234 Hoida üksnes originaalpakendis. ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile	P390 Mahavoolanud aine absorbeerida, et see ei kahjustaks teisi materjale. ★ Soovitatav	P406 Hoida sööbekindlas/.../sööbekindla sisevooderdusega mahutis. - võib välja jätta, kui hoiatuslause P234 on märgistusel esitatud Tootja/tarnija määrab muud sobivad materjalid. ★ Ei ole kohustuslik ★ Mitte kasutada, kui P234 on juba määratud	

7.3.3 Konkreetsete hoiauslaused terviseohtude kohta

7.3.3.1 Äge mürgisus – suukaudne

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H300 Allaneelamisel surmav
2	Ettevaatust	H300 Allaneelamisel surmav
3	Ettevaatust	H301 Allaneelamisel mürgine

Hoiauslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele <p>P270</p> <p>Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p>	<p>P301+P310</p> <p>ALLANEELAMISE KORRAL: võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga /...</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>- kui on vaja viivitamata manustada vastumürki.</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav üksnes erijuhtudel, kui erimeetmed on teada ja nõutavad 	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel (tulenevalt liikmesriigi õigusaktidest) 	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelisele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segusuhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide

<ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale 1. ja 2. kategooria puhul ★ Soovitatav elanikkonnale 3. kategooria puhul ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile 	<p>P330 koos hoiatuslausega P301</p> <p>Loputada suud.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale 1. ja 2. kategooria puhul, välja arvatud juhul, kui määratud on hoiatuslauseid P301+P330+P331 ★ Soovitatav elanikkonnale 3. kategooria puhul, välja arvatud juhul, kui määratud on hoiatuslauseid P301+P330+P331 ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui määratud on P301+P330+P331 ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele 3. kategooria puhul 		<p>kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>
--	---	--	---

7.3.3.1 Äge mürgisus – suukaudne (järg)

Ohukategooria

4

Tunnussõna

Hoiatus

Ohulause

H302 Allaneelamisel kahjulik

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoollega ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav 	<p>P301+P312</p> <p>ALLANEELAMISE KORRAL: halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/...</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segusuhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik
<p>P270</p> <p>Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile 	<p>P330</p> <p>Loputada suud.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 		

7.3.3.1 Äge mürgisus – nahakaudne

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H310 Nahale sattumisel surmav
2	Ettevaatust	H310 Nahale sattumisel surmav

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P262</p> <p>Vältida silma, nahale või rõivastele sattumist.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P270</p> <p>Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/professionaalsetele kasutajatele ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile 	<p>P302+P352</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke veega/...</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsustada puhastusvahendi või soovitada muud vahendit erandjuhtudel, kus vett ei tohi kindlasti kasutada.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P310</p> <p>Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/...</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P302+P352 	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutsu elistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel 	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segude suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik. ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Täpsustada kohaldatavat eeskirja.

<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille /kaitsemaski.</p> <p>- Täpsustada kaitsekindad/kaitserõivastus.</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsemini määrata vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>- kui soovitatakse viivitamata võtta erimeetmeid, näiteks kasutada teatavat puhastusainet</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav üksnes erijuhtudel, kui erimeetmed on teada ja nõutavad</p> <p>P361+P364</p> <p>Võtta viivitamata seljast kõik saastunud rõivad ja pesta enne korduskasutust.</p> <p>★ Soovitatav</p>		
--	---	--	--

7.3.3.1 Äge mürgisus – nahakaudne (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
3	Ettevaatust	H311 Nahale sattumisel mürgine

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust /kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>- Täpsustada kaitsekindad/kaitserõivastus.</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsemini määrata vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P302+P352</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke veega/...</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsustada puhastusvahendi või soovitada muud vahendit erandjuhtudel, kus vett ei tohi kindlasti kasutada.</p> <p>★ Soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p> <p>P312</p> <p>Halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/...</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>P321</p>	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutseliste le kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel (tulenevalt liikmesriigi õigusaktidest)</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutseliste kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata</p>

	<p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>- kui soovitatakse viivitamata võtta erimeetmeid, näiteks kasutada teavat puhastusainet</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav üksnes erijuhtudel, kui erimeetmed on teada ja nõutavad</p> <p>P361+P364</p> <p>Võtta viivitamata seljast kõik saastunud rõivad ja pesta enne korduskasutust.</p> <p>★ Soovitatav</p>		<p>kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>
--	---	--	---

7.3.3.1 Äge mürgisus – nahakaudne (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
4	Hoiatus	H312 Nahale sattumisel kahjulik

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>- Täpsustada kaitsekindad/kaitserõivastus.</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsemini määrata vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P302+P352</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke veega/...</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsustada puhastusvahendi või soovitada muud vahendit erandjuhtudel, kus vett ei tohi kindlasti kasutada.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P312</p> <p>Halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga /...</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <p>★ Soovitatav</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelisele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segusuhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>

	<p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>- kui soovitatakse viivitamata võtta erimeetmeid, näiteks kasutada teatavat puhastusainet.</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav üksnes erijuhtudel, kui erimeetmed on teada ja nõutavad</p> <p>P362+P364</p> <p>Võtta saastunud rõivad seljast ja pesta neid enne järgmist kasutamist.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p>		
--	---	--	--

7.3.3.1 Äge mürgisus – sissehingamisel

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H330 Sissehingamisel surmav
2	Ettevaatust	H330 Sissehingamisel surmav

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260 Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pi hustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P271 Käidelda üksnes välitingimustes või hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele</p>	<p>P304+P340 SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada isik värske õhu kätte ja hoida asendis, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P310 Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEG A/arstiga/...</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P304+P340</p>	<p>P403+P233 Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida mahuti tihedalt suletuna.</p> <p>- kui aine või segu on lenduv ja võib luua ohtliku keskkonna.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, välja arvatud juhul, kui P404 on juba määratud</p> <p>P405 Hoida luku taga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel (tulenevalt liikmesriigi õigusaktidest)</p>	<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>

<p>P284</p> <p>[Ebapiisava ventilatsiooni korral] kanda hingamisteede kaitsevahendit.</p> <p>- teksti nurksulgudes võib kasutada, kui kasutamiskohas esitatakse koos kemikaaliga teave, millist tüüpi ventilatsioon tagab ohutu kasutamise.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele erijuhtudel, kui ventilatsiooni / korralduslike meetmete ebapiisavuse tõttu ei suudeta sissehingamist küllaldaselt määralt takistada★ Soovitatav lisada ohutuskaardile	<p>P320</p> <p>Nõuab viivitamatut eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>- kui on vaja viivitamata manustada vastumürki.</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Äärmiselt soovitatav üksnes erijuhtudel, kui erimeetmed on teada ja nõutavad		
--	--	--	--

7.3.3.1 Äge mürgisus – sissehingamisel (järg)

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

3

Ettevaatust

H331 Sissehingamisel mürgine

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P261</p> <p>Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud aine sissehingamist.</p> <p>- Võib välja jätta, kui hoiatuslause P260 on mürgistusel esitatud.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>P271</p> <p>Käidelda üksnes välitingimustes või hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele</p>	<p>P304+P340</p> <p>SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada isik värske õhu kätte ja hoida asendis, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <p>★ Soovitatav.</p> <p>P311</p> <p>võtta ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <p>★ Soovitatav koos hoiatuslausetega P304+P340</p> <p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil)</p> <p>- kui on vaja viivitamata võtta erimeetmeid.</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav üksnes erijuhtudel, kui erimeetmed on teada ja nõutavad</p>	<p>P403+P233</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida mahuti tihedalt suletuna.</p> <p>- kui aine või segu on lenduv ja võib luua ohtliku keskkonna.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel (liikmesriigi õigusaktidest tulenevatel) kaalutlustel</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>

7.3.3.1 Äge mürgisus – sissehingamisel (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
4	Hoiatus	H332 Sissehingamisel kahjulik

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P261 Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud aine sissehingamist. - Võib välja jätta, kui hoiatuslause P260 on mürgistusel esitatud. Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida. ★ Soovitatav	P304+P340 SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada isik värskesse õhu kätte ja hoida asendis, mis võimaldab kergesti hingata. ★ Ei ole kohustuslik		
P271 Käidelda üksnes välitingimustes või hästi ventileeritavas kohas. ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele	P312 Halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/... Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika. ★ Soovitatav		

7.3.3.2 Nahasöövitus/-ärritus

Ohukategooria

Alamkategooriad 1.A, 1.B ja 1.C
ning 1. kategooria

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H314 Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260</p> <p>Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <p>- täpsustada: „vältida tolmu või udu sissehingamist“.</p> <p>- kui kasutamise ajal võib sattuda hingamisteedesse tolmu- või uduosakesi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P301+P330+P331</p> <p>ALLANEELAMISE KORRAL: loputada suud. MITTE kutsuda esile oksendamist.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, eeldusel et meditsiinitöötajad peavad seda lauset sobivaks</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, eeldusel et meditsiinitöötajad peavad seda lauset sobivaks</p>	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel (liikmesriigi õigusaktidest tulenevatel) kaalutlustel</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele e/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segude suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele</p>
<p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, välja arvatud juhul, kui P280 on juba määratud</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele,</p>	<p>P303+P361+P353</p> <p>NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: võtta viivitamata kõik saastunud rõivad seljast. Loputada nahka veega [või loputada duši all].</p> <p>- nurksulgudes esitatud tekst lisatakse juhul, kui tootja/tarnija seda konkreetse kemikaali puhul asjakohaseks peab.</p>		

<p>välja arvatud juhul, kui P280 on juba määratud</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad/kaitserõivad ning kaitseprillid/kaitsemask.</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsemini määrata vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P363</p> <p>Pesta saastunud rõivad enne järgmist kasutamist.</p> <p>★ Soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p> <p>P304+P340</p> <p>SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada isik värske õhu kätte ja hoida asendis, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P310</p> <p>Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/...</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P303+P361+P353, P305+P351+P338 või P301+P330+P331</p> <p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral määrata sobiva puhastusaine.</p>		<p>kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>
--	---	--	--

	<p>★ Äärmiselt soovitatav üksnes erijuhtudel, kui erimeetmed on teada ja nõutavad</p> <p>P305+P351+P338</p> <p>SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>		
--	--	--	--

7.3.3.2 Nahasöövitus/-ärritus (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Hoiatus	H315 Põhjustab nahaärritust

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>- Täpsustada kaitsekindad.</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsemini määrata vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P302+P352</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke veega/...</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsustada puhastusvahendi või soovitada muud vahendit erandjuhtudel, kus vett ei tohi kindlasti kasutada.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik elanikkonnale</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p> <p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral määrata sobiva puhastusaine.</p> <p>★ Soovitatav üksnes erandjuhtudel, kui eriravi on teada ja nõutav</p>		

	<p>P332+P313</p> <p>Nahaärrituse korral: pöörduda arsti poole.</p> <p>- võib välja jätta, kui hoiatuslaused P333+P313 on märgistusel esitatud.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P362+P364</p> <p>Võtta saastunud rõivad seljast ja pesta neid enne järgmist kasutamist.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p>		
--	---	--	--

7.3.3.3 Raske silmakahjustus (eraldi)⁵³

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H318 Põhjustab raskeid silmakahjustusi

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski. - Täpsustada kaitseprillid/kaitsemask. Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsemini määrata vajaliku kaitsevarustuse. ★ Äärmiselt soovitatav	P305+P351+P338 SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord. ★ Äärmiselt soovitatav P310 Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/... Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika. ★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P305+P351+P338		

⁵³ Kui kemikaal on klassifitseeritud nahasöövituse alamkategoriasse 1.A, 1.B või 1.C või 1. kategooriasse, võib raske silmakahjustuse / silmade ärrituse tekitamist käsitleva mürgistuse ära jätta, sest nahasöövituse 1. kategooria ohulause (H314) sisaldab juba seda teavet.

7.3.3.3 Silmade ärritus (eraldi)⁵⁴

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Hoiatus	H319 Põhjustab tugevat silmade ärritust

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele ★ Soovitatav elanikkonnale <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>- Täpsustada kaitseprillid/kaitsemask.</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsemini määrata vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav 	<p>P305+P351+P338</p> <p>SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P337+P313</p> <p>Kui silmade ärritus ei möödu: pöörduda arsti poole.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav 		

⁵⁴ Kui kemikaal on klassifitseeritud nahasöövituse alamkategoriasse 1.A, 1.B või 1.C või 1. kategooriasse, võib raske silmakahjustuse / silmade ärrituse tekitamist käsitleva märgistuse ära jätta, sest nahasöövituse 1. kategooria ohulause (H314) sisaldab juba seda teavet.

7.3.3.4 Hingamiselundite sensibiliseerimine

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1. kategooria, alamkategooriad 1.A, 1.B	Ettevaatust	H334 Sissehingamisel võib tekitada allergiat või astma sümptomeid või hingamisraskusi

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P261</p> <p>Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud aine sissehingamist.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Võib välja jätta, kui hoiatuslause P260 on mürgistusel esitatud. <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P284</p> <p>[Ebapiisava ventilatsiooni korral] kanda hingamisteede kaitsevahendit.</p> <ul style="list-style-type: none"> - teksti nurksulgudes võib kasutada, kui kasutamiskohas esitatakse koos kemikaaliga teave, millist tüüpi ventilatsioon tagab ohutu kasutamise. <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele erijuhtudel, kui ventilatsiooni/korralduslike meetmete ebapiisavuse tõttu ei suudeta sissehingamist küllaldaselt takistada ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile 	<p>P304+P340</p> <p>SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada isik värske õhu kätte ja hoida asendis, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P342+P311</p> <p>Hingamisteede probleemide ilmumise korral: võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSE või arstiga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav 		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik

7.3.3.4 Naha sensibiliseerimine

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1. kategooria, alamkategooriad 1.A, 1.B	Hoiatus	H317 Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni

Hoiatuslauseid			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P261</p> <p>Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud aine sissehingamist.</p> <p>- Võib välja jätta, kui hoiatuslause P260 on märgistusel esitatud.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P302+P352</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke veega/...</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsustada puhastusvahendi või soovitada muud vahendit erandjuhtudel, kus vett ei tohi kindlasti kasutada.</p> <p>★ Soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata</p>
<p>P272</p> <p>Saastunud tööriivaid töökohast mitte välja viia.</p> <p>★ Ei ole ette nähtud kasutamiseks elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele</p>	<p>P333+P313</p> <p>Nahaärrituse või lööbe korral: pöörduda arsti poole.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil)</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p>		

<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille /kaitsemaski.</p> <p>- Täpsustada kaitsekindad.</p> <p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral täpsemini määrata vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>Tootja/tarnija võib vajaduse korral määrata sobiva puhastusaine.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav üksnes erijuhtudel, kui erimeetmed on teada ja nõutavad</p> <p>P362+P364</p> <p>Võtta saastunud rõivad seljast ja pesta neid enne järgmist kasutamist.</p> <p>★ Soovitatav</p>		<p>kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>
--	---	--	---

7.3.3.5 Mutageensus sugurakkudele

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1. kategooria, alamkategooriad 1.A, 1.B	Ettevaatust	H340 Võib põhjustada geneetilisi defekte (märkida kokkupuuteviisi, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)
2	Hoiatus	H341 Arvatavasti põhjustab geneetilisi defekte (märkida kokkupuuteviisi, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P201 Enne kasutamist tutvuda erijuhistega. ★ Äärmiselt soovitatav alamkategooriate 1.A ja 1.B puhul ★ Soovitatav 2. kategooria puhul	P308+P313 Kokkupuute või kokkupuutekahtluse korral: pöörduda arsti poole. ★ Äärmiselt soovitatav alamkategooriate 1.A ja 1.B puhul ★ Soovitatav 2. kategooria puhul	P405 Hoida luku taga. ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ⁵⁵ ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel (liikmesriigi õigusaktidest tulenevatel) kaalutlustel	P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada). Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes. ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segude suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele
P202 Mitte käidelda enne ohutusnõuetega tutvumist ja nendest arusaamist. ★ Ei ole kohustuslik, kui määratud on P201			
P280			

⁵⁵ Määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH) XVII lisa 1.–6. liites loetletud ained ja segud, millele on määratud ohulause H340, H350 või H360, on ette nähtud üksnes tööstuslikele/kutselistele kasutajatele ja tavaliselt neid elanikkonnale ei tarnita (vt REACH-määruse muudetud XVII lisa kanded 28, 29 ja 30). XVII lisa hilisemate muudatuste loetelu on aadressil <http://echa.europa.eu/web/guest/regulations/reach/legislation>.

<p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>			<p>kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>
--	--	--	--

7.3.3.6 Kantserogeensus

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Alamkategoriad 1.A ja 1.B	Ettevaatust	H350 Võib põhjustada vähktõbe (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)
2	Hoiatus	H351 Arvatavasti põhjustab vähktõbe (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P201</p> <p>Enne kasutamist tutvuda erijuhistega.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav alamkategoriate 1.A ja 1.B puhul ★ Soovitatav 2. kategooria puhul <p>P202</p> <p>Mitte käidelda enne ohutusnõuetega tutvumist ja nendest arusaamist.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, kui määratud on P201 	<p>P308+P313</p> <p>Kokkupuute või kokkupuutekahtluse korral: pöörduda arsti poole.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav alamkategoriate 1.A ja 1.B puhul ★ Soovitatav 2. kategooria puhul 	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale⁵⁶ ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutseli stele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel (liikmesriigi õigusaktidest tulenevatel) kaalutlustel 	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/ segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik

⁵⁶ Määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH) XVII lisa 1.–6. liites loetletud ained ja segud, millele on määratud ohulause H340, H350 või H360, on ette nähtud üksnes tööstuslikele/kutselistele kasutajatele ja tavaliselt neid elanikkonnale ei tarnita (vt REACH-määruse muudetud XVII lisa kanded 28, 29 ja 30). XVII lisa hilisemate muudatuste loetelu on aadressil <https://echa.europa.eu/et/regulations/reach/legislation>.

<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>			<p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>
---	--	--	--

7.3.3.7 Reproduktiivtoksilisus

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1.A ja 1.B	Ettevaatust	H360 Võib kahjustada viljakust või loodet (märkige konkreetne mõju, kui see on teada) (märkige kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud).
2	Hoiatus	H361 Arvatavasti kahjustab viljakust või loodet (märkige konkreetne mõju, kui see on teada) (märkige kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P201 Enne kasutamist tutvuda erijuhistega. ★ Äärmiselt soovitatav alamkategoriate 1.A ja 1.B puhul ★ Soovitatav 2. kategooria puhul P202 Mitte käidelda enne ohutusnõuetega tutvumist ja nendest arusaamist. ★ Ei ole kohustuslik, kui määratud on P201	P308+P313 Kokkupuute või kokkupuutekahtluse korral: pöörduda arsti poole. ★ Äärmiselt soovitatav alamkategoriate 1.A ja 1.B puhul ★ Soovitatav 2. kategooria puhul	P405 Hoida luku taga. ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ⁵⁷ ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistel e kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel (liikmesriigi õigusaktidest)	P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada). Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes. ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/seguga suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte.

⁵⁷ Määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH) XVII lisa 1.–6. liites loetletud ained ja segud, millele on määratud ohulause H340, H350 või H360, on ette nähtud üksnes tööstuslikele/kutselistele kasutajatele ja tavaliselt neid elanikkonnale ei tarnita (vt REACH-määruse muudetud XVII lisa kanded 28, 29 ja 30). XVII lisa hilisemate muudatuste loetelu on ECHA veebilehel aadressil <http://echa.europa.eu/web/quest/regulations/reach/legislation>).

<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitsepriile/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>		tulenevatel) kaalutlustel	<p>Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>
---	--	---------------------------	--

7.3.3.7 Reproduktiivtoksilisus (järg)**Ohukategooria****Tunnussõna****Ohulause**

Lisakategooria seoses toimega imetamisele *Tunnussõna puudub* ja imetamise kaudu

H362 Võib kahjustada rinnaga toidetavat last

*Ohupiktogramm
puudub*

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P201 Enne kasutamist tutvuda erijuhistega. ★ Äärmiselt soovitatav.	P308+P313 Kokkupuute või kokkupuutekahtluse korral: pöörduda arsti poole. ★ Soovitatav		
P260 Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata. Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida. - täpsustada: „vältida tolmu või udu sissehingamist“. - kui kasutamise ajal võib sattuda hingamisteedesse tolmu- või uduosakesi. ★ Äärmiselt soovitatav			
P263 Vältida kokkupuudet raseduse/imetamise ajal. ★ Äärmiselt soovitatav			

<p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Ei ole kohustuslik <p>P270</p> <p>Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Soovitatav elanikkonnale★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele★ Soovitatav lisada ohutuskaardile			
--	--	--	--

7.3.3.8 Mürgisus sihtelundi suhtes ühekordse kokkupuute järel

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H370 Kahjustab elundeid (või märkige kõik mõjutatud elundid, kui need on teada) (märkida kokkupuuteviisi, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260</p> <p>Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segul on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, näiteks pihustamisel, tolmu sissehingamisel või juhul, kui H370 viitab sissehingamisele kui kokkupuuteviisile <p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 	<p>P308+P311</p> <p>Kokkupuute või kokkupuutekahtluse korral: võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/...</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil)</p> <p>- kui on vaja võtta viivitamata meetmeid.</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav üksnes erijuhtudel, kui erimeetmed on teada ja nõutavad 	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel (liikmesriigi õigusaktidest tulenevatel) kaalutlustel 	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segul suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata

<p>P270</p> <p>Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Soovitatav elanikkonnale★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele★ Soovitatav lisada ohutuskaardile			<p>kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>
---	--	--	---

7.3.3.8 Mürgisus sihtelundi suhtes ühekordse kokkupuute järel (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Hoiatus	H371 Võib kahjustada elundeid (või märkige kõik mõjutatud elundid, kui need on teada) (märkige kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud).

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260</p> <p>Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, näiteks pihustamisel, tolmu sissehingamisel või juhul, kui H371 viitab sissehingamisele kui kokkupuuteviisile <p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 	<p>P308+P311</p> <p>Kokkupuute või kokkupuutekahtluse korral: võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/...</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav 	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel (liikmesriigi õigusaktidest tulenevatel) kaalutlustel 	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segud suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata

<p>P270</p> <p>Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Soovitatav elanikkonnale★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele★ Soovitatav lisada ohutuskaardile			<p>kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p>
---	--	--	---

7.3.3.8 Mürgisus sihtelundi suhtes ühekordse kokkupuute järel (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
3	Hoiatus	H335 Võib põhjustada hingamisteede ärritust või H336 Võib põhjustada unisust või peapööritust

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P261</p> <p>Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pih ustatud aine sissehingamist.</p> <p>- Võib välja jätta, kui hoiatuslause P260 on märgistusel esitatud.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>P271</p> <p>Käidelda üksnes välitingimustes või hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele</p>	<p>P304+P340</p> <p>SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada isik värskesse õhu kätte ja hoida asendis, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P312</p> <p>Halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/ar stiga/...</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P403+P233</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida mahuti tihedalt suletuna.</p> <p>- kui aine või segu on lenduv ja võib luua ohtliku keskkonna.</p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P404 on määratud</p> <p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <p>★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide</p>

		vajalikuks muudel (liikmesriigi õigusaktidest tulenevatel) kaalutlustel	kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik
--	--	---	---

7.3.3.9 Mürgisus sihtelundi suhtes korduva kokkupuute järel

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H372 Kahjustab elundeid (või märkida kõik mõjutatud elundid, kui need on teada) pikaajalisel või korduval kokkupuutel (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260</p> <p>Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või tolmu sissehingamisel või juhul, kui H372 viitab sissehingamisele kui kokkupuuteviisile <p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 	<p>P314</p> <p>Halva enesetunde korral pöörduda arsti poole.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav 		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segud suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik

<p>P270</p> <p>Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Soovitatav elanikkonnale★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele★ Soovitatav lisada ohutuskaardile			
---	--	--	--

7.3.3.9 Mürgisus sihtelundi suhtes korduva kokkupuute järel (järg)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Hoiatus	H373 Võib kahjustada elundeid (või märkida kõik mõjutatud elundid, kui need on teada) pikaajalisel või korduval kokkupuutel (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud)

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260</p> <p>Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segu on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, näiteks pihustamisel, tolmu sissehingamisel või juhul, kui H373 viitab sissehingamisele kui kokkupuuteviisile 	<p>P314</p> <p>Halva enesetunde korral pöörduda arsti poole.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav 		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik

7.3.3.10 Hingamiskahjustused

Ohukategooria

1

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H304 Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
	P301+P310 ALLANEELAMISE KORRAL: võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/... Tootja/tarnija täpsustab kiire arstiabi saamiseks sobiva allika. ★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausega P331 P331 MITTE kutsuda esile oksendamist. ★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P301+P310	P405 Hoida luku taga. ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel (liikmesriigi õigusaktidest tulenevatel) kaalutlustel	P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada). Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes. ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segusuhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik

7.3.4 Spetsiifilised hoiatuslaused keskkonnaohtude kohta

7.3.4.1 Ohtlik vesikeskkonnale – lühiajaline (äge) mürgisus

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Hoiatus	H400 Väga mürgine veeorganismidele

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P273 Vältida sattumist keskkonda. - kui see ei ole ettenähtud kasutusviis. ★ Äärmiselt soovitatav	P391 Mahavoolanud aine kokku koguda. ★ Äärmiselt soovitatav		P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada). Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes. ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik

7.3.4.1 Ohtlik vesikeskkonnale – pikaajaline (krooniline) mürgisus

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Hoiatus	H410 Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime
2	<i>Tunnussõna puudub</i>	H411 Mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P273 Vältida sattumist keskkonda. - kui see ei ole ettenähtud kasutusviis. ★ Äärmiselt soovitatav	P391 Mahavoolanud aine kokku koguda. ★ Äärmiselt soovitatav		P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada). Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes. ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik

7.3.4.1 Ohtlik vesikeskkonnale – pikaajaline (krooniline) mürgisus (järg)

Ohupiktogramm ei kasutata

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
3	Tunnussõna puudub	H412 Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime
4	Tunnussõna puudub	H413 Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P273</p> <p>Vältida sattumist keskkonda.</p> <p>- kui see ei ole ettenähtud kasutusviis.</p> <p>★ Soovitatav</p>			<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>Tootja/tarnija täpsustab, kas kõrvaldamisnõudeid kohaldatakse sisu, mahuti või mõlema suhtes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kohustuslik elanikkonnale, kui aine/segu suhtes kohaldatakse ohtlike jäätmetega seotud õigusakte. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik ★ Soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid, mis erinevad tavapärasel kemikaalide kõrvaldamisel eeldatavast. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele õigusaktidele ei ole vajalik

7.3.5 Lisaohud

7.3.5.1 Oht osoonikihile

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Hoiatus	H420 Kahjustab rahvatervist ja keskkonda, hävitades kõrgatmosfääris asuvat osoonikihti

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
			P502 Hankida valmistajalt või tarnijalt teavet kemikaali taaskasutamise või ringlussevõtu kohta. ★ Kohustuslik elanikkonnale ★ Äärmiselt soovitatav tööstuslikele/kutselistele kasutajatele

7.4 Näited mürgistusele hoiatuslausetega valimise kohta

Selles punktis esitatakse praktilisi näiteid, kuidas valida erinevate näidisainete jaoks hoiatuslauseid. Mürgistusel esmatähtsad hoiatuslaused on esile tõstetud **paksu kirja ja allajoonimisega (äärmiselt soovitatavad)** ja lihtsalt allajoonimisega (soovitatavad), mittekohustuslikud laused on harilikus kirjas (esiletõstuta) ning fraasid „mitte kasutada“ / „välja arvatud mingi tingimuse esinemise korral“ / „lisada ainult ohutuskaardile“ on halli värvi.

NB! Isegi kui mingi aine või seguga kaasnevad samad ohud, mis on kirjas allpool esitatud näidetes, võivad eespool esitatud tabelites kirjeldatud konkreetsetes kasutustingimustes olla sobivamad muud hoiatuslaused.

1. näide. Ainele X määratud füüsilise ohu ja erinevate terviseohtude klassifikatsioon

A. Klassifikatsioon ja ohulaused

tuleohtlikud vedelikud 2. kategooria	H225	Väga tuleohtlik vedelik ja aur
Äge mürgisus 3. kategooria (suukaudne)	H301	Allaneelamisel mürgine
Äge mürgisus 3. kategooria (nahakaudne)	H311	Nahale sattumisel mürgine
Äge mürgisus 3. kategooria (sissehingamisel)	H331	Sissehingamisel mürgine
Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude), 1. kategooria	H370	Põhjustab maksakahjustusi nahakaudse kokkupuute teel

B. Lisateave:

Aine X on eeldatavasti lenduv, kuid mitte määral, mis tekitaks võimaliku plahvatusohtliku keskkonna.

Võimalik on kokkupuude sissehingamise kaudu.

Erikustatusvahendid ei ole vajalikud. Ei nõua viivitamatut eriravi/-meetmeid.

Konkreetsed hoiatuslaused kõrvaldamise kohta ei ole nõutavad, sest aine ei ole ette nähtud kasutamiseks elanikkonnale, vaid üksnes tööstuslikele/kutselistele kasutajatele.

C. Klassifikatsioonil (vt CLP-määruse I ja IV lisa) ja juhendil põhinevad hoiatuslaused

Äge mürgisus 3. kategooria (suukaudne)	Äge mürgisus 3. kategooria (nahakaudne)	Äge mürgisus 3. kategooria (sissehingamisel)	Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude), 1. kategooria	Tuleohtlikud vedelikud 2. kategooria
P264 P270	P280	P261 P271	P260 P264	P210 <u>P233</u>

Äge mürgisus 3. kategooria (suukaudne)	Äge mürgisus 3. kategooria (nahakaudne)	Äge mürgisus 3. kategooria (sissehingamisel)	Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude), 1. kategooria	Tulehtlikud vedelikud 2. kategooria
			P270	P240 P241 P242 P243 P280
<u>P301+P310</u> P321 P330	P312 P321 P361+P364 P363 P302+P352	<u>P304+P340</u> P311 P321	<u>P308+P311</u> P321	P303+P361+P353 P370+P378
P405	P405	<u>P403+P233</u> P405	P405	P403+P235
P501	P501	P501	P501	P501

Selgitus paksu kirja, allajoonimise ja halli tausta kasutamise kohta:

PXXX = äärmiselt soovitatav; **PXXX** = soovitatav; PXXX = ei ole kohustuslik; **PXXX** = mitte kasutada / v.a tingimuse kehtivuse korral / märkida üksnes ohutuskaardile

D. Äärmiselt soovitatavate ja soovitatavate hoiatuslausete valimine

Kui erinevate ohtude kohta on määratud sama lause, milles rõhutatakse aga erinevaid aspekte, tuleb kasutada kõige konservatiivsemat varianti. Vajaduse korral koondatakse hoiatuslauseid üheks ühendlauseks. Üksikfraaside dubleerimist välditakse. Valiku tulemusel saadi järgmised ohulaused:

P210

Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, lekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.

P260

Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.

P280

Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.

P301+P310

ALLANEELAMISE KORRAL: võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/...

P308+P311

Kokkupuute või kokkupuutekahtluse korral: võtta ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga.

P304+P340

SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada isik värske õhu kätte ja hoida asendis, mis võimaldab kergesti hingata.

P403+P233 Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida mahuti tihedalt suletuna.E. Tulemus

Juhendi alusel valimine annab tulemuseks seitse hoiatuslauset. Sel viisil väheneb märgatavalt ohumärgistusele kantavate lausete arv, võrreldes esialgu ohtude alusel määratud lausetega. Näide Hoiatuslause P261 võib välja jätta, sest märgistusele on juba määratud hoiatuslause P260.

Valitud hoiatuslaused paigutatakse CLP-ohumärgistusele. Kui koostada tuleb ohutuskaart, tuleb need laused lisada ka selle punkti 2.2 („Märgistuselemendid“), vt [Ohutuskaartide koostamise juhend](#). Valikust eemaldatud laused võib esitada ohutuskaardi asjaomastes punktides, et anda tööstuslikule või kutselisele kasutajale piisavat teavet aine ohutu käitlemise kohta.

2. näide. Ainele Y määratud tõsise füüsikalise ja terviseohu klassifikatsioonA. Klassifikatsioon ja ohulaused

Oksüdeerivad H271 Võib põhjustada süttimise või plahvatuse; tugev oksüdeerija tahked ained,
1. kategooria

Nahka söövitav, H314 Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi
alamkategooria 1A

B. Lisateave:

aine Y on eeldatavasti mittelenduv tahke aine graanulite kujul. Käitlemise ja kasutamise käigus on võimalik kokkupuude tolmuaga.

Erikustutusvahendid ei ole vajalikud.

Ei nõua viivitamatut eriravi/-meetmeid. Konkreetsed hoiatuslaused kõrvaldamise kohta ei ole nõutavad, sest aine ei ole ette nähtud kasutamiseks elanikkonnale, vaid üksnes tööstuslikele/kutselistele kasutajatele.

C. Klassifikatsioonil (vt CLP-määruse I ja IV lisa) ja juhendil põhinevad hoiatuslaused

Oksüdeerivad tahked ained, 1. kategooria	Nahka söövitav, alamkategooria 1A
<u>P210</u>	<u>P260</u>
<u>P220</u>	<u>P264</u>
<u>P280</u>	<u>P280</u>
<u>P283</u>	
<u>P306+P360</u>	<u>P301+P330+P331</u>
<u>P371+P380+P375</u>	<u>P303+P361+P353</u>
<u>P370+P378</u>	<u>P363</u>

	P304+P340 P310 P321 P305+P351+P338
-	P405
P501	P501

D. Äärmiselt soovitatavate ja soovitatavate hoiatuslausete valimine

Kui erinevate ohtude kohta on määratud sama lause, milles rõhutatakse aga erinevaid aspekte, tuleb kasutada kõige konservatiivsemat variant (st arvesse tuleb võtta eelisjärjekorda). Vajaduse korral koondatakse hoiatuslaused üheks ühendlauseks. Üksikfraaside dubleerimist välditakse. Valiku tulemusel saadi järgmised ohulaused:

<u>P210</u>	<u>Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest.</u> Mitte suitsetada.
<u>P220</u>	<u>Hoida eemal rõivastest ja muust süttivast materjalist.</u>
<u>P260</u>	<u>Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</u>
<u>P280</u>	<u>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski</u> =
<u>P301+P330+P331</u>	<u>ALLANEELAMISE KORRAL: loputada suud. MITTE kutsuda esile oksendamist.</u>
<u>P303+P361+P353+310</u>	<u>NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: võtta viivitamata kõik saastunud rõivad seljast. Loputada nahka veega [või loputada duši all]. Võtta viivitamata ühendust MÜRGIKUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/...</u>
<u>P305+P351+P338</u>	<u>SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord.</u>
<u>P371+P380+P375</u>	<u>Suure tulekahju korral ning kui on tegemist suurte kogustega: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt.</u>

E. Tulemus

Juhendi alusel valimine annab tulemuseks kaheksa hoiatuslauset, mis on enamjaolt ühendlauseid. Sel viisil vähenes märgatavalt CLP-ohumärgistusele kantavate lausete arv võrreldes esialgu ohtude alusel määratud lausetega.

Valitud hoiatuslaused paigutatakse CLP-ohumärgistusele. Kui koostada tuleb ohutuskaart, tuleb need lisada ka selle punkti 2.2 („Märgistuselemendid“), vt [Ohutuskaartide koostamise juhend](#).

Valikust eemaldatud laused võib esitada ohutuskaardi asjaomastes punktides, et anda tööstuslikule või kutselisele kasutajale piisavat teavet aine ohutu käitlemise kohta.

Näide 3. Ainele Z määratud füüsilise, tervise- ja keskkonnaohu klassifikatsioonid

A. Klassifikatsioon ja ohulaused

Pürofoorne vedelik, H250 Kokkupuutel õhuga süttib iseenesest
1. kategooria

Veega reageeriv, H260 Kokkupuutel veega eraldab tuleohtlikke gaase, mis võivad
1. kategooria iseenesest süttida

Nahka söövitav, H314 Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi
1.B kategooria

Ohtlik H400 Väga mürgine veeorganismidele
vesikeskkonnale,
äge mürgisus,
1. kategooria

Ohtlik H410 Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime
vesikeskkonnale,
krooniline mürgisus,
1. kategooria

B. Lisateave:

Ainet Z loetakse lenduvaks aineks. Võimalik on kokkupuude sissehingamise kaudu. Vajalikud on erikustutusvahendid, sest vee kasutamine tule kustutamiseks suurendab ohtu.

Et pakendi kõrvaldamine on ohtlik inimtervisele või keskkonnale, on nõutavad konkreetsed hoiatuslaused kõrvaldamise kohta (kuigi aine ei ole ette nähtud kasutamiseks elanikkonnale, vaid üksnes tööstuslikele/kutselistele kasutajatele). Ohulause H400 jäetakse märgistuselt välja, et vältida ohulause H411 dubleerimist.

C. Klassifikatsioonil (vt CLP-määruse I ja IV lisa) ja juhendil põhinevad hoiatuslaused

Pürofoorne vedelik, 1. kategooria	Veega reageeriv, 1. kategooria	Nahka söövitav, 1.B kategooria	Ohtlik vesikeskkonnale, äge mürgisus, 1. kategooria	Ohtlik vesikeskkonnale, krooniline mürgisus, 1. kategooria
<u>P210</u>	P223	<u>P260</u>	<u>P273</u>	<u>P273</u>
P222	<u>P231+P232</u>	P264		
P233	<u>P280</u>	<u>P280</u>		

P280 <u>P231+P232</u>				
P302+P334 P370+P378	P302+P335+P334 P370+P378	<u>P301+P330+P331</u> P303+P361+P363 53 P363 P304+P340 P310 P321 P305+P351+P353 38	<u>P391</u>	<u>P391</u>
-	P402+P404 P501	P405 P501	- P501	- P501

D. Äärmiselt soovitatavate ja soovitatavate hoiatuslausete valimine

Kui erinevate ohtude kohta on määratud sama lause, milles rõhutatakse aga erinevaid aspekte, tuleb kasutada kõige konservatiivsemat variant (st arvesse tuleb võtta eelisjärjekorda). Vajaduse korral koondatakse hoiatuslaused üheks ühendlauseks. Üksikfraaside dubleerimist välditakse.

P303+P361+P353 NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: võtta viivitamata kõik saastunud rõivad seljast. Loputada nahka veega [või loputada duši all].

ning

P302+P335+P334+P310 NAHALE SATTUMISE KORRAL: pühkida lahtised osakesed nahalt maha. Hoida jahedas vees⁵⁸. Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSEGA/arstiga/...

koondati ühte ühendlauseks:

P303+P335+P334+P310+P361, mille abil välditakse sõnumi dubleerimist.

Valiku tulemusel saadi järgmised ohulaused:

P210

Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, lekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.

P260

Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.

P273

Vältida sattumist keskkonda.

⁵⁸ Hoiatuslause P334 fraasi „või panna peale niiske mähis“ ei tohi veega reageerivate 1. kategooria ainete ja segude puhul kasutada (juhendi [punkti 7.3](#) tabel 7.3.2.12).

<u>P280</u>	<u>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitse maski.</u>
<u>P231+P232</u>	<u>Käidelda inertgaasis. Hoida niiskuse eest.</u>
<u>P301+P330+P331</u>	<u>ALLANEELAMISE KORRAL: loputada suud. MITTE kutsuda esile oksendamist.</u>
<u>P303+P335+P334+P310+P361</u>	<u>NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: pühkida lahtised osakesed nahalt maha. Hoida jahedas vees⁵⁹. Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSTEABEKESKUSE/arstiga/... Võtta viivitamata seljast saastunud rõivad.</u>
<u>P305+P351+P338</u>	<u>SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord.</u>
<u>P370+P378</u>	<u>Tulekahju korral: kasutada kustutamiseks ...</u>

E. Tulemus

Juhendi alusel valimine annab tulemuseks üheksa hoiatuslauset, millest osa on ühendlaused.

Sel viisil vähenes märgatavalt CLP-ohumärgistusele kantavate lausete arv võrreldes esialgu ohtude alusel määratud lausetega. Näiteks jäeti valimata P264, sest P280 on asjakohasem.

Et vähendada veelgi hoiatuslausete arvu ja teabe hulka märgistusel, lisati laused P391 ja P501 ohutuskaardile, sest füüsikalise ja terviseohuga seotud ennetus- ja reageerimislaused sisaldavad märgistuse seisukohalt tungivamat soovitusi.

Valitud hoiatuslaused paigutatakse CLP-ohumärgistusele. Kui koostada tuleb ohutuskaart, tuleb need lisada ka selle punkti 2.2 („Märgistuselemendid“), vt [Ohutuskaartide koostamise juhend](#). Valikust eemaldatud laused võib esitada ohutuskaardi asjaomastes punktides, et anda tööstuslikule või kutselisele kasutajale piisavat teavet aine ohutu käitlemise kohta.

Näide 4. Elanikkonnale kasutamiseks ettenähtud segu ABC

A. Klassifikatsioon ja ohulaused

Tuleohtlikud vedelikud, H225 Väga tuleohtlik vedelik ja aur
2. kategooria

Äge mürgisus, 4. kategooria H302 Allaneelamisel kahjulik.
(suukaudne)

⁵⁹ Hoiatuslause P334 fraasi „või panna peale niiske mähis“ ei tohi veega reageerivate 1. kategooria ainete ja segude puhul kasutada (juhendi [punkti 7.3](#) tabel 7.3.2.12).

Nahaärritus, 2. kategooria H315 Põhjustab nahaärritust

B. Lisateave:

Segu ABC on eeldatavasti lenduv, kuid mitte määral, mis tekitaks võimaliku plahvatusohtliku keskkonna. Erikustutusvahendid ei ole vajalikud. Ei nõua viivitamatut eriravi.

Spetsiifilisi kõrvaldamisnõudeid ei ole. Segu on ette nähtud kasutamiseks elanikkonnale.

C. Klassifikatsioonil (vt CLP-määruse I ja IV lisa) ja juhendil põhinevad hoiatuslaused

Tuleohtlikud vedelikud, 2. kategooria	Äge mürgisus, 4. kategooria (suukaudne)	Nahaärritus, 2. kategooria
	<u>P101, P102</u>	
<u>P210</u>	<u>P264</u>	P264
<u>P233</u>	<u>P270</u>	<u>P280</u>
P240		
P241		
P242		
P243		
P280		
<u>P303+P361+P353</u>	P301+P312	P302+P352
<u>P370+P378</u>	P330	P321
		P332+P313
		P362+P364
<u>P403+P235</u>	-	-
<u>P501</u>	<u>P501</u>	-

D. Äärmiselt soovitatavate ja soovitatavate hoiatuslausete valimine

Kui erinevate ohtude kohta on määratud sama lause, milles rõhutatakse aga erinevaid aspekte, tuleb kasutada kõige konservatiivsemat varianti. Vajaduse korral koondatakse hoiatuslaused üheks ühendlauseks. Üksikfraaside dubleerimist välditakse. Valiku tulemusel saadi järgmised ohulaused:

P101 Arsti poole pöördudes võtta kaasa toote pakend või etikett.

P102 Hoida lastele kättesaamatus kohas.

P210 Hoida eemal soojustallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada.

P233 Hoida mahuti tihedalt suletuna.

P264 Pärast käitlemist pesta hoolega ...

P280 Kanda kaitsekindaid.

P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ...

E. Tulemus

Juhendi alusel valimine annab tulemuseks seitse hoiatuslauset. Sel viisil väheneb märgatavalt CLP-ohumärgistusele kantavate lausete arv võrreldes esialgu ohtude alusel määratud lausetega.

Valitud hoiatuslaused paigutatakse CLP-ohumärgistusele. Kui koostada tuleb ohutuskaart, tuleb need lisada ka selle punkti 2.2 („Märgistuselemendid“), vt [Ohutuskaartide koostamise juhend](#).

Valikust eemaldatud laused võib esitada ohutuskaardi asjaomastes punktides, et anda tööstuslikule või kutselisele kasutajale piisavat teavet aine ohutu käitlemise kohta.

Lisa. Juhendis kasutatud valitud mõistete selgitused

ADR	ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkulepe (sõlmiti Genfis 30. septembril 1957), mida rakendatakse ELis direktiiviga 2008/68/EÜ
Aerosoolid	ehk aerosoolpakend – ühekordselt täidetav metallist, klaasist või plastist mahuti, mis sisaldab rõhu all kokkusurutud vedelat või lahustatud gaasi kas koos vedeliku, pasta või pulbriga või ilma selleta ning on varustatud väljastusseadmega, mis võimaldab pakendi sisu pihustada tahke aine või vedeliku aerosoolina kas vahuna, pastana, pulbrina, vedelikuna või gaasina
Aine	looduslik või tootmisprotsessi teel saadud keemiline element või selle ühendid koos püsivuse säilitamiseks vajalike ja tootmisprotsessist johtuvate lisanditega, välja arvatud lahustid, mida on võimalik ainest eraldada, mõjutamata aine püsivust või muutmata selle koostist
Allkasutaja	Euroopa Liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole tootja ega importija ning kes kasutab ainet ainena või segu koostisainena oma tööstusliku või professionaalse tegevuse käigus. Levitaja või tarbija ei ole allkasutajad. REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti c kohaselt vabastatud reimportijat käsitatakse allkasutajana
Biotsiidimäärus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist
CAS	Chemical Abstracts Service
CLP-määrus	määrus (EÜ) nr 1272/2008 ainete ja segude klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise kohta
CMR	aine või segu, mis on kantserogeenne, mutageenne või reproduktiivtoksiline
CRC	lapselukk
CRF	lastekindel turvasulgur
DPD	ohtlike valmististe direktiiv 1999/45/EÜ
DSD	ohtlike ainete direktiiv 67/548/EMÜ

Ebapüsiv lõhkeaine	plahvatusohtlik aine või segu, mis on termiliselt mittepüsiv ja/või liiga tundlik tavapärase käitlemise, transpordi ja kasutuse jaoks
ECHA	Euroopa Kemikaaliamet, mis on asutatud REACH-määrusega
EL	Euroopa Liit
GHS	ÜRO asutuste välja töötatud ühtne ülemaailmne kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteem – ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogus kokkulepitud rahvusvahelised kriteeriumid ohtlike ainete ja segude klassifitseerimiseks ja märgistamiseks
Hingamiselundite sensibilisaator	sissehingamisel hingamiselundite ülitundlikkust tekitav aine
Hingamisteedesse tõmbamine	vedela või tahke aine või segu sisenemine läbi suu- või ninaõõne otse või kaudselt (oksendamisel) hingetorusse ja alumistesse hingamisteedesse
Hoiatuslause	fraas, mis kirjeldab ohtliku aine või segu kasutamisest või hävitamisest tuleneva kokkupuute kahjuliku mõju minimeerimiseks või ennetamiseks soovitatud meetmeid
IMDG koodeks	rahvusvaheline ohtlike kaupade mereveo koodeks
Import	sissevedu liidu tolliterritooriumile
Importija	liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab impordi eest
INCI	kosmeetikatoodete koostisainete rahvusvaheline nomenklatuur
Isekuumenev aine või segu	tahke aine või vedelik, mis ei ole pürofoorne vedelik või pürofoorne tahke aine ning mis õhuga reageerides lisaenergiat vajamata iseeneslikult kuumeneb; see aine või segu erineb pürofoorsest ainest või vedelikust selle poolest, et see süttib üksnes suurtes kogustes (kilodes) ning pärast pikka ajavahemikku (mitu tundi või päeva)
Isereageeriv aine või segu	termiliselt mittepüsiv vedel või tahke aine või segu, millel on kalduvus tugevaks eksotermiliseks lagunemiseks isegi ilma hapnikuta (õhuta). Sellest määratlusest on välja jäetud CLP-määruse kohaselt plahvatusohtlikuks, orgaaniliseks peroksiidiks või oksüdeerivaks klassifitseeritud ained ja segud
IUCLID	rahvusvaheline unifitseeritud kemikaaliteabe andmebaas

IUPAC	Rahvusvaheline Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liit
Kantserogeen	aine või segu, mis tekitab vähktõbe või suurendab selle esinemissagedust
Kasutamine	mis tahes töötlemine, valmistamine, tarbimine, ladustamine, säilitamine, käitlemine, mahutitesse paigutamine, ühest mahutist teise üleviimine, segamine, toote valmistamine või mis tahes muu kasutamine
Kaubanimi	nimi, mille all aine või segu turule viiakse
Keemiliselt ebapüsiv gaas	tuleohtlik gaas, mis võib reageerida plahvatusega isegi õhu või hapniku puudumise korral
Leekpunkt	madalaim temperatuur (korrigeeritud standardrõhule 101,3 kPa), mille juures kokkupuude süüteallikaga põhjustab kindlaksmääratud katsetingimustes vedeliku aurude süttimist
Levitaja	Euroopa Liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kaasa arvatud jaemüüja, kes üksnes ladustab ainet ja viib aine turule ainaena või segu koostisainena kolmandate isikute jaoks
Lõhkeaine või lõhkeainete segu	tahke või vedel aine või segu, mis keemiliselt reageerides suudab ise tekitada gaasi sellise temperatuuri, rõhu ja kiiruse juures, mis kahjustab ümbruskonda. Pürotehnilised ained kuuluvad sellesse rühma ka siis, kui nad gaase ei eralda
Lõhketoode	ühte või mitut lõhkeainet või nende segu sisaldav toode
Metalle söövitavad ained	aine või segu, mis oma keemilise mõjuga kahjustab metalli ja võib selle isegi hävitada
Mutageen	toimeaine, mis suurendab mutatsioonide esinemissagedust rakkude ja/või organismide üldkogumis
Märgistus	ohtlikku ainet või segu kirjeldavate ning sihtrühmaks oleva(te) sektori(te) jaoks asjakohaste kirjalike, trükitud või graafiliste teabeelementide kogum, mis kinnitatakse, trükitakse või lisatakse ohtlikku ainet või segu vahetult sisaldavale konteinerile või välispakendile (määratlus pärineb ÜRO GHSi alapeatükist 1.2)
Märgistuselement	üht tüüpi teave, mis on ühtlustatud märgistusel kasutamiseks (nt ohupiktogramm või tunnussõna)
Mürgisus sihtlundi suhtes	mürgisus sihtlundi suhtes, lühendid STOT, STOT-SE ja STOT-RE

Mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude)	sihtelundit mõjutav mürgisus, mis tuleneb korduvast kokkupuutest aine või seguga (STOT-RE)
Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude)	sihtelundit mõjutav mittesurmav mürgine toime, mis tuleneb ühekordsest kokkupuutest aine või seguga (STOT-SE)
Naha sensibilisaator	aine, mis nahaga kokku puutudes tekitab allergilise reaktsiooni
Nahasöövitus	pöördumatu nahakahjustuse tekitamine, st nähtava marrasknahast kuni pärisnahani ulatuva nekroosi tekkimine kuni nelja tunni jooksul pärast katseaine manustamist
Nahaärritus	pöörduva nahakahjustuse tekkimine kuni nelja tunni jooksul pärast katseaine manustamist
Ohtlik	CLP-määruse I lisa 2.–5. osas sätestatud füüsikaliste, tervise- või keskkonnaohtude kriteeriumidele vastav omadus
Ohukategooria	kriteeriumide jaotus igas ohuklassis ohu raskusastme täpsustamiseks
Ohuklass	füüsikalise, tervise- või keskkonnaohu laad
Ohulause	ohuklassile ja ohukategooriale määratud fraas, mis kirjeldab ohtliku aine või seguga seotud ohtude laadi, sealhulgas vajaduse korral ohumäära
Ohupiktogramm	graafiline kompositsioon, mis sisaldab sümbolit ja muid graafilisi elemente, nagu ääris, taustamuster või -värv ning edastab konkreetset teavet asjaomase ohu kohta
Ohutuskaart (SDS)	ohutuskaart
Oksüdeeriv gaas	mis tahes gaas või gaaside segu, mis hapnikku eraldades põhjustab või toetab teise materjali põlemist rohkem kui õhk
Oksüdeeriv tahke aine	tahke aine või segu, mis võib olla mittepõlev, kuid võib hapnikku eraldades põhjustada või soodustada teise materjali põlemist
Oksüdeeriv vedelik	vedel aine või segu, mis võib olla iseenesest mittepõlev, kuid hapnikku eraldades võib see põhjustada või soodustada teise materjali põlemist
Orgaaniline peroksiid	vedel või tahke orgaaniline aine, mis sisaldab kahevalentset peroksürühma -O-O- ja mis võib olla vesinikperoksiidi derivaat, milles üks või mõlemad vesiniku aatomid on asendatud orgaaniliste radikaalidega. Orgaanilise peroksiidi mõiste hõlmab ka orgaanilise peroksiidi segusid (valemi järgi valmistatud segud), mis sisaldavad vähemalt ühte orgaanilist peroksiidi.

	<p>Orgaanilised peroksiidid on termiliselt mittepüsivad ained või segud, millel on võimalik eksotermiline isekiirenev lagunemine. Lisaks võib neil olla üks või mitu allpool loetletud omadust:</p> <ul style="list-style-type: none">(i) kalduvus plahvatuslikult laguneda;(ii) kiire põlemine;(iii) tundlikkus löögi või hõõrdumise suhtes;(iv) ohtlik reageerimine teiste ainetega
Pakend	pakkimisprotsessi lõpp-produkt, mis koosneb pakkematerjalist ning selle sisust
Pakendamine	üks või mitu ümbrist ning muud komponendid või materjalid, mis on vajalikud selleks, et ümbrised täidaksid oma mahutavus- ja muid ohutusfunktsioone
PPP-määrus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta
Pädev asutus	liikmesriikide poolt CLP-määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks loodud asutus või asutused või organid
Pürofoorne tahke aine	tahke aine või segu, mis isegi väikestes kogustes süttib viie minuti jooksul pärast kokkupuudet õhuga
Pürofoorne vedelik	vedel aine või segu, mis isegi väikestes kogustes süttib viie minuti jooksul pärast kokkupuudet õhuga
Pürotehniline aine või ainete segu	aine või ainete segu, mis tekitab efekti soojuse, valguse, heli, gaasi või suitsu või nende nähtuste kombinatsiooni abil mitteplahvatusliku isejätkuva eksotermilise keemilise reaktsiooni tulemusel
Pürotehniline toode	ühte või mitut pürotehnilist ainet või nende segu sisaldav toode
Raske silmakahjustus	koekahjustuse tekkimine silmas või tugev füüsiline nägemislangus pärast katseaine manustamist silma eespinnale, kui kahjustus ei ole 21 päeva jooksul pärast aine manustamist täielikult taandunud
REACH-määrus	määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist
Registreerija	aine tootja või importija või toote valmistaja või importija, kes taotleb aine registreerimist vastavalt REACH-määrusele

Reproduktiivtoksilisus	hõlmab kahjulikku toimet täiskasvanud meeste ja naiste ning isas- ja emasloomade suguvõimele ja viljakusele, samuti järglaste arengut mõjutavat mürgisust (arengutoksilisus) ning toimet imetamisele või imetamise kaudu
Segu	kahest või enamast ainekombinatsioonist koosnev segu või lahus; (ÜRO GHSi alapeatükis 1.2 on sama sõnastusega määratluse lõppu lisatud fraas „milles nad ei reageeri“)
Silmade ärritus	selliste muutuste tekkimine silmas pärast katseaine silma eespinnale manustamist, mis on 21 päeva jooksul pärast aine manustamist täielikult taandunud
Sulam	makroskoopiliselt homogeenne metalliline materjal, mis koosneb kahest või enamast keemilisest elemendist, mis on omavahel ühendatud selliselt, et neid ei saa mehhaaniliselt hõlpsasti eraldada; sulameid käsitatakse CLP-määruse tähenduses segudena
Tarnija	ainet (nii aina kui ka segu koostises esineva aina) või segu turule viiv mis tahes tootja, importija, allkasutaja või levitaja
Toode	ese, millele antakse tootmise käigus teatud kuju, pinnaviimistlus või kujundus, mis määrab tema funktsiooni suuremal määral kui tema keemiline koostis
Tootetähis	aine või segu identifitseerimist võimaldavad andmed
Tootja	liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes toodab ainet liidu piires
Tootmine	ainete tootmine või ekstraheerimine neile iseloomulikus olekus
Tuleohtlik gaas	gaas või gaasisegu, mille süttimisvahemik õhus on temperatuuril 20 °C ja standardrõhul 101,3 kPa
Tuleohtlik tahke aine	kergestisüttiv tahke aine, mis võib põhjustada süttimist või süttimisele kaasa aidata hõõrdumise tõttu. Kergestisüttivad tahked ained on pulbri, graanulite või pasta kujul esinevad ained või segud, mis on ohtlikud seetõttu, et võivad kergesti süttida lühiajalise kokkupuute tagajärjel süttimisallikaga (näiteks tuletikk), ja mille leek levib kiiresti
Tuleohtlik vedelik	vedelik, mille leekpunkt ei ületa 60 °C

Tunnussõna	sõna, mis viitab ohu suhtelisele raskusastmele, et hoiatada lugejat võimaliku ohu eest; eristatakse järgmist kaht tasandit: a) „ettevaatust“ – tunnussõna, mis viitab raskemale ohukategooriale; b) „hoiatus“ – tunnussõna, mis viitab vähem raskele ohukategooriale
Turuleviimine	kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta tarnimine või kättesaadavaks tegemine; importi käsitatakse turuleviimisena
TWD	reljeefne hoiatusmärgis
UFI	unikaalne koostise tähis
Vahepakend	sisepakendi või toodete ja välispakendi vaheline pakend
Vesikeskkonda kahjustav krooniline mürgisus	aine omadus kahjustada veeorganisme nende elutsükliga kindlaks määratud kokkupuudete kaudu
Vesikeskkonda kahjustav äge mürgisus	aine omadus kahjustada organismi lühiajalise kokkupuute kaudu
Äge mürgisus	aine või segu kahjustav toime, mis tekib selle ühekordsel või korduval suu või naha kaudu manustamisel 24 tunni jooksul või sissehingamisel 4 tunni jooksul
ÜRO	Ühinenud Rahvaste Organisatsioon
ÜRO RTDG	ohtlike kaupade vedu käsitlevad ÜRO soovitused

**EUROOPA KEMIKAALIAMET
ANNANKATU 18, P.O. BOX 400,
FI-00121 HELSINKI, SOOME
ECHA.EUROPA.EU**